

HUNGARIKA-ANYAGOT ŐRZŐ
KÜLFÖLDI KÖNYVTÁRAK
CÍMJEGYZÉKE

LISTE DER AUSLÄNDISCHEN
BIBLIOTHEKEN
IN DENEN SICH
HUNGARICA-MATERIAL BEFINDET

3.

Országos Széchényi Könyvtár

NÉMET
SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG

BUNDESREPUBLIK
DEUTSCHLAND

BUDAPEST, 1990

HUNGARIKA-ANYAGOT őrZő
KÜLFÖLDI KőNYVTÁRAK
CÍMJEGYZÉKE

3.
NSZK

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

**HUNGARIKA-ANYAGOT ŐRZŐ
KÜLFÖLDI KÖNYVTÁRAK
CÍMJEGYZÉKE**

**LISTE DER AUSLÄNDISCHEN
BIBLIOTHEKEN
IN DENEN SICH
HUNGARICA-MATERIAL BEFINDET**

3.

**NÉMET
SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG**

**BUNDESREPUBLIK
DEUTSCHLAND**

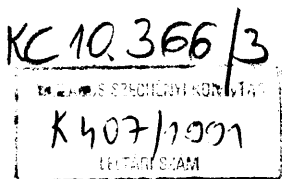
**ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
BUDAPEST, 1990**

Szerkesztette
Zusammengestellt von
Kovács Ilona
Faragó Lászlóné

Készült a Magyarságkutatás c. program támogatásával
Mit Hilfe des Programms der Hungarologischen Forschung

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

ISBN 963 200 262 8 /ö./
ISBN 963 200 265 2 /3./

Lezárva: 1989. július
Abgeschlossen: Juli 1989

TARTALOMJEGYZÉK – INHALTSVERZEICHNIS

Előszó – Vorwort	7
Intézmények a helynevek sorrendjében – Institutionen nach Ortsnamen geordnet	17
Mutatók – Indexe	121
Névmutató – Verzeichnis der Institutionen	123
Intézménytípus-mutató – Verzeichnis der Institutions- typen	143
Tárgymutató – Sachverzeichnis	147

ELŐSZÓ*

A külföldi könyvtárakban fellelhető hungarika-anyag számbavétele régi igény. A kódexek, kéziratok és korai nyomtatványok felkutatására számos adatgyűjtés folyt korábban és folyik ma is. Az a cél azonban, hogy – a modern nyomtatványokat is beleértve – a hungarika-anyagok kutatóinak általában tájékoztatást nyújtó kalauz készüljön, egy évtizede fogalmazódott meg programszerűen. E program szerény megvalósulására nyílik lehetőség a *Hungarika-anyagot őrző külföldi könyvtárak címjegyzéke* c. sorozat megindításával.

Sorozatunk harmadik füzetével jelentkezünk. E füzetünk a Német Szövetségi Köztársaság könyvtáraiban található hungarika-anyagok (vagyis a magyar, ill. nem magyar nyelvű magyar vonatkozású könyvtári dokumentumok), ill. gyűjtemények adatait tartalmazza. A szerkesztési munka során a korábbi füzetek összeállítása alkalmával kapott értékes észrevételeket és tanácsokat hasznosítottuk.

Munkánk célja kettős: a hungarológiai kutatás számára számottevő könyvtárak gyűjtőköréről, a gyűjteményben található magyar és magyar vonatkozású anyag jellegéről, arányairól, feltártságának mértékéről és módjáról szeretnénk tájékoztatást nyújtani egyrészt a Német Szövetségi Köztársaságba utazó hazai kutatóknak, másrészt a külföldön dolgozó hungarológusoknak.

Összeállításunkat egy felmérésre alapoztuk. Kiadványunk elsősorban a felmérés keretében kiküldött kérdőívekre érkezett válaszok adatait összegezi. A megkérdezendő intézmények kiválasztásánál azt mérlegeltük, hogy a könyvtár jellege alapján feltételezhető-e,

* Kiadványunkszerkesztése 1989. júliusában lezárult. Sajnos (nyomdatechnikai okokból), megjelenése elhúzódott. A *Történelem* e füzet tartalmát egyes pontokban túlhaladta, ennek ellenére úgy véljük, hogy – mivel egy korszak könyvtári helyzetét rögzíti, – kutatóink számára még így, megkésve is hasznos lehet. Tervezzük, hogy az itt közölt adatokat egy későbbi időpontban az egységes német könyvtárügy bemutatásának keretében átdolgozott kiadásban közreadjuk.

hogy a gyűjtemény korábbi, vagy újabb anyagában találhatóak hungarikumok, vagy az intézmény kutatási területe, ill. elnevezése sejtet-e hungarika-vonatkozásokat.

E feltételezésünkre nem minden esetben kaptunk megerősítő választ. Meggyőződésünk azonban, hogy a helyszínen végzett elmélyült kutatás nemleges válasz esetében is eredményes lehet. Ez indokolja azt, hogy kiadványunkban ezeket a nemleges válaszokat is közöljük.

A felmérések természetének megfelelően a megkérdezett intézmények egy része egyáltalán nem válaszolt. Az ezekre az intézményekre vonatkozó információk összeállítását kézikönyvek és publikált források alapján végeztük el. Ennek jelzésére ezeket a leírásokat "Az adatok közlése publikált források alapján" szövegű megjegyzéssel láttuk el.

A felmérésbe bevonandó intézmények címlistájának összeállítását, valamint a felmérést kiegészítő adatközlést az alábbi kézikönyvek alapján végeztük:

Teich, G.: *Topographie der Osteuropa-, Südosteuropa- und der DDR Sammlungen in der BRD und Berlin/West*. München 1978.

Studienführer durch die Münchener Institutionen der Ost- und Südosteuropa Forschung. Bearb. von Otto Böss und Walter Rietmüller. 2. verb. Aufl. München 1978.

Verzeichnis deutscher Informations- und Dokumentationsstellen. Wiesbaden 1974.

Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Dokumentationsstellen. Hrsg.: Frankfurt am Main. Institut für Dokumentationswesen. 1-. Wiesbaden 1974-.

Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Dokumentationsstellen der Osteuropa-, Südosteuropa, Südosteuroops- und DDR Forschung in der BRD (ABDOSD). Arbeitstagung, 19. Budapest, 11-14 Juni, 1990. Teilnehmerliste.

World guide to libraries. 5. ed. München 1980.

World of learning. 37. ed. London 1987.

A szerkesztés lezárta után érkezett:

Osteuropa in München. Herausgeber: Kulturreferat der Landeshauptstadt München. München 1990. c. kiadvány, amely alapján a 129., 137., 140., 142., 145., 147. és 148-as tétel címadatait javítottuk. A kiadvány rendelkezésre áll az OSZK HD Archívumában.

Felhasználtuk továbbá a Régi Magyarországi Nyomtatványok (RMNy) bibliográfiai szerkesztőségének Borsa Gedeon irányításával készített adatgyűjtését. Az innen merített adatokhoz kiegészítő információk az RMNy szerkesztőségében (Országos Széchényi Könyvtár, Budapest) találhatók. Figyelembe vettük a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Könyvtára (Budapest) Kézirattárában elhelyezett, a külföldön fellelhető hungarika-kódexekre vonatkozó nyilvántartás adatait is. Ez utóbbi felmérést Csapodi Csaba és Csapodiné Gárdonyi Klára végezték. A vonatkozó anyag részletes leírása – mint azt kiadványunk egyes tételeinél jelezzük –, az MTA Könyvtárában hozzáférhető. Emellett az adatok egy része publikált formában a gyűjtőknek a Bibliotheca Corviniana (Bp., 1981), valamint a sajtó alatt lévő Bibliotheca Hungarica c. kiadványában is megtalálható. Ez utóbbi 1. kötete 1988-ban Budapesten megjelent.

A felmérés során számos intézmény hungarika-állományának jegyzékét, katalógusának mintalapjait, gyűjteményének katalógusait, ill. az intézményre vonatkozó publikációkat is megküldte. Ezek az OSZK Hungarika Dokumentációs Osztályának Archívumában (OSZK HD Archívum) megtalálhatók. Az egyes intézmények leírásánál ezt a tényt szintén megemlítjük.

Kiadványunk anyagát az intézmények székhelye szerint rendezük, és a földrajzi nevek betűrendjében közöljük. Az egyes helységek nevét követően az intézmények nevének betűrendje határozza meg a további szerkezetet.

Az egyes könyvtárakra vonatkozó adatokat az alábbi rendben csoportosítjuk:

A könyvtár neve

címe

telefon/telex száma

vezetőjének/adatszolgáltatójának neve

alapításának éve/a gyűjtés kezdete

a gyűjtemény jellemzése, amely részletezi a könyvtár jellegét, gyűjtőkörét, az állomány nagyságát és összetételét, ha ismert, a hungarikumok számát, a nyilvántartás módját, a könyvtár egyéb tevékenységét (tanfolyamok, konferenciák, stb.), a könyvtárra vonatkozó kiadványokat, ill. a könyvtár kiadványait, a kutatást további információval segítők nevét.

Az egyes intézmények adatait mindig a fenti sorrendben adjuk meg, adatok hiányában az adatcsoport megnevezése is elmarad.

Az intézmények nevét a válaszadók autentikusnak tekinthető közlése szerint tesszük közzé, a névvariációkat az intézmények nevééről készült mutatóban adjuk meg. Lehetőség szerint a gyűjteményre vonatkozó információkat is a válaszadók megfogalmazásában adjuk közre.

A kiadvány használhatóságát mutatók könnyítik. A gyors tájékozódás elősegítése érdekében az intézmények nevééről és lehetséges névváltozatairól, a gyűjtemények jellegét kifejező könyvtártípusokról, valamint az egyes gyűjtemények gyűjtőkörét jellemző tudományterületekről, speciális gyűjtési profilokról külön mutató készült.

Kiadványunk mutatói tehát az alábbi szempontok szerint készültek:

- a) az intézmények neve szerint, névváltozatokkal,
- b) könyvtártípusok szerint,
- c) a gyűjtemények karakterét kifejező szak (tárgy) szerint.

A tárgymutató részben a részletes adatok hiánya, részben az egyes könyvtárak eltérő mélységű válasza miatt nem tekinthető teljesnek.

Végezetül őszinte köszönetet mondunk mindazoknak a könyvtáraknak, amelyek kérdőívünkre adott válaszukkal segítették munkánkat. Köszönetet mondunk továbbá azoknak a műhelyeknek és kutatóknak, akik lehetővé tették hungarika-adatgyűjtésük áttanulmányozását.

Külön köszönetet mondunk azoknak, közöttük elsősorban dr. Windisch Évának, akik kiadványunk feldolgozási módszerének és szerkezetének kialakítását véleményükkel segítették.

A továbbiakban is kérjük, hogy a kiadványra vonatkozó véleményüket, javaslataikat, esetleges kiegészítő információikat közöljék a szerkesztőkkel. Észrevételük segíti a kezükben lévő kiadvány adatainak pontosítását és a további, ill. tervbe vett kiadványok szerkesztését, s ezzel a kutatás és a kutatók jobb információellátását.

Budapest, 1989. július

Kovács Ilona – Faragó Lászlóné
szerkesztők

VORWORT*

Die Aufnahme des in den ausländischen Bibliotheken befindlichen Hungarica-Sammelmaterials ist ein altes Bedürfnis. Für die Erforschung von Kodizes, Handschriften und frühen Druckschriften erfolgte zahlreiche Sammeltätigkeit sowohl früher als auch gegenwärtig. Das Ziel einen allgemeine Information bietenden Wegweiser für die Forscher der Hungarica-Materialien – einschliesslich auch die modernen Druckschriften – zusammenzustellen, wurde vor einem Jahrzehnt als Programm konzipiert.

Der Beginn der Serie *Liste der ausländischen Bibliotheken in denen sich Hungarica-Material befindet* ermöglicht in bescheidenem Masse die Verwirklichung dieses Programmes.

Wir haben uns zum Ziel gesetzt, eine Bestandsaufnahme der ungarischen und Ungarn betreffenden Materialien der ausländischen Bibliotheken zu machen.

Das dritte Heft unserer Serie halten Sie jetzt in der Hand. Dieses Heft enthält die Daten der in den Bundesdeutschen Bibliotheken befindlichen Hungarica-Sammlungen bzw. Materialien.

Unsere Arbeit hat ein zweifaches Ziel: einerseits möchten wir unseren in die BRD reisenden einheimischen Forschern, andererseits den ausländischen Hungarologen über den Sammelkreis der für die hungarologische Forschung bedeutenden Bibliotheken, über deren Charakter, über die Dimensionen, die Freilegung und Zugänglichkeit des Materials Informationen bieten.

* Die Zusammenstellung dieser Ausgabe beendeten wir im Juli 1989. Leider verzögerte sich das Erscheinen aus drucktechnischen Gründen. Die Geschichte hat den Inhalt dieser Ausgabe in einigen Punkten überholt; trotzdem sind wir der Meinung, dass diese Ausgabe für unsere Forscher auch mit Verspätung nützlich sein kann, weil sie die Lage der Bibliotheken in einer Epoche widerspiegelt. Wir planen die hier veröffentlichten Daten im Rahmen der Vorstellung des einheitlichen deutschen Bibliothekswesens zu einem späteren Zeitpunkt in einer umgearbeiteten Ausgabe herauszugeben.

Unsere Zusammenstellung basiert auf einer Umfrage. Diese Publikation summiert in erster Linie die Daten, die im Rahmen der Umfrage zurückgeschickten Fragebögen als Antworten beinhalten. Zur Auswahl der betroffenen Institutionen erwägen wir, ob man auf Grund der Art der Bibliothek annehmen kann, dass sich im früheren oder späteren Material der Sammlung Hungaricas befinden oder ob das Forschungsgebiet bzw. der Name der Institution auf Beziehungen mit Hungarica-Materialien folgern lassen.

Diese Annahme wurde in den Antworten nicht jedes Mal bestätigt. Wir sind aber überzeugt, dass, wenn sogar die Antwort verneinend ist, eine gründliche Forschung an Ort und Stelle erfolgreich sein kann. Das erklärt, dass wir in dieser Publikation auch die negativen Antworten mitteilen.

Gemäss der Natur der Befragungen antwortete ein Teil der angesprochenen Institutionen gar nicht. Die Zusammenstellung der auf diese Institutionen bezüglichen Informationen wurde auf Grund von Nachschlagewerken und publizierten Quellen erstellt. Zur Bezeichnung versahen wir diese Beschreibungen mit der Bemerkung: "Mitteilung der Daten auf Grund von publizierter Quelle".

Die Zusammenstellung der Adressenliste der angesprochenen Institutionen und die zusätzlichen Datenmitteilungen der Umfrage erfolgte auf Grund folgender Nachschlagewerke:

Teich, G.: Topographie der Osteuropa-, Südosteuropa- und der DDR-Sammlungen in der BRD und Berlin/West. München 1978.

Studienführer durch die Münchener Institutionen der Ost- und Südosteuropa Forschung. Bearb. von Otto Böss und Walter Rietmüller. 2. verb. Aufl. München 1978.

Verzeichnis deutscher Informations- und Dokumentationsstellen. Wiesbaden 1974.

Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Dokumentationsstellen. Hrsg.: Frankfurt am Main Institut für Dokumentationswesen. 1-. Wiesbaden 1974-.

Arbeitsgemeinschaft der Bibliotheken und Dokumentationsstellen der Osteuropa-, Südosteuropa-, Südosteuropa- und DDR Forschung in der BRD (ABDOSD). Arbeitstagung, 19. Budapest, 11–14 Juni, 1990. Teilnehmerliste.

World guide to libraries. 5. ed. München 1980.

World of learning. 37. ed. London 1987.

Die Publikation "Osteuropa in München" (Herausgeber: Kulturreferat der Landeshauptstadt München. München 1990.) ist erst nach dem Abschluss der Zusammenstellung angekommen. Auf Grund dieser Publikation wurden die Titelangaben der Daten zu den einzelnen Institutionen (129., 137., 140., 142., 145., 147., 148.) verbessert. Diese Ausgabe ist im Archiv der Hungarica Dokumentationsabteilung der Széchényi Nationalbibliothek zu finden.

Weiterhin verwendeten wir die Datensammlung der von Gedeon Borsa geleiteten bibliographischen Redaktion der Ungarischen Altdrucke (Régi Magyarországi Nyomtatványok). Zusätzliche Informationen zu diesen Daten befinden sich in der Redaktion der Ungarischen Altdrucke (Széchényi Nationalbibliothek). Wir beachteten auch die Daten der Register der im Ausland auffindbaren Hungarica Kodizes, die in der Handschriftensammlung der Bibliothek der Ungarischen Akademie der Wissenschaften (MTA Budapest) untergebracht sind. Diese letztere Aufgabe wurde von Csaba Csapodi und Clara Csapodi Gárdonyi verrichtet. Die ausführliche Beschreibung des bezüglichen Materials ist – wie es bei bestimmten Sätzen unserer Publikation angedeutet wird – in der Bibliothek der Akademie der Wissenschaften zugänglich. Ausserdem ist ein Teil der Daten in publizierter Form auch für Sammler in der Bibliotheca Corviniana (Budapest, 1981) und in der Publikation Bibliotheca Hungarica, deren 1. Band, 1988 in Budapest erschienen ist und deren übrige Bände gerade in Druck sind, erreichbar.

Im Rahmen der Befragung schickten uns zahlreiche Institutionen als Beilage zur Antwort das Verzeichnis des Bestands, die Musterblätter des Katalogs, die Kataloge der Sammlung bzw. die auf das Institut bezüglichen Publikationen. Diese sind im Archiv der Hun-

garica Dokumentationsabteilung der Széchényi Nationalbibliothek (OSZK HD Archivum) zu finden. Bei der Beschreibung der bestimmten Institutionen wird auch diese Tatsache erwähnt.

Das Material unserer Publikation wird nach dem Sitz der Institutionen geordnet und in einer alphabetischen Liste der geographischen Namen mitgeteilt. Nach den Namen der einzelnen Ortschaften wird die weitere Konstruktion von der alphabetischen Reihenfolge der Namen der Institutionen bestimmt.

Die Daten der einzelnen Bibliotheken sind folgenderweise aufgezählt:

Adresse

Telephon-/Telexnummer

Leiter/Datenlieferer

Gründungsjahr/Beginn der Sammeltätigkeit

Charakterisierung der Sammlung, in Bezug auf deren Sammlungskreis, Bestandsgrösse und Zusammensetzung, Zahl der Hungaricas, Weise der Registrierung, andere Aktivitäten der Bibliothek (Kurse, Konferenzen, usw.), auf die Bibliothek bezügliche Publikationen bzw. Publikationen der Bibliothek, die Personen, die bei weiteren Forschungen mit Informationen behilflich sein können.

Die Daten der einzelnen Institutionen werden immer in der oben genannten Folge angegeben; wenn die Daten fehlen, bleibt auch die Benennung der Datengruppe aus.

Den Namen der Institutionen veröffentlichen wir aufgrund der als authentisch betrachteten Mitteilung der Antwortgeber, die Namensvariationen geben wir in einem Index über die Namen der Institutionen an. Auch weitere auf die Sammlung bezügliche Informationen veröffentlichen wie möglichs in der Formulierung der Antwortgeber.

Die Indizes erleichtern den Gebrauch der Publikation. Um die schnelle Orientierung zu unterstützen, wurde über die Namen und die möglichen Namensveränderungen der Institutionen, über den Bibliothekentyp, der den Charakter der Sammlung ausdrückt und über die Wissenschaftsgebiete, die speziellen Sammelprofile, die

sogenannten Fächer, die für den Sammelkreis der einzelnen Sammlungen charakteristisch sind, ein besonderer Index zusammengestellt.

Die Indizes unserer Publikation sind also:

- a) nach den Namen der Institutionen mit Namensvarianten
- b) nach Bibliothekstypen
- c) nach dem Fach, das den Charakter der Sammlungen ausdrückt.

Der Fachindex kann einerseits wegen des Mangels an ausführlichen Daten, andererseits wegen der verschieden gründlichen Antworten der einzelnen Bibliotheken als nicht komplett betrachtet werden.

Zum Schluss möchten wir uns herzlich bei denjenigen Bibliotheken bedanken, die uns mit der Antwort auf unseren Fragebogen behilflich waren. Weiterhin bedanken wir uns auch bei allen Forschern und geistigen Werkstätten, die uns ermöglichten, ihre Hungarica-Datensammlung durchzustudieren.

Schliesslich möchten wir besonderen Dank denjenigen, u.a. und in erster Linie Dr. E. Windisch sagen, die die Gestaltung der Bearbeitungsmethode und die Struktur unserer Serie mit ihrer Meinung unterstützt haben.

Wir bitten Sie, Ihre Meinungen, Vorschläge, eventuelle zusätzliche Informationen, die sich auf die Publikation beziehen, den Redakteuren mitzuteilen. Ihre Bemerkungen helfen der Präzisierung der Daten der vorliegenden Publikation und der Redaktion der weiteren bzw. geplanten Publikationen, und dadurch der besseren Versorgung der Forschung und der Forscher mit Informationen.

Budapest, Juli 1989

Ilona Kovács – Lili Faragó
Redakteure

**INTÉZMÉNYEK
A HELYNEVEK SORRENDJÉBEN
INSTITUTE NACH ORTSNAMEN GEORDNET**

AACHEN

1.

INTERNATIONALES ZEITUNGSMUSEUM DER STADT AACHEN

D-5100 Aachen

Pontstrasse 13

Telefon: 0241/432 45 08

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Helma Hollfelder

Archivdirektor Dr. Lepper

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1854

A gyűjtemény jellemzése:

A Nemzetközi Újságmúzeumban 125.000 cím található, a magyar újságok egyes kiadásait is gyűjtik. Hungarika-állományának 60%-a magyar nyelvű, 40%-a német. Ezek között régi magyar sajtótermékek is vannak. Az újságokat cím, megjelenési hely és dátum alapján katalogizálják.

Ismertetés: Magyar Nemzet 1987. 194. p. 6.

Kádár Márta: Nemzetközi Újságmúzeum. Egyedülálló gyűjtemény Aachenben. = Magyar Sajtó 1989. 15. p. 15.

2.

ÖFFENTLICHE BIBLIOTHEK

D-5100 Aachen

Couvenstrasse 15

Telefon: 0241/20545 Telex: 832654 skac d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Frings, Direktor der Bibliothek

A gyűjtemény jellemzése:

A 400.000 kötetes könyvtár általános gyűjtőkörű, különös tekintettel a város és régió történetére. Közlésük szerint magyar anyaguk nincs.

AMBERG

3.

STAATLICHE PROVINZIALBIBLIOTHEK

D-8450 Amberg

Malteserplatz 4

Telefon: 09621/1 23 35

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Walter Lipp

A gyűjtemény jellemzése:

Külön hungarika-gyűjteménye nincs. Magyarországra és a magyar történelemre vonatkozó művek az egyes szakcsoportokba besorolva találhatóak. Részben német, részben latin nyelvűek. Állományában 48 1801 előtti hungarikum van. A fontosabb művekről jegyzék készült. (Megtekinthető az OSZK HD Archívumában.)

ANSBACH

Országos Széchényi Könyvtár

4.

STAATLICHE BIBLIOTHEK (Schlossbibliothek)

D-8800 Ansbach

Telefon: 0981/53 539

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Isa Leonhardt

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást szolgáló, kb. 84.000 kötetes könyvtár történetét több kiadvány tartalmazza, többek közt Schuhmann, Günther: Ansbacher Bibliotheken vom Mittelalter bis 1806. Kallmünz-OPF 1961. A kiadvány a később Wolfenbüttelbe került Hunyadi Levéltár és corvina (→ még: 194. tétel.) és az Erlangeni Egyetemi Könyvtár tulajdonába helyezett corvina (→ még: 61. tétel.) ansbachi történetéről közöl adatokat. Az 1801 előtti hungarikumok száma: 4.

ASCHAFFENBURG

5.

HOF- UND STIFTSBIBLIOTHEK

D-8750 Aschaffenburg

Schlossplatz 4

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

H. Hartleitner, Bibl. Amtmann

A gyűjtemény jellemzése:

Az 1801 előtti hungarikumok száma: 15. Ezenkívül a Miscellanea szakban található László, magyar király haláláról szóló néhány lap. /Leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok./ Kötetes szerzői és régi szakkatalógusa van.

AUGSBURG

6.

STAATS- UND STADTBIBLIOTHEK

D-8900 Augsburg

Schaezlerstrasse 25

Telefon: 0821/2737 Telex: 5-33-501

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Helmut Gier, Bibliotheksleiter

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1537

A gyűjtemény jellemzése:

A 450 éves könyvtár régi állományában tekintélyes mennyiségű hungarikum található. (1801 előtről 99 mű.) Az anyagot szakrendi beosztásban, kézzel írott kötetkatalógusok tárják fel, amelynek "Ungarn" címszava alatt jelentős hungarika-anyag található. A katalógus mintalapjának fotómásolata az OSZK HD Archívumában megtekinthető. Két hungarika-ősnymtatvány leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban.

7.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

D-8900 Augsburg

Universitätstrasse 22

Telefon: 0821/5 98-1, 5 98-5304

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dorothea Scholz

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár állománya 1.300.000 kötet. Említésre méltó magyar anyaga 1801 előtről 22 mű. Cédulakatalógusa és kötetes szak-katalógusa van.

BAD MERGENTHEIM

8.

DEUTSCHORDENSMUSEUM, BIBLIOTHEK

D-6990 Bad Mergentheim

Deutschordensschloss

Telefon: 07931/57 539, 57 234

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1934

A gyűjtemény jellemzése:

Fő gyűjtőköre az egykori rend országainak anyagi kultúrája, források, szakrális tárgyak. A mindössze kb. 1.000 kötetes könyvtárban néhány modern könyv van Erdélyről és Burgenlandról.

BAMBERG

9.

ERZBISCHÖFLICHES PRIESTERSEMINAR, BIBLIOTHEK

D-8600 Bamberg

Heinrichsdam 32

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Barbara Pannewick

A gyűjtemény jellemzése:

Az állományában szórványosan található hungarikumok (1 oldalas) címjegyzéke az OSZK HD Archívumában hozzáférhető. (Politika, ENSZ-jelentés, egyháztörténeti bibliográfia, Magyarország története.) Szerzői- és szak-cédulakatalógusa van.

10.

STAATSARCHIV BAMBERG, BIBLIOTHEK

D-8600 Bamberg

Hainstrasse 39. Pf. 2668

Telefon: 0951/51 26 68

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1803

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. F. Machilek, Direktor

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár állománya 27.300 kötet. Az adatok közlése publikált források alapján.

11.

STAATSBIBLIOTHEK

D-8600 Bamberg

Neue Residenz, Domplatz 8

Telefon: 0951/54014

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Werner Taegert

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1803

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 330.000 kötet, beleértve a régi kéziratok gyűjteményét (4.500), az ősnymtatványokat (4.500). Jelzésük szerint jelentős hungarika-anyaguk nincs, az RMNy felmérése szerint 1801 előtről 22 db.

Kiadványuk: Katalog der MSS.

A volt Királyi Könyvtár állományában néhány magyar vonatkozású kódex. /Leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirat-tár, Csapodi-iratok./

12.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK BAMBERG

D-8600 Bamberg

Feldkirchenstrasse 21 Pf. 1549

Telefon: 0951/40 24 35

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. S. Köppl, Bibl. Rat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1973

A gyűjtemény jellemzése:

A 695.000 kötetes egyetemi könyvtár állományában csak a szó-
kásos állományépítés keretében beszerzett hungarikumok találha-
tók, elsősorban történelem, földrajz és filológia szakterületeken.

BAYREUTH

13.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK BAYREUTH

D-8580 Bayreuth

Universitätsgelände Pf. 101251

Justus-Liebig-Strasse 8

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Rainer-Maria Kiel

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1973

A gyűjtemény jellemzése:

A 750.000 kötetes könyvtárban nincs említésre méltó magyar
vonatkozású kiadvány.

BERLIN

14.

AKADEMIE DER KÜNSTE, ARCHIV UND BIBLIOTHEK

D-1000 Berlin 21

Hanseatenweg 10

Telefon: 030/39 00 07

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Wolfgang Trautwein, Archiv-Direktor

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár egyrészt kézikönyvtárként működik, másrészt hagyatékokból áll. Egyik gyűjteményrészben sincs számottevő hungarikum.

15.

BIBLIOTHEK DES ABGEORDNETENHAUSES

D-1000 Berlin 62

John F. Kennedy-Platz Rathaus Schöneberg

Telefon: 030/7831/App. 3550

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Nickel

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint nincs hungarika-anyaguk.

16.

DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR OSTEUROPAKUNDE e.V.

D-1000 Berlin 15

Shaperstrasse 30

Telefon: 030/24 41 72

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Margarete Schneider

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: 1959 körül

A gyűjtemény jellemzése:

Kiadványai – Osteuropa, Osteuropa-Recht, Osteuropa-Wirtschaft – fejében magyar folyóiratokat cserél.

17.

**DEUTSCHES INSTITUT FÜR WIRTSCHAFTSFORSCHUNG,
BIBLIOTHEK**

D-1000 Berlin 33

Königin-Luise-Strasse 5

A gyűjtemény jellemzése:

Hungarika-gyűjteményük nincs.

18.

**FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, BIBLIOTHEK
DES FACHBEREICHES POLITISCHE WISSENSCHAFT
(Otto-Suhr-Institut)**

D-1000 Berlin 33

Ihnestrasse 21

Telefon: 030/838-2307

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Oscar Kruss

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1949

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és oktatást szolgáló könyvtárban kb. 600 magyar vonatkozású monográfia található (100 általános, kultúra, jog, filozófia, vallás, 200 19–20. századi történelem, 100 állam és politika, 100 szociális, 100 gazdasági irodalomról szóló mű). Az anyag nyelvi megoszlása: 400 német, 200 angol. Feltárásuk a könyvtár egyéb állományával együtt történik, de az országok szerinti katalógusban kigyűjtve is megtalálhatók. Az állományról külön kiadványuk nincs.

A kutatást segítheti: Dr. Witalij Wilenchik, Hildegardstrasse 4. Berlin 31.

Országos Széchényi Könyvtár

19.

**FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, OSTEUROPA INSTITUT,
BIBLIOTHEK**

D-1000 Berlin 33

Garystrasse 55

Telefon: 030/838-4034

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Peter Bruhu, Wissenschaftlicher Leiter der Bibliothek

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet különböző részlegei közül hungarika-gyűjtemény található az alábbiakban, e gyűjtemények leírását ld. önállóan a jelzett tételszám alatt: Abt. Balkanologie (20. tétel), Abt. Soziologie und Philosophie (21. tétel), Südosteuropäische Geschichte (22. tétel).

További magyar vonatkozású kiadványok találhatóak az Abt. Landeskunde, valamint egyéb részlegek állományában szórványosan, de ezek nincsenek külön feltárva. Az olvasóterem állományában 350 kötet hungarikum van. Ezek főként magyar és magyar vonatkozású irodalomról készült bibliográfiák.

20.

**FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, OSTEUROPA INSTITUT,
ABTEILUNG BALKANOLOGIE, BIBLIOTHEK**

D-1000 Berlin 33

Garystrasse 55

Telefon: 030/838-20 39, 838-20 34, 838-27 57

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

V. Kobilarova

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1950

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és oktatást szolgáló könyvtár hungarika-gyűjteménye kb. 4.000 kötet könyv, 30 folyóiratcím, néprajzi jellegű diafelvételek. A hungarika-gyűjtemény gyűjtőköre: történelem, kultúrtörténet, néprajz, nyelvtudomány, társadalomismeret. A gyűjtemény zöme – 3.000 kötet – magyar nyelvű, 900 német és 100 kötet angol nyelvű. A gyűjteményt az állomány többi részével együtt és külön is feltárták. Az Abteilung Balkanologie kiadványai listáját az Osteuropa Institut kiadványjegyzékében teszi közzé. Tanfolyamokat rendeznek. A kutatóknak segítséget nyújt Dr. Phil. Gabriella Schubert. Steinäcker Strasse 20. Berlin 45.

21.

**FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, OSTEUROPA INSTITUT,
ABTEILUNG SOZIOLOGIE UND PHILOSOPHIE,
BIBLIOTHEK**

D-1000 Berlin 33

Garystrasse 55

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Krisztina Mänicke-Gyöngyösi

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1962, ill. intenzívebben 1970.

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és az oktatást szolgáló könyvtár hungarika-gyűjteménye: 700 monográfia, 82 évfolyam periodikum. (Jelzetük Sz: Bj, ill. Sz: Du.) Nagyobb részben magyar nyelven (732 kötet), kisebb részben német (24 kötet), angol (22 kötet) és egyéb (4 kötet). Gyűjtőkörük, nevükből adódóan, szociológia, politikai szociológia (állam, jog, pártok, tömegszervezetek), filozófia- és eszmetörténet, kultúra, szociálpszichológia, mindez az 1945 utáni Magyarországra vonatkozóan. A gyűjteményt külön cédulakatalógus tárja fel. Publikációs tevékenységet folytat, konferenciákat rendez.

A kutatáshoz segítséget nyújt dr. Krisztina Mänicke-Gyöngyösi.

22.

FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, OSTEUROPA INSTITUT, ABTEILUNG SÜDOSTEUROPÄISCHE GESCHICHTE, BIBLIOTHEK

D-1000 Berlin 33

Garystrasse 55

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Martin Mayer

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: kb. 1972

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és oktatást szolgáló könyvtár hungarika-gyűjteménye kb. 500 kötet monográfia és 15 sorozat. A gyűjtemény gyarapodása minimális, mivel magyar szakértő nincs a részlegben. A gyűjtőkör történelem, kultúrtörténet a honfoglalástól napjainkig. Nyelvi összetétele: 60% magyar, 30% német, 5–5% angol és francia nyelvű. Néhány latin nyelvű forráskiadvány is van. Külön cédula- és részben mikrofilm-katalógus tárja fel a kis különgyűjteményt.

Tájékoztató szolgálattal rendelkeznek. A kutatáshoz segítséget adhat: Prof. Josef G. Farkas, Gustav-Müller-Platz 6. Berlin 62., Dr. Phil. Gabriella Schubert, Steinäcker Strasse 20. Berlin 45.

23.

FREIE UNIVERSITÄT BERLIN, UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

D-1000 Berlin 33

Garystrasse 39

Telefon: 030/838-3359

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Fouquet-Plümacher

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtárban hungarika-gyűjtemény nincs, az egyetemen az Osteuropa Institut gyűjti a magyar vonatkozású irodalmat. (Ld. ott, 19–22. tétel.)

24.

**MUSEUM FÜR VOR- UND FRÜHGESCHICHTE,
STAATLICHE MUSEEN PREUSSISCHER KULTURBESITZ,
BIBLIOTHEK**

D-1000 Berlin 19

Schloss Charlottenburg

Langhansbau

Telefon: 030/32091-233

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Alix Hänsel

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1829

A gyűjtemény jellemzése:

Az őstörténeti és korai magyar történeti kutatás kérdésében megközelítő teljességgel gyűjtenek minden fontosabb magyar folyóiratot és monográfiát. A magyar nyelvű gyűjteményt német, angol, francia nyelvű művek egészítik ki.

25.

STAATSBIBLIOTHEK PREUSSISCHER KULTURBESITZ

D-1000 Berlin 30 (Tiergarten) Pf. 1407

Potsdamer Strasse 33

Telefon: 030/266-2323, 266-2429 Telex: 183160 staab d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Landwehrmeyer, Generaldirektor

A gyűjtemény jellemzése:

Külön hungarika-gyűjteménye nincs. A hungarika-beszerzés az Osteuropa-Abteilung feladata. A könyvtár állománya 1945-ös határévvel két részre oszlott: a régi és az új állományra. A régi állomány szisztematikusan rendezett, és Magyarország címszó alatt könnyen hozzáférhető. A hungarikumok főbb lelőhelyei az alábbiak:

Ao	8606	Ungarische Bibliotheken
Ax	7470	Ungarische Biographien
Bd	5396	Ungarische Theologie
Du	10150-10220	Ungarische Theologie
Go	12200 ff	Ungarisches Recht
J	8010-9021	Ungarische medizinische Periodika
J	16335-16336	Ungarische medizinische Periodika
Ja	14521	Ungarische medizinische Dissertationen
Jb	19852	Ungarische Medizingeographie
Nz	41050 ff	Ungarische Technik
Ph	5454 ff	Ungarische Epigraphik
Pl	9174-9240	Ungarische Numismatik
Qo	3926-5383	Krieg in Ungarn 1. Weltkrieg: Sondersignatur Krieg
Se	6-11201	Ungarische Geschichte und Landeskunde (Az OSZK HD Archívumában rendelkezésre áll a részletes szakrend.)
Zr	10320-19076	Ungarische Literatur und Philologie

Magyar vonatkozású kódexeiről ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok leírásait.

26.

STAATSBIBLIOTHEK PREUSSISCHER KULTURBESITZ (SBPK), OSTEUROPA ABTEILUNG

D-1000 Berlin 30

Potsdamer Strasse 33

Telefon: 030/2661

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Osteuropa-Abteilung: Dr. Zvonko Plepelič, Fachreferent für Süd-Osteuropa

A gyűjtemény jellemzése:

Jelentős hungarika-anyaggal rendelkeznek. A hungarika-anyag régebbi állománya kb. 3.000 cím, az újabb 10.000, ebből szakrendben feltárva 1.500 cím elkészült. A kurrens magyarországi folyóiratok száma 339. A hungarikumok 90%-a magyar nyelvű anyag. A régi katalógus Österreich–Ungarn Geschichte, Landeskunde címszó szakbeosztásának táblázata az OSZK HD Archívumában a kutatók rendelkezésére áll. Az 1945–1985 közti magyar anyag szak szerinti feltárásra nem került, így csak szerző és cím alatt található meg. A Kelet-Európán kívül kiadott idegen nyelvű kiadványok szak szerinti feltárása elkészült. Az 1985 utáni hungarikumok az új szakkatalógusban megtalálhatók.

1960-ban szerezték meg Lukinich Imre történész hagyatékát (1.582 cím, 2.438 kötet), ez hozzáférhető.

A Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz keretén belül 1950-ben hozták létre az Osteuropa-Sammelkatalogot. 1970-ben új koncepció értelmében a Kelet-Európa-kutatás hatékony tájékoztatási eszközévé építették ki. 1988 végére a katalógusban 1.000.000 címet tartottak nyilván, jelentős könyvtárak állományát bedolgozva. A katalógust ismerteti: Görner, Franz: Osteuropa-Sammelkatalog... = Bibliotheksdienst, 1989. 2. pp. 144–147. Az ismertetés rendelkezésre áll az OSZK HD Archívumában.

A kutatást szolgáló részlegben tájékoztató szolgálat van.

27.

STIFTUNG DEUTSCHLANDHAUS, BIBLIOTHEK

D-1000 Berlin 61

Stresemannstrasse 90

Telefon: 030/261 10 46

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Wolfgang Schulz

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1961

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és művelődést szolgáló könyvtár gyűjti német nyelven a Magyarországról szóló irodalmat, különösen a németek hazánk területén folytatott kulturális teljesítményeiről szóló, valamint az országismeret körébe tartozó műveket. A hungarika-gyűjteményt elkülönítve tárják fel. Tájékoztató szolgálatuk van. A kutatókat segíti a könyvtár vezetője, R. Donalies asszony. A magyar anyag szakértője Dr. Wolfgang Schulz.

BIELEFELD

28.

UNIVERSITÄT BIELEFELD, FAKULTÄT FÜR LINGUISTIK UND LITERATURWISSENSCHAFT, BIBLIOTHEK

D-4800 Bielefeld 1 Pf. 8640

Telefon: 521/106-1 Telex: 932 362 unibi

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Fritz Neubauer

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1969

A gyűjtemény jellemzése:

Az Egyetemi Könyvtár nyelvészeti szakában (NZ 3 /Ungarisch/) található hungarika-művek száma kb. 20. Magyar, német és angol nyelven. A művek listája az OSZK HD Archívumában hozzáférhető. További anyag található még az Egyetemi Könyvtár irodalom témakörbe tartozó állományában. Ennek feldolgozása azonban még nem történt meg. (Ld. még 29. tétel.)

29.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK BIELEFELD

D-4800 Bielefeld

Universitätsstrasse Pf. 8620

Telefon: 521/106-1 Telex: 932 362 unibi

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Georg Neubauer

Alapításának éve: 1969

A gyűjtemény jellemzése:

Az egyetem történettudományi szakkönyvtárának nincs kelet-európai részlege. Ebbe a témakörbe tartozó anyag rendszeres gyűjtését nem végzik. A 19–20. századi magyar történelemre vonatkozóan mintegy 100 mű található állományukban, főként angol és német nyelven. (Ld. még 28. tétel.)

BISCHOFSWIESEN

30.

FORSCHUNGSSTELLE KARASEK FÜR OSTDEUTSCHE VOLKSKUNDE

D-8242 Bischofswiesen

Götschenweg 1

A gyűjtemény jellemzése:

Adatokkal nem rendelkezünk, de az intézmény elnevezése alapján feltételezzük, hogy a helyszínen végzett kutatás feltárhat hungarikumokat is. (Vö. 170. tétel.)

BOCHUM

31.

RUHR-UNIVERSITÄT BOCHUM, ABTEILUNG FÜR GESCHICHTSWISSENSCHAFT, FÄCHERGRUPPE ALLGEMEINE GESCHICHTE, HISTORISCHE BIBLIOTHEK

D-4630 Bochum-Querenburg

Universitätsstrasse 150 Gebäude GA 5/156 Pf. 10 21 48

Telefon: 234/700 2538 Telex: 0825860

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Cläre Schuth, Bibl.-Amtfrau

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1965

A gyűjtemény jellemzése:

A gyűjtemény a délkelet-európai munkacsoport keretébe tartozik, a kutatást és az oktatást szolgálja. Gyűjtőköre: 1918 utáni történelem, kultúrtörténet, politika.

Mintegy 200 monográfiát, 250 évfolyam folyóiratot tartalmaz. A hungarika-anyagot az állomány egyéb részeivel együtt cédulakatalógus tárja fel.

A gyűjtemény kialakítója 1984-ig Prof. Dr. Emanuel Turczynski, 1986 óta Prof. Dr. Fikret Adanir, Fak. f. Geschichtswissenschaft (IV.) Arbeitsgruppe für Südosteuropageschichte. Pf. 2148. Egyben a kutatókat is segíti.

32.

STADTBÜCHEREI BOCHUM

D-4630 Bochum

Rathausplatz 2–6

Telefon: 234/62 124 80

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Monika Hola

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1905

A gyűjtemény jellemzése:

Az 556.000 kötetes könyvtárban hungarika-gyűjtemény nincs.

33.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK BOCHUM

D-4630 Bochum 1 Pf. 1021048

Telefon: 234/700 2350

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Horst Röhling, Oberbibliotheksrat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1963, ill. 1964

A gyűjtemény jellemzése:

Állományuk mintegy 1.141.000 kötet és 265.000 disszertáció. Nem rendelkeznek kifejezetten hungarika-gyűjteménnyel, de a kelet-európai történelem, nyelvtudomány és néprajz, valamint a művészettörténet területén gyűjtik mind a magyar, mind a magyar vonatkozású műveket. A könyvtár a kutatást és az oktatást szol-

gálja. A kutatóknak segítséget nyújtanak: Prof. Dr. Fikret Adanir, Fak. f. Geschichtswissenschaft (IV.) Arbeitsgruppe für Südosteuropa geschichte Pf. 2148.

Az Egyetemi Könyvtár kénytelen korlátozni tevékenységét a Ruhr-Universitätén folyó kutató-oktató munka támogatására. Mivel Magyar Intézet nincs az egyetemen, a magyar témákat elsősorban a történelmi stúdiumokhoz kapcsolódva gyűjtik. Az egyetemen magyar lektorátus működik.

BONN

34.

BIBLIOTHEK DER SOZIALEN DEMOKRATIE

D-5300 Bonn 2

Godesberger Allee 149

Telefon: 228/8830 Telex: 885479 fest d

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1968

A gyűjtemény jellemzése:

A 300.000 kötetes könyvtár a német és a nemzetközi munkásmozgalom irodalmát gyűjti, kb. 22 nyelven. Az állomány 70%-a német nyelvű. A magyar vonatkozású anyag a regionális katalógus alapján hozzáférhető. A magyar gyűjtemény 80%-a magyar nyelvű. A könyvtár negyedévenként bibliográfiákat jelentet meg a német munkásmozgalomról. Továbbá gyarapodási jegyzékeket ad ki a külföldi munkásmozgalomról, valamint a nyugat-európai politikai pártok és szakszervezetek ún. szürke kiadványairól. A könyvtár kelet-európai szakértője Dr. Sheila Ock.

35.

BUNDESFORSCHUNGSANSTALT FÜR LANDESKUNDE UND RAUMORDNUNG, BIBLIOTHEK

D-5300 Bonn 2. Bad Godesberg Pf. 20 01 30

Am Michaelshof 8

Telefon: 228/826-1 Telex: 885462 (BMBau)

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Jost Weber

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-gyűjteményük nincs.

36.

**DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR AUSWÄRTIGE POLITIK,
DOKUMENTATIONSSTELLE**

D-5300 Bonn 1

Adenauerallee 131 Pf. 1425

Telefon: 228/21 70 21 Telex: 886307 abbn d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dorothee Zickwolff, Institutsleiter: Prof. Dr. Eberhard Schulz

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1945

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár állománya kb. 40.000 kötet, 320 kurrens folyóirat, 1 millió újságkivágat, 10.000 mikrokártya.

Éves gyarapodása kb. 12.000 kötet, 1.000 mikrokártya. A politika, a nemzetközi kapcsolatok irodalma köréből korlátozott számban gyűjtik a magyar vonatkozású anyagot, főleg német, angol, francia nyelven.

Országos Széchényi Könyvtár

37.

DEUTSCHER BUNDESTAG, PARLAMENTS BIBLIOTHEK

D-5300 Bonn 1. Bundeshaus

Telefon: 228/162312 Telex: 0886808

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Marga Coing, Bibliotheksdirektorin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1951

A gyűjtemény jellemzése:

750.000 kötet, 10.000 periodikum az állomány. Elsősorban parlamenti iratokat, törvény- és rendelettárat, közlönyöket gyűjtnek, Magyarországról is.

6 millió sajtókivágat, 25.000 térkép tartozik többek közt állományába.

Kiadványai:
Neuerwerbungen, Auswahlverzeichnis (évente 8)
Aufsätze aus Zeitschriften und Sammelwerken, Auswahlverzeichnis (2 havonként)
Schnellinformation der Bibliothek (2 hetenként).

38.

**OSTDEUTSCHER KULTURRAT,
STIFTUNG FÜR KULTURELLE ZUSAMMENARBEIT,
BIBLIOTHEK
UND BILDARCHIV**

D-5300 Bonn

Kaiserstrasse 113

A gyűjtemény jellemzése:

Adatok nem állnak rendelkezésre, de az intézmény neve alapján feltételezhető, hogy anyagában találhatóak hungarika-vonatkozások.

39.

**PRESSE UND INFORMATIONSAMT
DER BUNDESREGIERUNG**

D-5300 Bonn 1

Welckerstrasse 11

Telefon: 228/208-2422

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Ilse Konietzko

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint magyar nyelvű anyaguk nincs.

40.

**RHEINISCHEF-RIEDRICH-WILHELMS-UNIVERSITÄT
BONN, HISTORISCHES SEMINAR,
ABTEILUNG VERFASSUNGS-SOZIAL-
UND WIRTSCHAFTSGESCHICHTE, BIBLIOTHEK**

D-5300 Bonn

Konviktstrasse 11

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. H. Pohl

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint Magyarországra vonatkozó anyaguk nincs.

41.
RHEINISCHE-FRIEDRICH-WILHELMS-UNIVERSITÄT
BONN, SEMINAR FÜR OSTEUROPÄISCHE GESCHICHTE,
BIBLIOTHEK

D-5300 Bonn 1

Lennestrasse 1

Telefon: 228/7393

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. Alexander Fischer

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1962

A gyűjtemény jellemzése:

Egyetemi szemináriumi könyvtár. Gyűjtőköre: Kelet-Európa története, az 1937-es Német birodalmi határon kívül élő németiség története. Válaszuk szerint ennek ellenére csak mintegy 100 – ajándékból származó, ill. a véletlen folytán hozzájuk került – magyar vonatkozású művel rendelkeznek. Ebből kb. 40 angol és 60 német nyelvű.

42.
STADTARCHIV UND WISSENSCHAFTLICHE BIBLIOTHEK

D-5300 Bonn 1

Berliner Platz 2

Telefon: 228/771 Telex: 8 86861 skbn d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Dietrich Horoldt, Archivar und Bibliothekar

Frau Alef, Dipl. Bibliothekarin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1899

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár Bonn városa és a Rheinland (Rajna-vidék) irodalmát gyűjti, így magyar anyaga nincs. Állománya 90.000 kötet. Rendszeresen tesz közzé kiadványokat, pl.: Bonner Geschichtsblätter (évenként).

43.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK BONN

D-5300 Bonn

Adenauerallee 39–41

Telefon: 228/7350

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. H. Lohse, Direktor der Bibliothek

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1818

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 2.121.200 kötet, 13.400 kurrens folyóirat. Válaszuk szerint sem a könyvtár, sem az egyetem intézetei nem rendelkeznek jelentős hungarikumokkal.

Az egyetemen alkalmanként magyar nyelvtanfolyamokat tartanak.

BRAUNSCHWEIG

44.

STÄDTISCHE BIBLIOTHEKEN, ÖFFENTLICHE BÜCHEREI

D-3300 Braunschweig

Hintern Brüdern 23

Telefon: 531/17955 Telex: 952 584 sbs d

Teletex: 5 31 81 34 – Stadt BS

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Wolf-Dieter Schuegraf, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1910

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 370.000 kötet. Közlésük szerint magyar nyelvű, vagy Magyarországon kiadott művekkel nem rendelkeznek.

45.

**STÄDTISCHE BIBLIOTHEKEN, WISSENSCHAFTLICHE
STADTBIBLIOTHEK**

D-3300 Braunschweig

Steintorwall 15

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Wolf-Dieter Schuegraf, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1861

A gyűjtemény jellemzése:

A tudományos könyvtárban 270.000 kötet, középkori kéziratok, 423 ősnymtatvány, 3.000 térkép, stb. van. A könyvtár nem jelzett hungarika-anyagot, de egy korábbi felmérés szerint a Städtischer Museum könyvtárában 45 1801 előtti hungarikum van. Kézirat-állományában egy Szt. Erzsébet-legenda található. /Leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban./

BREMEN

46.

**FORSCHUNGSSTELLE FÜR VOLKSKUNDE IN BREMEN
UND NIEDERSACHSEN, ALFRED CAMMANN
OBERSTUDIENRAT I.R.**

D-2800 Bremen 1

Heinrich-Heine-Strasse 20

A gyűjtemény jellemzése:

Beolvadt az Institut für Heimatforschung, Rotenburg/Wümme könyvtárába. (Ld. 170. tétel.)

47.

STAATS- UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK BREMEN

D-2800 Bremen 33

Klagenfurter Strasse Pf. 3301 60

Telefon: 421/218-2601 Telex: 245811 UNI br

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Jürgen Babendreier

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1660, ill. 1966

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 2.100.000 kötet, 11.074 kurrens periodikum.

Mint általános gyűjtőkörű könyvtárnak, nincs külön hungarika-gyűjteménye, de Magyarországra vonatkozó alapvető műveket minden tudományágban gyűjt, elsősorban a történelem, a politológia, a nyelv- és irodalomtudomány területéről. 2.389 Magyarországon kiadott mű és kb. 1.000 Magyarországról szóló kiadvány van állományában.

A Magyar Nemzet 1986. 187. sz. 8. oldalán ismerteti a Goldest-gyűjteményt, egy Szenczi Molnár mű felfedezését.

Irodalom:

Kluth, Rolf: Die Universitätsbibliothek Bremen. = Zeitschrift für Bibliothekswesen und Bibliographie. 1965. pp. 297–301.

COBURG

48.

LANDESBIBLIOTHEK COBURG

D-8630 Coburg

Schloss Ehrenburg

Telefon: 9561/7757

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Jürgen Erdmann, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1775

A gyűjtemény jellemzése:

A coburgi udvari- és állami könyvtár képezi a gyűjtemény magját. Regionális gyűjtése kiterjed többek közt Délkelet-Európára, Ausztria-Magyarországra. A teljes gyűjtemény 320.000 kötet. Hungarika-anyagát elsősorban magyar történelemre vonatkozó német és latin nyelvű művek alkotják, főként régi nyomtatványok a 17. századig bezárólag.

1801 előttről 5 magyar kiadású mű van állományában.

Katalógusai: Személyi- és szerzői katalógus, tárgyszókatalógus. 1950–1972 között szisztematikus katalógus, 1950-től helynévkatalógus, földrajzi katalógus.

DARMSTADT

49.

HESSISCHE LANDES- UND HOCHSCHULBIBLIOTHEK

D-6100 Darmstadt

Schloss

Telefon: 6151/12 54 20

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Karin Berst

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: 16. század

A gyűjtemény jellemzése:

1.342.000 kötet, 4.000 kézirat, 2.063 ősnymtatvány, 5.400 zenei anyag az állomány. Hat tartalmi hungarikum kézirat, illetve kódex leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodiratokban.

Külön hungarika-gyűjteményük nincs, de szakkatalógusuk áttekintése alapján mintegy 202 hungarika kiadványt vettek számba: az országismereti irodalom címszó alatt: 185 német és 5 magyar cím, a magyar irodalomtörténetben 4 német és 1 magyar cím. 1801 előtti hungarikumok száma: 89.

Szakkatalógusa és országok szerinti cédulakatalógusa van.

DETMOLD

50.

LIPPISCHE LANDESBIBLIOTHEK DETMOLD

D-4930 Detmold

Hornsche Strasse 41

Telefon: 5231/22 824

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Detlev Hellfaier, M. A. Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1614

A gyűjtemény jellemzése:

360.000 kötet, 7.000 kézirat.

Magyar vonatkozású irodalmuk nem lépi túl egy általános tudományos könyvtár állományában fellelhetőket. Az egyes szakterületeken szórطان található német nyelven anyag, így a magyar történelem és országismeret, a magyarországi németiségre vonatkozó, a magyar írók primer- és másodlagos irodalma, valamint biográfiák.

51.

THEOLOGISCHE BIBLIOTHEK DER LIPPISCHEN LANDESKIRCHE

D-4930 Detmold

Leopoldstrasse 27

A gyűjtemény jellemzése:

A 100.000 kötetes könyvtárban magyar nyelvű művek nincsenek, de az egyház, egyháztörténet, katolikus, lutheránus és református egyház témakörökben Magyarországra vonatkozóan gazdag anyag található.

DILLINGEN a.d. DONAU

52.

STUDIENBIBLIOTHEK

D-8880 Dillingen a.d. Donau

Kardinal-von-Waldburg-Strasse 51

Telefon: 9071/2860

A gyűjtemény jellemzése:

Hungarika-gyűjteményük nincs. Az 1801 előtti magyar és magyar vonatkozású művek száma: 24. Helyrajzi naplója van. Az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok leírása szerint V. László V. Miklós pápához intézett beszéde található a könyvtár Miscellanea anyagában.

DONAUESCHINGEN

53.

FÜRSTLICHE FÜRSTENBERGISCHE HOFBIBLIOTHEK

D-7710 Donaueschingen

Haldenstrasse 5

A gyűjtemény jellemzése:

Az 1801 előtti hungarikumok száma: 5. Az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok szerint a 16. sz. első feléről magyar uralkodók képei és életrajzai találhatók a gyűjteményben, 84 színezett tollrajzon. Szerzői katalógussal rendelkezik.

DORTMUND

54.

DEUTSCH-UNGARISCHE GESELLSCHAFT, UNGARISCHE BIBLIOTHEK

D-4600 Dortmund 1

Steinstrasse 48

Telefon: 231/838 00 11; 822 158

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Peter Sowa

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1978

A gyűjtemény jellemzése:

Az állomány: 1.100 kötet nyomtatvány (magyar nyelvű: 800, német nyelvű: 300), lemezek és videokazetták. A gyűjteményt első-sorban ajándékok útján rendszeresen gyarapítják.

A gyűjtemény szakértője Peter Sowa.

55.

STADT- UND LANDESBIBLIOTHEK DORTMUND

D-4600 Dortmund 1 Pf. 105053

Hansaplatz

Telefon: 231/23 209

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Alois Klotzbücher, Duhme

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1907

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya: 505.000 kötet. Kéziratgyűjtemény és zeneműtár, Westphalia különgyűjtemény van a könyvtárban. Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

56.

**UNIVERSITÄT DORTMUND, FORSCHUNGSSTELLE
OSTMITTELEUROPA, BIBLIOTHEK**

D-4600 Dortmund 50 (Barop)

Emil-Figge-Strasse 50 Pf. 50 05 00

Telefon: 231/755 2860; 755 2861; 755 2862; 755 2854

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Akad. Oberrat Johannes Hoffmann, wissenschaftl. Leiter

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1972

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és képzést szolgáló könyvtár hungarika-gyűjteménye kb. 1.250 kötetet tartalmaz, 80%-ban német nyelven, 5%-ban franciául és 15%-ban magyarul. Gyűjtőterülete a történelem, a kultúrtörténet, a társadalomtudományok. Az állományt szisztematikus katalógus tárja fel.

Információs szolgálatuk és -kiadványuk van.

Ismertetése: Perlick, Alfons: 20 Jahre Ostdeutsche Forschungsstelle in Dortmund. = Der Märker 1972. 6, 10. Sonderheft. pp. 123–128. Veröffentlichungen der Ostdeutschen Forschungsstelle im Lande Nordrhein-Westfalen.

57.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK DORTMUND

D-4600 Dortmund 50

Vogelpothsweg 76

Telefon: 231/755 4029

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Wehefritz

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1965

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 1.200.000 kötet, 3.000.000 szabadalom. Elsősorban természettudományi könyvtár. Közlésük szerint hungarika-anyaga nincs.

DUISBURG

58.

STADTBIBLIOTHEK

D-4100 Duisburg 1

Düsseldorferstrasse 5-7

Telefon: 203/283 2593

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Margret Görres

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1901

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint az 1.200.000 kötetes közművelődési könyvtárnak hungarika-anyaga nincs.

DÜSSELDORF

59.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK DÜSSELDORF

D-4000 Düsseldorf 1

Universitätsstrasse 1 Gebäude 24, 41

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. G. Gattermann

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1970

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint az 1.900.000 kötetes könyvtárnak hungarika-anyaga nincs.

EICHSTÄTT

60.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK, KATHOLISCHE UNIVERSITÄT EICHSTÄTT

D-8078 Eichstätt

Am Hofgarten 1

Universitätsallee 1

Telefon: 8421/20 330; 20 331

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Klaus Littger, Leiter der Leserabteilung

Dengler, Bibl.-Ang.

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: 14–15. század és 1820 körül

A gyűjtemény jellemzése:

A milliós állományú könyvtár a nem könyv jellegű anyagban is igen gazdag: 136.000 egység; a kéziratok száma: kb. 2.000, ősnymtatvány 1.150. Hanghordozók kb. 4.000, disszertációk 40.000, zenei kéziratok 3.100, kurrens folyóiratok 3.017. A 600.000 kötetet tartalmazó mikrolap-katalógusban elszórtan van hungarikum, 1801 előtről 26 mű, de rendszeres hungarika-gyűjtést nem folytatnak, csak egyes műveket vásárolnak. A magyar anyag mintegy 0,1% lehet. A kutatás és oktatás szolgálata mellett kiállításokat is rendeznek. Speciális bibliográfiákat, kiállítási katalógusokat adnak ki. Kézírási repertóriumuk szakcsoportonként rendezett.

Az állományra vonatkozó kiadványok:

Hubay, Ilona: Incunabula Eichstätter Bibliotheken, 1968.

Büchele, Christian: Die Schellackplattensammlung
der Universitätsbibliothek Eichstätt. 1986.

Egyéb kiadvány:

Ott, Ludwig: Leben und Schrifttum des Eichstätter Weihbischofs Leonhard Haller. = Sammelblatt des Historischen Vereins Eichstätt, 1974–1976.

Egyes cikkek a "Bibliotheksforum Bayern"-ben. (Jurcic: 9. 1981; Littger: 15. 1987.)

ERLANGEN

61.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK ERLANGEN-NÜRNBERG

D-8520 Erlangen

Universitätsstrasse 4 Pf. 3509

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. K. Wickert, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1743

A gyűjtemény jellemzése:

Kb. 3.640.000 kötet, 800.000 disszertáció, 2.600 kézirat, 140 papirusz, 2.100 ősnymtatvány az állomány. A könyvtárban hungarika-gyűjtemény nincs. Magyar vonatkozású anyag alkalomszerűen, szórtan van az állományban. 1801 előtről 44 mű található. Az egyetemen sem intézet, sem tanszék hungarika kérdésekkel nem foglalkozik. Nyomtatott kézirat-katalógusai alapján az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban több kódex és magyar vonatkozású kézirat (V.ö. 4. tétel.) leírása található.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

EUTIN

61.A

EUTINER LANDESBIBLIOTHEK

D-2420 Eutin

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár gazdag kelet-európai gyűjteménnyel rendelkezik, melyről katalógust adott ki. 6. részének címe: Ungarn. Részben címlapfotókat, részben bibliográfiát tartalmaz 16–18. századi művekről.

Die Osteuropa-Bestände der Eutiner Landesbibliothek. Hrsg. Peter Nitsche, unter Mitarbeit von Silke Stender, 1989. Az OSZK HD Archívumában rendelkezésre áll.

FRANKFURT am MAIN

62.

DEUTSCHE BIBLIOTHEK

D-6000 Frankfurt/M.

Zeppelinallee 4–8

Telefon: 69/75 661 Telex: 416 643 deubi

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. Günther Pflug, Oberdirektor

Ute Valentin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1946

A gyűjtemény jellemzése:

Nemzeti könyvtári feladatokat lát el 1945-től, minden Németországban kiadott köteleespéldány letéti könyvtára. Speciális gyűjteménye az 1933–1945 közti emigráns irodalom. Állománya közel 4.000.000 kötet, ennek főbb megoszlása: Könyvek, térképek: 2.217.717, folyóiratok: 572.222, főiskolai iratok: 428.843, emigráns irodalom: 85.140, germanica: 67.229, zeneművek: 132.553, mikroformák, hangzó anyag, stb.: 422.228. Kurrens folyóiratainak száma: 63.803. Az állomány 80%-a német nyelvű. Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

Kiadványa: Deutsche Bibliographie.

63.

JOHANN-WOLFGANG-GOETHE-UNIVERSITÄT, FACHGEBIET OST-EUROPÄISCHE GESCHICHTE DES HISTORISCHEN SEMINARS, BIBLIOTHEK

D-6000 Frankfurt/M. 1

Senckenberganlage 31

A gyűjtemény jellemzése:

Gyűjtőkörének súlypontja elsősorban a Szovjetunió, mintegy 5%-ban a "keleti blokk" országai.

Az adatok közlése publikált források alapján.

64.

**STADT- UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK/
SENCKENBERGISCHE BIBLIOTHEK**

D-6000 Frankfurt/M.

Bockenheimer Landstrasse 134–138

Telefon: 0611/7 90 71, 7907/235 Telex: 4 13064

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Klaus-Dieter Lehmann, Dr. Scheurer

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete:

Stadt- u. Universitätsbibliothek: 1484

Senckenbergische Bibliothek: 1973

A gyűjtemény jellemzése:

A Stadt- u. Universitätsbibliothek állománya a humán és az orvostudományok területéről 2.740.000 kötet. A könyvtárnak korábban volt Kelet-Európa gyűjteménye, de feloszlatták. Így a kb. 1.000 hungarikum egy része integrálódott az Osteuropa kézikönyvtárba. A mintegy 300 kötet elsősorban bibliográfiákból, átfogó történeti, politikai, művészeti és színházi művekből tevődik össze. A hungarikumok nagyobbik része elszórtan az állományban található, zömmel angol, francia, német nyelven. Tartalmukat tekintve megegyeznek a könyvtár speciális gyűjtőkörével: általános és összehasonlító néprajz, nyelv- és irodalomtudomány, színháztudomány, judaica. Az állományt betűrendes és szakkatalógus tárja fel. 1801 előttről 10 hungarikum van az állományban.

A Senckenbergische Bibliothek gyűjtőköre a természettudományokra terjed, állománya 964.000 kötet.

Az adatok közlése publikált források alapján.

FREIBURG im BREISGAU

65.

DEUTSCHES VOLKSLIEDERARCHIV

D-7800 Freiburg i. Br.

Silberbachstrasse 13

Telefon: 761/74 465; 72 076

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Barbara James

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1914

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást, oktatást, képzést szolgáló gyűjtemény kb. 40.000 kötetből áll. Gyűjtőkörébe tartozik a népdalkutatás, a néprajz, az irodalom- és a zenetudomány, természetesen minden nép, minden időből származó népdalai. Gyűjti a német határokon kívüli németek anyagát is, Bácska, Baranya, az Osztrák–Magyar Monarchia, Szlovákia, stb. területének irodalmát. Külföldi népdalgyűjteményében kb. 90 kötet hungarikum található.

Időnként rendeznek konferenciákat. Rendszeres kiadói tevékenységet folytatnak. Kiadványaik többek között:

Deutsche Volkslieder mit ihren Melodien. Bd. 1–7. 1935–1982.

Melodietypologie des deutschen Volksgesanges. Bd. 1–4. 1976–1983.

Jahrbuch für Volksliedforschung. Bd. 1–31. uff. 1928–

Gottscheer Volkslieder. Hrsg. von R. W. Brednich, Z. Kumer, W. Suppan. Bd. 1–3. 1969–1984.

Handbuch des Volksliedes. Hrsg. von R.W. Brednich, L. Röhrich, W. Suppan. Bd. 1–2. 1973–1975.

Szakértő: Dr. Jürgen Dittmar.

66.

INSTITUT FÜR OSTDEUTSCHE VOLKSKUNDE, BIBLIOTHEK

D-7800 Freiburg i. Br.

Im Oberfeld 10

A gyűjtemény jellemzése:

Regionális gyűjtőkörébe tartoznak: Bácska, Baranya, általában Kelet- és Délkelet-Európa német települései. Anyagát katalógusok sora tárja fel.

Ismertetés: Werner, Waltraut: Das Institut zur volkskundlichen Erforschung der Deutschen aus Ost- und Südosteuropa... = Fachberater 1973. 2. pp. 89–100.

Az adatok közlése publikált források alapján.

67.

KÜNZIG-INSTITUT, BIBLIOTHEK

Freiburg i. Br.

A gyűjtemény jellemzése:

Van magyar anyaguk. Ld. Institut für Heimatforschung. Rotenburg/Wümme. Alfred Cammann. (170. tétel.)

68.

**RUMÄNISCHES FORSCHUNGSINSTITUT,
RUMÄNISCHES BIBLIOTHEK**

D-7800 Freiburg i. Br.

Uhlandstrasse 7

A gyűjtemény jellemzése:

A román állam történeti kialakulása minden életterületen. Különös hangsúlyt kap többek közt az Erdélyre és Bánátra vonatkozó irodalom gyűjtése. Publikációs tevékenységet folytat.

Az adatok közlése publikált források alapján.

69.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK FREIBURG IM BREISGAU

D-7800 Freiburg i. Br.

Werthmannplatz 2 Pf. 16 29

Telefon: 761/203 3962; 203 3900

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Eleonore Engelhardt

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1457

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást, oktatást, művelődést szolgáló könyvtár teljes állománya kb. 2,5 millió egység, ehhez járul 1.300 kézirat, 622.000 diszsertáció. Gyűjtőköre, mint az általános gyűjtőkörű tudományos könyvtáraké általában, igen széles körű. Külön hungarika-gyűjteménye nincs. Jelentős hungarika-kézirata Zsigmond király levele a pápához. /Leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban./ Állományát 1967-től cédulakatalógus, 1967-ig szisztematikus kötetkatalógusok tárják fel. Jelenleg ezek mikrolapon használhatók. A hungarika-anyag gyűjtőhelyéül szolgáló sza-

kok anyaga 6 mikrolapon az OSZK HD Archívumában hozzáférhető. Az egyetemen nincs magyar tanszék. Az Orientalisztikai Szeminárium (ld. 70. tétel.) anyagában található az ozmán-török uralom idejét tárgyaló magyar vonatkozású irodalom.

70.

**UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK FREIBURG IM BREISGAU,
ORIENTALISCHES SEMINAR, BIBLIOTHEK**

D-7800 Freiburg i. Br.

Kollegiengebäude III.

Telefon: 761/203 2230

A gyűjtemény jellemzése:

A hungarikumok megoszlásáról, összetételéről nem tudnak adatokkal szolgálni. Feltárásuk a szemináriumi könyvtár egyéb anyagával együtt történik. (Ld. még: 69. tétel.)

71.

DOMBIBLIOTHEK

D-8050 Freising

Domberg 21

Telefon: 8161/2432

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prälat Dr. Sigmund Benker

A gyűjtemény jellemzése:

1801 előttől 6 magyar és magyar vonatkozású mű van állományukban. Kb. 70 az 1945 után megjelent magyar vonatkozású egyházi művek száma.

FULDA

72.

HESSISCHE LANDESBIBLIOTHEK FULDA

D-6400 Fulda

Heinrich-von-Bibra-Platz 12 Pf. 665

Telefon: 661/72 020

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. A. Brall, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1778

A gyűjtemény jellemzése:

260.000 kötet, 822 kézirat, 428 ősnymtatvány van állományában. A viszonylag kevés hungarika-anyagról közelebbi tájékoztatást adni nem tudtak.

GIESSEN

73.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK GIESSEN

D-6300 Giessen

Otto-Behaghel-Strasse 8

Telefon: 641/702-233

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Bernhard Friedmann, Bibl.-Rat

Alapításának éve: 1612, a gyűjtés kezdete: kb. 1945

A gyűjtemény jellemzése:

Az oktatást és kutatást szolgáló könyvtár állománya 695.300 kötet nyomtatvány, 340.000 disszertáció, 2.408 kézirat, 873 ősnymtatvány. Külön hungarika-gyűjteménye nincs, de a teljes gyűjteményben mintegy 1.000 magyar vonatkozású mű található, zömmel német, valamint angol és francia nyelven. Gyűjtőköre: történelem, politika, szociológia, gazdaság, országismeret, vallás, pedagógia, művészet. Számos kiadványhoz a 19 magyarországi cserepartner révén jutott. Az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok szerint több szerzői és tartalmi hungarikum van állományában.

GÖTTINGEN

74.

**AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN IN GÖTTINGEN,
BIBLIOTHEK**

D-3400 Göttingen

Theaterstrasse 7

Telefon: 551/39 53 62

Az Akadémia alapításának éve: 1751

A gyűjtemény jellemzése:

Önálló könyvtára nincs, a göttingeni Egyetemi Könyvtár keretébe tartozik. (Ld. 79. tétel.)

75.

**GEORG-AUGUST-UNIVERSITÄT GÖTTINGEN,
FAKULTÄT FÜR GESCHICHTE UND PHILOGIE**

D-3400 Göttingen

A gyűjtemény jellemzése:

Az egyetemen az Egyetemi Könyvtár/Staats- und Universitätsbibliothek (Ld. 79. tétel.) és a Finnugor Szeminárium Könyvtár/Finnisch-Ugrisches Seminar, Bibliothek (Ld. 77. tétel.) gyűjt csak hungarikumokat.

76.

**GEORG-AUGUST-UNIVERSITÄT GÖTTINGEN,
FAKULTÄT FÜR SOZIALWISSENSCHAFTEN**

D-3400 Göttingen

A gyűjtemény jellemzése:

Az egyetemen csak az Egyetemi Könyvtár/Staats- und Universitätsbibliothek (Ld. 79. tétel.) és a Finnugor Szeminárium Könyvtár/Finnisch-Ugrisches Seminar, Bibliothek (Ld. 77. tétel.) gyűjt hungarikumokat.

77.

**GEORG-AUGUST-UNIVERSITÄT GÖTTINGEN,
FINNISCH-UGRISCHES SEMINAR, BIBLIOTHEK**

D-3400 Göttingen

Theaterstrasse 14

Telefon: 551/39 45 82

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Hans-Hermann Bartens, Akademischer Rat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1947

A gyűjtemény jellemzése:

A 22.000 kötetes kutatást és oktatást szolgáló szemináriumi könyvtárban kb. 8.000 hungarikum található: monográfiák, gyűjtemények, folyóiratok. Gyűjtőköre kiterjed a teljes finnugor filológiára. A hungarika-gyűjtés súlypontja a nyelvtudomány, valamint az irodalomtudomány és az irodalomtörténet. Ehhez járul a történelem, a politika, a kultúra, a néprajz, a földrajz, a geológia, a magyar szépirodalom eredeti nyelven és fordításokban.

A gyűjteményt az állomány egyéb részeivel együtt betűrendes és helyrajzi katalógus tárja fel.

A kutatásban segítséget nyújtanak a Finnugor Szeminárium tagjai: Prof. Dr. Futaky István, Prof. Dr. Gulya János, Dr. Forgács Tamás és a kérdőívre választ adó Dr. Hans-Hermann Bartens.

78.

MAX-PLANCK-INSTITUT FÜR GESCHICHTE, BIBLIOTHEK

D-3400 Göttingen

Herman-Föge-Weg 11 Pf. 2833

Telefon: 551/4956-0

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Karin Lentge

A gyűjtemény jellemzése:

A 27.000 kötetes könyvtárban, mivel kutatási körükbe Magyarország nem tartozik, hungarika-anyag nincs.

79.

**NIEDERSÄCHSISCHE STAATS-
UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK**

D-3400 Göttingen

Prinzenstrasse 1 Pf. 2932

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

H. Vogt, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1734

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár állománya 3.143.175 kötet, 12.600 kézirat, 6.000 ősnymtatvány, 14.000 folyóirat. Hungarika-vonatkozásait ld. a 80. tételben. Egy corvina és egy magyar vonatkozású kéziratának leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban, valamint Soós István: Unveröffentlichte ungarische Briefe im Handschriftenarchiv der Universitätsbibliothek von Göttingen = Acta hist. Acad. Sci. Hung. 32. 1986. 3–4. pp. 393–406.

A könyvtárról és magyar kapcsolatairól ld. Zöldi László cikkét az Élet és Irodalom 1987. 48. számában, ill. Kesztyűs Tibor: Göttingeni kapcsolatok. = Élet és Irodalom 1988. 2. 2. p.

Az adatok közlése publikált források alapján. (Ld. még: 80. tétel.)

Országos Széchényi Könyvtár

80.

**NIEDERSÄCHSISCHE STAATS-
UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK,
REFERAT FÜR URALISTIK UND OSTEUEPÄISCHE
GESCHICHTE**

D-3400 Göttingen

Prinzenstrasse 1 Pf. 2932

Telefon: 551/39 52 28

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Tibor Kesztyűs, Bibliotheksoberrat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1950

A gyűjtemény jellemzése:

Az 50.000 kötet könyvből, 10.000 évfolyam folyóirathból összetett állomány zöme, 45.000 egység magyar nyelvű. Gyűjtőköre kiterjed

a humán tudományok egészére (történelem, kultúrtörténet, irodalomtörténet, nyelvészet, etnológia, politika, szociológia, szép-irodalom). Két nyomtatott katalógus külön is feltárja az anyagot. Az 1801 előtti magyar és magyar vonatkozású művek száma: 372. Magyar szakértők a részleg vezetőjén kívül Futaky István prof. és Gulya János prof.

Az állományra vonatkozó kiadványok:

Kesztyűs Tibor: Katalog der finnisch-ugrischen Bestände der SuUB Göttingen einschliesslich Geschichte, Recht, Wirtschaft und Natur Finnlands und Ungarns. Bd. 1., 2.1., 2.2., 3. Göttingen 1977. 1. Erg. 1982. 2. Erg. 1986.

Futaky István – Fehlig, Bodo – Katzschmann, Michael: Hungarica Göttingensia, Verzeichnis der Ungarn betreffenden Archivbestände in Göttingen (1734–1945). München 1978.
(Ld. még 79. tétel.)

GUNDELSHEIM (NECKAR)

81.

**SIEBENBÜRGISCHE BIBLIOTHEK –
SIEBENBÜRGISCHES DOKUMENTATIONSZENTRUM**
D-6953 Gundelsheim (Neckar)

Schloss Horneck

Telefon: 6269/8476

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Balduin Herter

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1956

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást, oktatást, művelődést szolgáló intézmény 1987-ben kereken 30.000 címmel rendelkezett az Erdély történetére és az Erdélyre vonatkozó, és országismereti irodalomból. Nyelvi megoszlása: zömmel német nyelvű, sok a román, a magyar, elszórtan angol és francia nyelvű mű, a régebbi címek latin nyelven. Az

Állományát tárgyszó, szisztematikus (1959-ig) kereszt, földrajzi és intézményi katalógus tárja fel.

Publikációs tevékenységet folytatnak.

83.

STAATS- UND UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK HAMBURG

D-2000 Hamburg 13

Von-Melle-Park 3

Telefon: 40/58 68

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. D. Ludwig

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1479

A gyűjtemény jellemzése:

Régi állományának jelentős része elpusztult. Gyűjteménye ma kb. 2.000.000 egység és 8.500 kézirat. Ezek között 1497-ből Streitel Hieronymus magyar vonatkozású kézírata. /Leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban./

Állományában mintegy 200–250 kötet szépirodalmi és történelmi mű található, ebből 1801 előtti mű: 4. Kismértékben vásárolnak Magyarországra vonatkozó, nyugati, magyar nyelven megjelenő irodalmat, valamint Magyarországon kiadott idegen nyelvű könyveket és periodikumokat. A hamburgi egyetemen Hungarológiai Központ nyílt. Erre vonatkozóan ld. a Magyar Nemzet 1987. 235. 7. megjelent cikkét. (Ld. még: 85. tétel.)

84.

UNIVERSITÄT HAMBURG,

**ABTEILUNG FÜR OSTRECHTSFORSCHUNG IM SEMINAR
FÜR DEUTSCHE UND NORDISCHE RECHTSGESCHICHTE,
BIBLIOTHEK**

D-2000 Hamburg 13

Moorweidenstrasse 15 I.

A gyűjtemény jellemzése:

Regionálisan felosztott gyűjtőkörében Magyarország is szerepel.

Az adatok közlése publikált források alapján.

85.

**UNIVERSITÄT HAMBURG, FINNISCH-UGRISCHES
SEMINAR (ZENTRUM FÜR HUNGAROLOGIE),
BIBLIOTHEK**

D-2000 Hamburg 13

Bogenallee 11

Telefon: 40/41234836

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Holger Fischer, Wissenschaftlicher Sekretär

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1952/1959

A gyűjtemény jellemzése:

Folyóiratokkal együtt a szemináriumi könyvtár állománya kb. 25.000 kötet. Nyelvtudományokra orientált, de gyűjti a történelem, a kultúrtörténet, az etnográfia irodalmát is. A gyűjtemény az egyes finnugor nyelvek szerint tagolódik. A könyvtáron belül magyar részleg van, melyet szakmailag a Finnugor Szemináriumhoz telepített Hungarológiai Központ (Zentrum für Hungarologie, alapítás 1987. okt. 1.) felügyel. A 3.600 kötetes magyar gyűjtemény szak szerinti felosztásáról az OSZK HD Archívumában részletes nyilvántartás áll rendelkezésre. (Nagy vonalakban idézzük: Magyar történelem: 500, állam és politika: 70, kultúra és egyes kulturális ágazatok: 320, néprajz: 150, nyelvészet: 670, stb.) Az állományt külön szakkatalógus tárja fel. A központ megalakulása óta állománya rohamosan nő és gyűjtőköre bővül, a humán- és társadalomtudományok teljes körére kiterjed. A Zentrum für Hungarologie tervezi bibliográfiák kiadását, információszolgáltatás (pl. folyóiratszemle) bevezetését.

A központ működéséről tájékoztató áll rendelkezésre.

Magyar szakértő: Dr. Fazekas Tiborc. A központ igazgatója: Prof. Dr. Wolfgang Veenker.

Irodalom:

Hungarológiai Központ Hamburgban. = Magyar Nemzet 1987. 235. 7. p; Hungarológiai Értesítő 1986. 1–2. pp.

86.

**UNIVERSITÄT HAMBURG, HISTORISCHES SEMINAR,
BIBLIOTHEK**

D-2000 Hamburg 13

Von-Melle-Park 6 IX.

Telefon: 40/4123 2697; 4123 2588 Telex: 214732

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Winfried Uellner, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1919/1946

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és oktatást szolgáló könyvtár állománya kb. 83.000 kötet monográfia és 8.000 évfolyam folyóirat. Gyűjtőköre a modern kelet-európai történelem és politika. Az állományban mintegy 328 kötet monográfia és 72 évfolyam lehet hungarika, de ez a szám nem tartalmazza a Szlovákia, vagy Erdély címszavak alá besorolt állományt.

Magyar szakértő dr. Götz Mavius történész, aki magyar nyelven levelez. Továbbá Prof. Dr. Klaus Detlev Grothusen, a modern kelet-európai történelmi tanszék vezetője.

Országos Széchényi Könyvtár

HANNOVER

87.

NIEDERSÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK HANNOVER

D-3000 Hannover 1

Waterloostrasse 8

Telefon: 511/32 68 72

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Bartsch

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1665

A gyűjtemény jellemzése:

1.427.000 kötet, 4.288 kézirat, 80.000 autográf kézirat, 319 ősnymtatvány, több ezer térkép, metszet, stb. Gyűjteményében 11

1801 előtti mű van. Magyar vonatkozású kódexeinek és ősnymtatványainak leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kéziratár, Csapodi-iratokban. Új területük: 1964-ben kezdték gyűjteni a "németek Keleten" tárgykör irodalmát. E gyűjtemény összetételére vonatkozóan részletes adatokat nem tudnak szolgáltatni, mivel ez az állomány különgyűjteményt nem képez, hanem az állomány egészében elszórtan található.

Az állományról megjelent: Ostkataloge der Niedersächsischen Landesbibliothek.

Számos más kiadványt is megjelentet.

88.

**UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK HANNOVER
UND TECHNISCHE INFORMATIONSBIBLIOTHEK (TIB)**

D-3000 Hannover 1

Welfengarten 1 B

Telefon: 511/762-3461

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1831

A gyűjtemény jellemzése:

Az NSZK központi műszaki könyvtára és fordítói központja. A kutatás céljait szolgáló tudományos és alkalmazott tudományok irodalmát gyűjtő könyvtárban kb. 1.000 hungarikum található, külön feltárás nélkül.

HEIDELBERG

89.

**UNIVERSITÄT HEIDELBERG, SEMINAR
FÜR OSTEUPÄISCHE GESCHICHTE, BIBLIOTHEK**

D-6900 Heidelberg 1

Seminarstrasse 4

Telefon: 6221/54 24 74

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1964

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet kutatási területe Lengyelország, Litvánia és Oroszország története. Így csak néhány alapmű van Magyarországra vonatkozóan, ezek között forrásszöveg nincs. Szerzői és szisztematikus katalógusa van.

90.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK HEIDELBERG

D-6900 Heidelberg 1

Plöck 107–109 Pf. 105749

Telefon: 6221/54 2380

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Elmar Mittler, Direktor

Dr. Angelika Günzburger, Fachreferentin für Slavistik

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1386, ill. 1885

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 2.400.000 kötet, 6.000 kézirat, 1.689 ősnymtatvány, köztük hungarikumok is. A magyar nyelvű és magyar vonatkozású művek az "Egyéb filológia" elnevezésű részlegbe tartoznak. 1900 előtről a Nyelv- és irodalomtudományokban 32 cím van, 1900 utánról kb. 900 cím, ebből kb. 600 a történelem és 200 a nyelv- és irodalomtudományok területéről.

Kiadványai:

Heidelberger Bibliotheksschriften.

Facsimile Heidelbergensia. 4–. 1974–.

Neuerwerbungslisten.

Kataloge der Universitätsbibliothek Heidelberg. 1–. 1981–.

HERNE

91.

BÜCHEREI DES DEUTSCHEN OSTENS (STADTBÜCHEREI HERNE)

D-4690 Herne 1

Berliner Platz 11. Kulturzentrum

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Siegfried Graf

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1948

A gyűjtemény jellemzése:

Gyűjti a régi Német birodalom keleti területeinek, valamint Kelet-, Délkelet-Európa német letelepültjeinek minden életmegnyilvánulására vonatkozó irodalmát. Személyi és szerzői katalógusa, valamint szisztematikus katalógusa van.

A könyvtár állományáról kötetkatalógust adott ki:

Bücherei des deutschen Ostens, Bestandkatalog. Bd. 4. Habsburgmonarchie (Böhmische Länder, historisches Ungarn), Südosteuropa Bearb. von Wolfgang Kessler. Herne, 1987.

Az igen gazdag gyűjteményről jól tagolt szakrendben ad tájékoztatást a kötet.

HOMBURG

92.

**DONAUDEUTSCHES KULTURWERK,
FORSCHUNGSSTELLE FÜR SÜDOSTDEUTSCHE
GESCHICHTE, VOLKS- UND SIPPENKUNDE,
ARCHIV – BÜCHEREI – HEIMATMUSEUM**

D-6650 Homburg

Am Rondell, Haus des Verkehrsvereins

A gyűjtemény jellemzése:

A német népcsoportok kultúrtörténeti, településtörténeti, családkutatási irodalmát gyűjti.

Tárgyszókönyv tárja fel az állományt.

Két kiadványsorozatot ad ki.

Az adatok közlése publikált források alapján.

KARLSRUHE

93.

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

D-7500 Karlsruhe 1

Erbprinzenstrasse 15 Pf. 1451

Telefon: 721/175-0

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Rainer Fürst, Dipl.-Bibl. (FH)

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1500

A gyűjtemény jellemzése:

950.000 kötet, 5.467 kézirat, 1.261 ősnymtatvány az állománya. Köztük négy magyar vonatkozású kódex /leírásukat ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban/.

Külön hungarika-gyűjteményük nincs. A történelem és az irodalom szakokban mintegy 170–170 cím található. Magyar nyelvű állományát a Corvina és az Akadémiai Kiadó néhány kiadványa teszi.

94.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK KARLSRUHE

D-7500 Karlsruhe 1

Kaiser Strasse 12 Pf. 6920

Telefon: 721/608 3101; 608 3111; 608 3109

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. D. Poggendorf, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1832

A gyűjtemény jellemzése:

Az egyetem oktatási profilja elsősorban technika és természettudományok, ennek megfelelő az egyetemi könyvtár és az intézetek gyűjteménye. Alkalomszerűen, elsősorban a Budapesti Műszaki Egyetem cserekapcsolatából kerül az állományba magyar kiadvány.

KASSEL

95.

**GESAMTHOCHSCHULBIBLIOTHEK KASSEL,
LANDESBIBLIOTHEK UND MURHARDSCHE
BIBLIOTHEK DER STADT KASSEL**

D-3500 Kassel

Mönchebergstrasse 19

Telefon: 561/8040 Telex: 99572 ghkks d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. H.-J. Kahlfuss, Bibliotheksdirektor

A gyűjtemény jellemzése:

Az anyagban szórványosan található hungarikum.

KEMPTEN/ALLGÄU

96.

STADTBIBLIOTHEK KEMPTEN

D-8960 Kempten/Allgäu

Orangerieweg 20–22

Telefon: 831/25 25 341

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

M. Kauffmann

A gyűjtemény jellemzése:

1801 előttről magyar és magyar vonatkozású műveinek száma: 5.

Nyomtatott katalógusa van.

KIEL

97.

**UNIVERSITÄT KIEL, INSTITUT FÜR WELTWIRTSCHAFT,
WIRTSCHAFTSARCHIV**

D-2300 Kiel 1

Düsternbrooker Weg 120 Pf. 4309

Telefon: 431/884 305

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Karl Heinz Frank

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1920

Jellege: Gazdasági sajtókiváogat-archívum.

A gyűjtemény jellemzése:

1920–1967 között gyűjtött anyag mennyiségére adatuk nincs.
1968–1986 között 28.500 darab került az archívumba.

98.

**UNIVERSITÄT KIEL, INSTITUT FÜR WELTWIRTSCHAFT,
ZENTRALBIBLIOTHEK**

DER WIRTSCHAFTSWISSENSCHAFTEN IN DER BRD

D-2300 Kiel 1

Düsternbrooker Weg 120 Pf. 4309

Telefon: 431/884 1; 884 444 Telex: 0292479

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Erwin Heidemann, Leitender wissenschaftlicher Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1914

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatás céljait szolgáló gazdaság- és társadalomtudományokat (politika, szociológia) gyűjtő könyvtár állománya 740.345 monográfia, 868.226 évfolyam folyóirat. A gyűjtemény mintegy 11.455 kötet magyar anyagot is tartalmaz, melyet külön is feltárnak. Az állományt cédulakatalógus és gépi adatfeltárás teszi kutatás céljaira hozzáférhetővé. A gépi adatfeltárás anyagába folyóiratcikkek és gyűjteményes kötetek tanulmányai is belekerülnek. (Így széles körű tájékoztatást tud nyújtani pl. arról, hogy bárhol a világon, bármely nyelven mi jelent meg a magyar gazdaságról.)

Magyar szakértő Dipl. Volkswirt Susanne Tobias.

Gazdag kiadói tevékenységet folytatnak.

99.

**UNIVERSITÄT KIEL, SEMINAR FÜR OSTEUROPÄISCHE
GESCHICHTE, BIBLIOTHEK**

D-2300 Kiel 1

Olshausenstrasse 40/60 N50 c

A gyűjtemény jellemzése:

A történelem, a társadalomtörténet, a nemzetiségek, a szellem-történet irodalmát gyűjti. Területileg a Szovjetunió európai része – Baltikum és az Osztrák–Magyar Monarchia nemzetiségei képezik a gyűjtés súlypontját. Betűrendes és szisztematikus katalógusa van.

Ismertetés: Rauch, Georg von: Das Seminar für Osteuropäische Geschichte. = Christiana Albertina 1969. 8. pp. 64–69.

Az adatok közlése publikált források alapján.

100.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

D-2300 Kiel 1

Olshausenstrasse 40

Telefon: 431/880 2161; 880 3186

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. G. Wiegand, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1665

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 1.400.000 egység, beleértve 556.000 tézist. Az 1801 előtti időszakból állományában 2 hungarikum található. Az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok szerint egy Cornelius Nepos kódex esetleges possessora Mátyás király.

Az adatok közlése publikált források alapján.

KOBLENZ

101.

BUNDESARCHIV, BIBLIOTHEK

D-5400 Koblenz-Karthause

Potsdamer Strasse 1 Pf. 320

Telefon: 261/505 0 Telex: 261852 BArch KO

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Lenz

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1952

A gyűjtemény jellemzése:

Az NSZK központi levéltára állománya igen gazdag. A levéltár anyagában számos utalás található a magyar történelemre és magyar–német kapcsolatokra. Ezek általában egyedi dokumentumok. A levéltár anyagának feltárását javasolják. Könyvtára mintegy 50.000 kötet, ebből kelet-európai vonatkozású mintegy 2.000.

Általános tájékoztatást nyújt a levéltárról:

Das Bundesarchiv und seine Bestände. 3. Aufl. Bearb. v. Gerhard Granier, Josef Henke, Klaus Oldenhage. Boppard 1977. LXXII, 940 p. (Schriften des Bundesarchivs 10.)

KONSTANZ

102.

UNIVERSITÄT KONSTANZ, BIBLIOTHEK

D-7750 Konstanz 1.

Universitätsstrasse 10 Pf. 5560

Telefon: 7531/88 28 00/01

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. jur. Klaus Franken

Dr. J. Stoltzenburg

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1965

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 1.105.000 kötet, 92.000 tézis.

Jelentős hungarika-anyag található a gyűjteményben, kb. 1.000–1.500 mű. Alapvető magyarországi és magyar nyelvű kiadványok mellett hungarika-anyaga igen nagy számban német, angol, francia nyelvű kiadványokból tevődik össze. Fontos a magyar vonatkozású kelet-, közép- és délkelet-európai kérdéseket tárgyaló kiadványok köre, történeti és kultúrtörténeti szempontból. Nagy hangsúlyt kapnak a német települések Erdélyben, Bánátban. Emellett a társadalomtudományi, közgazdasági és nyelvészeti anyaga jelentős. A gazdag állomány kurrens kiegészítése lelassult, korábbi anyaga teljesebb. Katalógusai mikrolapon használhatók. Szisztematikus katalógusának hungarika-anyagot tartalmazó szakcsoportjairól a katalógus másolatát megküldte, amely az OSZK HD Archívumában hozzáférhető.

KÖLN

103.

**BUNDESINSTITUT FÜR OSTWISSENSCHAFTLICHE
UND INTERNATIONALE STUDIEN, BIBLIOTHEK**

D-5000 Köln 30

Lindenbornstrasse 22

Telefon: 221/5747 0

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Stefan V. Mardak

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1961

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet célja a szocialista országok gazdasági és politikai helyzetének tanulmányozása. Ebben a témakörben nem nagy számban magyar vonatkozású anyag is található állományában.

Publikációs tevékenysége széles körű.

104.

**BUNDESSTELLE FÜR AUSSENHANDELSINFORMATION,
REFERAT OSTWIRTSCHAFT**

D-5000 Köln 1

Blaubach 13

Telefon: 221/20 57 1 Telex: 8 882735 bfa d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. B. Schultze-Willebrand

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1951

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya mintegy 3.500 kötet és 50.000 kivágat. A könyvtár gyűjtőköre: gazdaság, külkereskedelem, gazdasági jog, tervezés, statisztika, Magyarország területére vonatkozólag is. Válaszuk szerint a gyűjtőkör fő szakterületeiről magyar nyelven egyedül az éves magyar statisztikai jelentések találhatók meg állományukban. Kereszt- és földrajzi katalógusai vannak.

Statisztikai kiadványokat rendszeresen tesz közzé.

Így pl.: Legislative Dokumentation Ost- und Südosteuropa. 1954—.

- Ost-Information;
- Ostwirtschaftsberichte;
- Ostwirtschaftsmitteilungen;
- Publikationsspiegel. 1973.

105.

ERZBISCHÖFLICHE DIÖZESAN- UND DOMBIBLIOTHEK

D-5000 Köln 1

Gereonstrasse 2–4 Pf. 100690

Telefon: 221/1642-86-281

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. J. A. Cervello-Margalef, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1738

A gyűjtemény jellemzése:

A 400.000 kötetes könyvtárban említésre méltó magyar nyelvű anyag nincs. 1801 előtről 2 hungarikum található a gyűjteményben.

106.

**GESELLSCHAFT FÜR WIRTSCHAFTS-
UND SOZIAL-WISSENSCHAFTEN,
VEREIN FÜR SOZIALPOLITIK, BIBLIOTHEK**

D-5000 Köln 41

Albertus-Magnus-Platz

Telefon: 221/470 2603

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Werner Klein

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint a könyvtárnak hungarika-gyűjteménye nincs.

107.

**UNIVERSITÄT ZU KÖLN, INSTITUT FÜR OSTRECHT,
BIBLIOTHEK**

D-5000 Köln 1

Ubierring 53

Telefon: 221/31 51 10; 31 51 49

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Georg Brunner, Institutsdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1964

A gyűjtemény jellemzése:

A földrajzi szempontok szerint felállított gyűjtemény kb. 30.000 monográfiából áll, de nincs külön hungarika-gyűjteménye. Szakrendszerében a Magyarország címszó alatt az anyag tárgy szerinti csoportosításban megtalálható. A mintegy 100 jelentősebb hungarika könyv leírása és a hungarika-folyóiratjegyzék az OSZK HD Archívumában hozzáférhető. A hungarikumok 20–30%-a nem magyar nyelvű, főként német, angol, francia, orosz. A könyvanyagban betűrendes címkatalógus, szisztematikus és helyrajzi katalógus könnyíti a kutatást. Az időszaki kiadványokról külön katalógusuk van. Rendszeresen tesznek közzé kiadványokat.

108.

**UNIVERSITÄT ZU KÖLN, SEMINAR
FÜR OSTEUROPÄISCHE GESCHICHTE, BIBLIOTHEK**

D-5000 Köln 41

Kringsweg 6

Telefon: 221/4702 445

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Judit Lippkai

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: kb. 1960

A gyűjtemény jellemzése:

A 40.000 kötetes könyvtár fő gyűjtőköre: történelem és egyház-történet. Magyar részlege: 4.000 kötet, 70%-a történelmi, 30%-a nyelv- és irodalomtudományi mű. A gyűjteményt külön is nyilván tartják. A kutatást és oktatást szolgáló intézetben tájékoztató szolgálat van. Személyi-, szerzői betűrendes és szisztematikus katalógusuk van. Folyóíratcikk-katalógusuk is betűrendes és szisztematikus. Publikációs tevékenységet is folytat.

A gyűjtemény magyar szakértője: Dr. Ilona-Reinert-Tárnoky, Akad. Oberrätin.

109.

UNIVERSITÄTS- UND STADTBIBLIOTHEK

D-5000 Köln 41 (Lindentahl)

Universitätsstrasse 33

Telefon: 221/4701

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Peter Schmidt

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1920

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 2.300.000 kötet. Külön hungarika-gyűjteménye nincs. A magyar és magyar vonatkozású állomány megoszlása nagyjából a következő: Magyar történelem: 600–800 katalóguscédula, főként idegen nyelven; nyelvészeti irodalom: 200 katalóguscédula magyar és idegen nyelven; magyar irodalom: 300 katalóguscédula.

1801 előtről 16 magyar és magyar vonatkozású művel rendelkeznek. Az 1801 előtti kiadványokról külön cédulakatalógusuk van.

110.

GRÄFLICHE SOLMS-LAUBACH'SCHE BIBLIOTHEK

D-6312 Laubach

A gyűjtemény jellemzése:

Magyar vagy magyar vonatkozású anyaguk mindössze egy 1801 előtti mű.

LEUTKIRCH

111.

FÜRSTLICHE WALDBURG-ZEIL'SCHE BIBLIOTHEK

D-7970 Leutkirch 1

Schloss Zeil

Telefon: 7561/33 36

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

R. Beck

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint a könyvtárnak hungarika-anyaga nincs.

LÜBECK

112.

BIBLIOTHEK DER HANSESTADT LÜBECK

D-2400 Lübeck

Hundestrassé 5-17

Telefon: 451/122 41 10

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. K. Bock, Leitender Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1620

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya kb. 900.000 kötet. Mindössze 3 1801 előtti magyar vonatkozású mű van birtokukban.

LÜNEBURG

113.

INSTITUT NORDOSTDEUTSCHES KULTURWERK e.V., NORDOST BIBLIOTHEK

D-2120 Lüneburg

Conventstrasse 1

Telefon: 4131/32 340

A gyűjtemény jellemzése:

Gyűjtőköre elsősorban a keleti német területekre, a polonica anyagra vonatkozik, de Erdélyre is kiterjed. Iskolai programokat is gyűjt. Az 1820–1920 közötti anyaga Kelet-Közép-Európa művelődéstörténetéhez nyújt értékes forrást. Külön hungarika-gyűjteménye nincs.

114.

RATSBÜCHEREI

D-2120 Lüneburg

Am Marienplatz 3 Pf. 2540

Telefon: 4131/24-1

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Hopf, Leiter der Bibliothek

A gyűjtemény jellemzése:

Egyetlen hungarikum található az állományban: jelzete Ms Hist. C2^o39, a 17. sz. első feléből. A gyűjtemény NR 20, 53–54. oldalain található:

Dancksagungs schreiben an die königliche majestet in Ungarn; Dankschreiben der Union für die den evangelischen Stänen in Ungarn hinsichtlich ihrer Religionsausübung gegebenen Zusagen. Schwäbisch-Hall, 19. 5. 1609.

MAINZ

115.

BISCHÖFLICHES PRIESTERSEMINAR, BIBLIOTHEK

D-6500 Mainz

Augustinerstrasse 34

A gyűjtemény jellemzése:

1801 előtről 7 hungarikuma van, továbbá V. László epitáfiuma /ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratok/.

Szerzői betűrendes katalógussal rendelkezik.

Az adatok közlése publikált források alapján.

116.

GUTENBERG–MUSEUM, BIBLIOTHEK

D-6500 Mainz 1

Liebfrauenplatz 4 Pf. 3820

Telefon: 6131/122640

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Helga Häuser

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1900

A gyűjtemény jellemzése:

A Gutenberg-Múzeum Gutenberg könyvtárának 50.000 kötetes állományát két katalógusban tárja fel: a kiállítási darabok katalógusa és a másodlagos irodalom katalógusa. A kiállítási darabok katalógusa az 1750–1924 közti periódusban 87 hungarikumot tartalmaz. 1801 előtről 2 mű érdemel külön említést. Állománya zömmel ajándékként került a könyvtárba, regények, kalendáriumok, stb. A másodlagos irodalom katalógusában számos újabb magyar nyomdászati vonatkozású mű található.

117.

JOHANNES–GUTENBERG–UNIVERSITÄT,

FB 16- GESCHICHTSWISSENSCHAFT,

INSTITUT FÜR OSTEUROPÄISCHE GESCHICHTE,

BIBLIOTHEK

D-6500 Mainz

Saarstrasse 21

Telefon: 6131/39 28 12

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. Erwin Oberländer

Kornelia Hubrich-Mühle, M. A.

A gyűjtemény jellemzése:

A Magyarországra vonatkozó kutatás nem hangsúlyos, így csak néhány magyar történelmi alpművel rendelkezik.

118.

**JOHANNES-GUTENBERG-UNIVERSITÄT,
INSTITUT FÜR EUROPÄISCHE GESCHICHTE;
ABTEILUNG UNIVERSALGESCHICHTE, BIBLIOTHEK**

D-6500 Mainz

Alte Universitätsstrasse 19

Domus Universitatis

Telefon: 6131/22 61 43

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. habil. M. Vogt

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1950

A gyűjtemény jellemzése:

Modern európai történelem és egyháztörténet, különösen a reformáció tartozik a 120.000 kötetes könyvtár gyűjtőkörébe. A gyűjtemény a jelölt gyűjtőkör szerint két részre tagolódik.

Közlésük szerint a könyvtárnak hungarika-gyűjteménye nincs.

119.

STADTBIBLIOTHEK MAINZ

D-5600 Mainz 1

Rheinallee 3 B

Telefon: 6131/122649

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Phil. Fritz Kaiser, Oberbibliotheksrat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: a régi egyetem alapításával egyidejűleg: 1477

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár állománya 500.000 kötet. Külön gyűjtőterülete: Moguntina (a városra, a mainzi püspökségre, a hercegérsekségre vonatkozó irodalom és a Mainzban nyomott művek). Mint egyetemi könyvtár, általános gyűjtőkörű, de a hangsúly a szellemtudományokon és a történelmen van. Magyar anyaga a tárgyi katalógusban kereshető vissza. A magyar vonatkozású anyag főbb adatai: Általános művek: 15, országismeret, bioföldrajz, utazás: 15, történelem: 93, kultúrtörténet: 30, jog és államtudomány: 29, gazdaság: 19, nyelvtudomány: 22, irodalom és irodalomtörténet: 116, művé-

szetek: 32, egyház és vallás: 10, tudomány, iskolaügy: 3, egyes országrészek, városok: 28, régi földrajzi művek: 7. Az 1801 előtti hungarikumok száma: 5.

5 török és héber kódexe is van, azzal a bejegyzéssel, hogy 1686-ban Budáról hozták. /Ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirat-tár, Csapodi-iratokban./

120.

**UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK MAINZ –
ZENTRALBIBLIOTHEK**

D-6500 Mainz 1

Saarstrasse 21 Pf. 4020

Telefon: 6131/39-2633

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Elisabeth Hoben

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 1.148.000 kötet, 815 kézirat. A központi könyvtárban hungarika kisebb mennyiségben a nyelv és irodalom, a történelem, a kultúrtörténet, a földrajz, a társadalomtudományok, a természettudományok területén található, zömmel német, valamint francia és angol nyelvű irodalom. Kevés a magyar nyelvű anyaga.

Az egyetemi intézetekben nem folyik Magyarországot érintő kutatás.

MANNHEIM

121.

STÄDTISCHES REISS-MUSEUM, BIBLIOTHEK

D-6800 Mannheim 1

Zeughaus C 8 Pf. 2203

Telefon: 621/293-41-32

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1763

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 65.000 kötet. 1801 előtről egy hungarikuma van.

122.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK MANNHEIM

D-6800 Mannheim 1

Schloss, Ostflügel Pf. 10 34 62

Telefon: 621/292-5101

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Volker Paimann, Direktor der Bibliothek

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: Kelet-európai gyűjtés: 1973

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 1.300.000 kötet. Sem a központi könyvtár, sem a kari könyvtár nem gyűjt rendszeresen hungarikumokat. A szokásos gyűjtési feladatok körében azonban szereznek be magyar műveket is. 1801 előtről 3 hungarikuma van.

Nyomtatott katalógussal rendelkezik.

MARBURG a.d. LAHN

123.

DEUTSCHES ADELSARCHIV Német Nemességi Könyvtár

D-3550 Marburg a.d. Lahn

Schwanallee 21

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Phil. Walter von Hueck, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1945

A gyűjtemény jellemzése:

A 12.000 kötet a német nemességre vonatkozó genealógiai irodalmat tartalmazza.

Kiadványa: Genealogisches Handbuch des Adels.

Adatok közlése publikált forrás alapján.

124.

JOHANN-GOTTFRIED-HERDER-INSTITUT, BIBLIOTHEK

D-3550 Marburg a.d. Lahn

Gisonenweg 5-7

Telefon: 6421/25044-46

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Horst v. Chmielewski,

Dr. Dorothea Hamer

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1950

A gyűjtemény jellemzése:

A 24.000 kötetes könyvtár gyűjtésének központjában Szlovákia áll, valamint a magyarországi németekre vonatkozó irodalom, elsősorban történelem, kultúrtörténet, irodalom, földrajz, országismeret a középkortól napjainkig. Az állományt nyomtatott kötetkatalógus és szisztematikusan rendezett cédulakatalógus tárja fel. Új szerzeményeiről jegyzéket adnak ki. A könyvtár kutatási célokat szolgál.

Magyar szakértő: Dr. Kenéz Csaba.

Kiadványuk: J. G. Herder-Institut-Bibliothek Neuerwerbungen Ostmitteleuropa. (Negyedévenként.)

125.

PHILIPPS-UNIVERSITÄT MARBURG,

BILDARCHIV FOTO MARBURG

D-3550 Marburg a.d. Lahn

Biegenstrasse 11

Ernst v. Hülsen-Haus

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Frey

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1913

A gyűjtemény jellemzése:

A világ legnagyobb fotógyűjteménye az európai művészetekről. A művészettörténeti dokumentáció német központja kutatási célok szolgálatában áll. 720.000 fotónegatívumukat 1975 óta negatív-restauráló részleg tartja karban. Munkájukat kiadványokban ismertették (pl.: Handbuch der Negativ-Restaurierung. 205 p.).

A képarchívum évente több, mint 100.000 levonatot és diapozitívet készít. Fényképei, kiadványai és mikrolapjai nemzetközileg ismertek. Magyarországról 3.500 képpel rendelkeznek az építészet, a szobrászat-festészet és az iparművészet területéről. A magyarországi gyűjteményt külön feltárták. A képanyag kiegészítéseként irodalmat nem gyűjtenek.

Az archívum ismertetője: Bildarchiv Foto, Marburg.

126.

**PHILIPPS-UNIVERSITÄT MARBURG,
FACHBEREICH GESCHICHTSWISSENSCHAFTEN, SEMINAR
FÜR OSTEUROPÄISCHE GESCHICHTE, BIBLIOTHEK**

D-3550 Marburg a.d. Lahn

Wilhelm-Röpke-Strasse 6 C IX

Telefon: 6421/28-4633; 28-4630; 28-4631

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Wolfgang Kessler

A gyűjtés kezdete: kb. 1956. (Korábban: Bibliothek des Historischen Seminars.)

A gyűjtemény jellemzése:

A kelet-európai történeti gyűjtemény jelentős hungarika-anyagot tartalmaz. A magyar vonatkozású gyűjtés célja elsősorban az, hogy a magyar nyelvben nem járatos hallgatókat a magyar történelemmel kapcsolatos információkhoz juttassa. A gyűjtemény összetétele is ezt tükrözi: a Magyarország történetét tárgyaló, kb. 500 kötet mellett további 500 kötet a Monarchia, 1.500 kötet Erdély irodalmát tartalmazza, zömében nyugat-európai nyelveken. Általános- és alapművek magyar nyelven is hozzáférhetők. A gyűjtemény építése önállóan és elkülönítve, de az egyetemi könyvtár gyűjtőmunkájával összhangban folyik. Elhelyezése önálló.

A gyűjtemény szakértője, aki a kutatóknak is támogatást nyújt: Dr. Wolfgang Kessler.

127.

**UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK MARBURG
(PHILIPPS-UNIVERSITÄT)**

D-3550 Marburg a.d. Lahn

Wilhelm-Röpke-Strasse 4

Telefon: 6421/28 51 00; 28 51 02

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Herwig Gödecke, Fachreferent für Slawistik und Osteuropäische Geschichte

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1527

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 856.000 kötet, 652.622 tézis, 3.000 kézirat. Az egyetemi könyvtár gazdag hungarika-anyaggal rendelkezik. A könyvtár általános gyűjtőkörű, így az állomány bármely részében lehet hungarikumokra találni, de a legtöbb az alábbi csoportokban található: általános művek, nyelvtudományok, földrajz, történelem, diszsertációk (főleg 1945 előttről, pl. Kolozsvár). A hungarika-anyag becsült adatok alapján kb. 4.000 kötet monográfia, ebből 1.500 magyar nyelvű, a többi német, angol, francia nyelvű. Tartalmilag főleg a történelem dominál. A legkorábbi művek Bonfini (Frankfurt am Main 1581), Ortelius Redivivus (Nürnberg 1665). Különösen fontos a könyvtár egyháztörténet szakjában a reformáció magyarországi elterjedésére vonatkozó, továbbá az Erdélyről szóló irodalom. További kiemelések az állomány tartalmából: 80 kötet Monumenta Hungariae historica; az Ungarische Reichsgesetzsammlung 15 kötete; Pray, Georgius: Annales regum Hungariae és Pray, Georgius: Vita S. Elisabethae. Említésre méltó még egy nagy atlasz Savoyai Jenő magyarországi hadjáratairól.

Magyar vonatkozású kéziratuk:

Wolfgangus de Bethlen: Historiarum Pannonico-Dacicarum libri X.TI-III. (Ms. 247.)

Hagyatékokban, elsősorban Paul Martin Rade (1857–1940) hagyatékában található magyar vonatkozású művek.

Az intézet tájékoztatása szerint feltártság tekintetében még sok a teendő. A kötetkatalógus (kb. 1930-ig) elavult rendszerű.

Ugyancsak elavult a szisztematikus katalógusa (1930–1969). Az új szerzemények nyilvántartása 1969–1986 1987-től a feldolgozás gépi úton történik.

Irodalom:

Kessler, Wolfgang – Gödecke, Herwig: *Transylvanica in Marburg. Bücher aus und über Siebenbürgen in Marburger Bibliotheken*. Marburg, 1985.

A fenti mű 15–28. oldalán *Transylvanica in der Universitätsbibliothek Marburg* címmel az egyetemi könyvtár állományát írja le.

MÜNCHEN

128.

**BAYERISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN,
BIBLIOTHEK**

D-8000 München 22

Marstallplatz 8

Telefon: 89/230 311

Az Akadémia alapításának éve: 1759

A gyűjtemény jellemzése:

A Bayerische Staatsbibliothek egyben az Akadémia könyvtára is. (Ld. 129. tétel.) Kézírkönyvtárában hungarikumok nincsenek.

129.

**BAYERISCHE STAATSBIBLIOTHEK,
ORIENTSAMMLUNG**

D-8000 München 22

Ludwigstrasse 16 Pf. 150

Telefon: 89/2198 1 Telex: 897 248 BSB

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Lioba Tafferner, Bibl.-Amtmann

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1558

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár egészének állománya több mint 5.500.000 kötet, kb. 60.000 kézirat, kb. 19.000 ősnymtatvány. Az NSZK legnagyobb tudományos könyvtára, egyben a Bayerische Akademie der Wissenschaften könyvtára is. Az Orientsammlung gyűjtésének súlypontja a történelem, ezért kezdettől fogva gyűjtöttek hungarikumokat, ez az 50-es évek óta megerősödött, elsősorban a történelem, az irodalom, a néprajz, a nyelvtudomány, a művészet és a zeneirodalom területén. Hungarika-állománya 15.000 monográfia, 180 folyóiratcím. Nyolc corvina, ill. Vitéz János-féle kódex és egy magyar kézirat található gazdag gyűjteményében. Ezek részletes leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban. A hungarika-anyagot a könyvtár egyéb állományával együtt tárja fel cédulakatalógusokban, nyomtatott kötetkatalógusokban, többek közt:

Bayerische Staatsbibliothek, alphabetische Katalog 1501–1840. 1 ff 1987.

Az új szerzeményekről az Osteuropasammlung rendszertelen időközönként megjelenő kiadványt tesz közzé: Bayerische Staatsbibliothek Osteuropa-Neuerwerbungen. Ebben a hungarikumok az "R" rovatban találhatók.

A magyar vonatkozású kézikönyvtár az Osteuropasammlung olvasótermében nyert elhelyezést. A könyvtár egészéről és külön-gyűjteményéről részletes ismertetést ad: Studienführer durch die Münchner Institutionen der Ost- und Südosteuropaforschung. 2. verb. Aufl. Bearb.: Otto Böss, Walter Riethmüller. München 1978. pp. 7–20.

130.

BAYERISCHES NATIONALMUSEUM, BIBLIOTHEK

D-8000 München

Prinzregenstrasse 3

Telefon: 89/21 681

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Johann Georg, Prinz von Hohenzollern

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1855

A gyűjtemény jellemzése:

60.000 kötet.

Az adatok közlése publikált forrás alapján.

131.

**BIBLIOTHEK DES METROPOLITANKAPITELS
DER ERZDIÖZESE MÜNCHEN
UND FREISING**

D-6000 München 33

Maxburgstrasse

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prälat Sigmund Benker, Direktor

A gyűjtemény jellemzése:

1801 előtről 1 hungarikuma van.

132.

DEUTSCHE GESELLSCHAFT FÜR VOLKSKUNDE

D-8000 München 22

Ludwigstrasse 25

Telefon: 89/21 80 23 48

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

A. Wacker

A gyűjtemény jellemzése:

A társaságnak nincs könyvtára.

133.

**DEUTSCHES BUCHARCHIV,
INSTITUT FÜR BUCHWISSENSCHAFTEN**

D-8000 München 5

Erhardstrasse 8

Telefon: 89/202 13 28 Telex: 529813

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Ludwig Delp, Direktor

Ursula Frank, Dipl. Bibliothekarin

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1948

A gyűjtemény jellemzése:

A könyv- és folyóiratügy minden kérdésével foglalkoznak. Az állomány kb. 18.500 monográfia és 200 kurrens folyóirat, több mint 230.000 irodalmi adat, több ezer folyóirat kivágat, kiadói prospektusok, katalógusok. Szakkatalógus tárja fel az anyagot 10 szakterület (szerzői kiadói kérdésektől az olvasáskutatásig) és 10 tudományterület (kultúrtörténettől a jogig) alapján.

Az állományban elszórtan található német nyelven monográfia és folyóiratcikk a magyar könyv- és folyóiratkiadásról.

A Bucharchiv szemináriumokat és továbbképző tanfolyamokat is rendez.

Ismertetője: Deutsches Bucharchiv München. Az OSZK HD Archívumában hozzáférhető.

134.

**DONAUSCHWÄBISCHE HEIMAT-
UND VOLKSFORSCHUNG, BIBLIOTHEK**

D-8000 München 21

Fischer-von-Erlach Strasse 19

Telefon: 89/56 86 91

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Anton Tafferner

Gyűjtés kezdete: 1945 (A korábbi gyűjtés elveszett.)

A gyűjtemény jellemzése:

A gyűjtés súlypontja a német népcsoportokra, menekültekre vonatkozó irodalom, regionálisan Ausztria-Magyarország, beleértve Bácska, Bánát. Ezen belül a történelem, a néprajz, a kultúrpolitika gyűjtése folyik.

Kiadványaik: Publikationen der Arbeitsgemeinschaft Donauschwäbischer Lehrer.

Magyar szakértők: Dr. Anton Tafferner, Josef Volkmar Senz, Straubing.

Ld. még 178. tétel.

135.

**HAUS DES DEUTSCHEN OSTENS,
WISSENSCHAFTLICHE STUDIENBIBLIOTHEK**

D-8000 München 80

Am Lilienberg 5

Telefon: 89/48 20 63

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Ilse Jöstlein, Bibl.-Amtmann

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1970

A gyűjtemény jellemzése:

Levelük szerint egy kis állományrész foglalkozik a németek Magyarországon témával, az is német nyelven. Viszont a megküldött könyvtárismertetőből (Haus des deutschen Ostens. München, 1984.–, rendelkezésre áll az OSZK HD Archívumában) az alábbiak állapíthatók meg:

Az egyetlen nyilvános bajor könyvtár, amely a német települések és elterjedési területük keleten és Közép-Németországban c. téma irodalmával rendelkezik. Ehhez járul a menekülés, elűzés, kivándorlás és a német kérdés irodalma. Az állomány 34.000 kötet és 166 folyóirat. Hanglezgyűjteménye keletnémet zeneszerzők műveit és keletnémet népzenei lemezeket tartalmaz. A HDO feladata a különböző keleti német népcsoportoknak segíteni kultúrájuk megőrzésében és gyakorlásában. Erősíti és koordinálja az elűzöttek és menekültek kulturális munkáját. Bajorország egész területén rendez kulturális eseményeket évente 50–60 alkalommal.

136.

**IFO INSTITUT FÜR WIRTSCHAFTSFORSCHUNG,
BIBLIOTHEK**

D-8000 München 86

Poschingerstrasse 5 Pf. 860460

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Ingrid Görtz

A gyűjtemény jellemzése:

Az állomány mintegy 50 kiadványt tartalmaz Magyarországról.

137.

INSTITUT FÜR OSTRECHT MÜNCHEN, BIBLIOTHEK

D-8000 München 60

Schladminger Strasse 8

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1957

A gyűjtemény jellemzése:

Feladata az európai szocialista államok jogrendszerének kutatása. Ennek felel meg gyűjtőköre is. A törvénygyűjtemények 1917-től nagyrészt teljeseek. A jog- és államtudományi irodalom elmélete és gyakorlata irodalmát betűrendes szak- és ETO-katalógus tárja fel.

138.

INSTITUT FÜR ZEITGESCHICHTE (Ifz) MÜNCHEN, BIBLIOTHEK

D-8000 München 19

Leonrodstrasse 46/b

Telefon: 89/18 00 26

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Christoph Weisz

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-gyűjteményük nincs.

139.

LUDWIG-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT MÜNCHEN, GESCHWISTER-SCHOLL-INSTITUT FÜR POLITISCHE WISSENSCHAFT, BIBLIOTHEK

D-8000 München 22

Ludwigstrasse 10

Telefon: 89/2180-3010

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Janet MacKenzie, Dipl. Bibl.

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet kutatási programjában sem Magyarország, sem Kelet-Európa nem hangsúlyos. A könyvtár gyűjteményében általános, szekundér irodalom, ha nem is nagy számban, de van Magyarországról német és angol nyelven.

Az állomány részben szakok, részben országok szerint rendezett.

140.

**LUDWIG-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT MÜNCHEN,
INSTITUT FÜR FINNOUGRISTIK, BIBLIOTHEK**

D-8000 München

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Gerhard Ganschow, Institutsleiter

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1965

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatás központjában kezdettől az osztják-vogul nyelvek álltak. Emellett a finn, a lapp és a magyar filológia is fontos szerepet tölt be. A könyvtár állománya kb. 6.000 kötet, és majd minden, a területen fontos folyóirattal rendelkezik. A folyóiratokat és a gyűjteményes kötetek tartalmát is feltárják, eddig kb. 40.000 címet tartalmaz a katalógus.

Az intézet legátfogóbb kutatási témája: "Historischen Ortsnamen von Ungarn". A különböző etnikai csoportok lakta történeti területek helyneveivel foglalkozik. A középkortól máig a névvariánsokat tárják fel, lokalizálják. Eddig 19 kötet jelent meg. Az intézet egyéb kiadványai:

1. Münchener Universitätsschriften. Finnisch-Ugrische Bibliothek. 1–3. Bd.

2. Veröffentlichungen des Finnisch-Ugrischen Seminars an der Universität München. Serie A. Die historischen Ortsnamen von Ungarn 1–19. Bd.; Serie B.: Beiträge zur Erforschung der obugrischen Sprachen, 1–8. Bd.; Serie C.: Miscellanea 1–17. Bd.

Bibliographie der Uralischen Sprachwissenschaften 1830–1970. Hrsg. v. Gerhard Ganschow, Wolfgang Schlachter.

Az adatok forrása: Nehring, Karl: Zwanzig Jahre Institut für Finnougristik an der Universität München. = Südosteuropa Mitteilungen, 1988. 25. 1–2. pp. 83–85.

141.

**LUDWIG-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT MÜNCHEN,
INSTITUT FÜR GESCHICHTE UND KULTUR DES NAHEN
ORIENT SOWIE FÜR TURKOLOGIE, BIBLIOTHEK**

D-8000 München 22

Veterinärstrasse 1

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Johann Strauss

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1948

A gyűjtemény jellemzése:

Az egyetemi intézeti könyvtár kutatási célokat szolgál. Állománya kb. 13.000 kötet. Gyűjtőkörébe tartozik az ozmán birodalom története, a modern Törökország, Délkelet-Európa – beleértve Magyarországot – a török megszállás alatt, továbbá Perzsia és Közép-Ázsia, a turkológia, az iráni nyelvtudomány, a török és perzsa irodalom.

Szerzői betűrendes, külön bibliográfiai, térkép- és kézirat-katalógusok tárják fel az állományt.

142.

**LUDWIG-MAXIMILIANS-UNIVERSITÄT MÜNCHEN,
INSTITUT FÜR WIRTSCHAFT UND GESELLSCHAFT
OST- UND SÜDOSTEUROPAS, BIBLIOTHEK
(SÜDOSTEUROPA-SEMINAR DER UNIVERSITÄT
MÜNCHEN)**

D-8000 München 40

Akademie Strasse 1/III.

Telefon: 89/2180-2519

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dipl. Volkswirt. Liliana Djeković

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1962–63

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást és oktatást szolgáló intézeti könyvtár 1962 óta gyűjt hungarikumokat. Könyvek, folyóiratok mellett újságkivágat-gyűjteménye is van. Gyűjtőköre: szociológia és közgazdaságtan, rendszerösszehasonlítás, gazdasági integráció keleten és nyugaton. Német, angol és francia nyelvű kiadványok mellett magyar nyelvű művek is találhatók az állományban.

Cédulakatalógusok tárják fel ezt az állományt: szerzői betűrendes, regionális- és szakkatalógus.

143.

MONUMENTA GERMANIAE HISTORICA, BIBLIOTHEK

D-8000 München 34

Ludwigstrasse 16 Pf. 34 02 23

Telefon: 89/219 83 82

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

N. Martin, Bibliothekar

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1910

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 78.000 kötet és 185 kurrens folyóirat. A kizárólag tudományos kutatást szolgáló prezensz könyvtár a középkori történeti műveket gyűjti. Állományának kb. 1%-a magyar nyelvű. Magyar szakértő: Dr. G. Silagi.

144.

OSTEUROPA-INSTITUT, BIBLIOTHEK

D-8000 München 80

Scheinerstrasse 11

Telefon: 89/98 38 21; 98 73 41

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Otto Böss

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1952

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást szolgáló 130.000 bibliográfiai egységgel rendelkező könyvtár állományából mintegy 2.000 a történelmi Magyarországra vonatkozó mű, ezek azonban külön nincsenek feltárva. Gyűjtő-

köre: történelem, kultúrtörténet, irodalomtörténet, gazdaság, társadalomtudományok, elsősorban Lengyelország és a Szovjetunió vonatkozásában, mellékgyűjtőköre: Csehszlovákia. Gazdag a térképgyűjtemény is. Kézikönyvtárában egész Kelet- és Délkelet-Európára vonatkozó enciklopédiák, biográfiai lexikonok, bibliográfiák, statisztikák, stb. találhatók.

Az anyaintézetnek számos kiadványa van.

Studienführer durch die Münchener Institutionen der Ost- und Südosteuropaforschung. 2. verb. Aufl. München 1985. pp. 21–34. (Hozzáférhető az OSZK HD Archívumában.)

145.

RADIO FREE EUROPE, LIBRARY SECTION

D-8000 München 22

Englischer Garten 1

Telefon: 89/21 021

A gyűjtemény jellemzése:

Gyűjtőköre: társadalomtudományok, szociológia, pártideológia, bel- és külpolitika az európai szocialista országokra vonatkozóan.

Szerzői cím- és tárgyszókatalógusa van.

Az adatok közlése publikált források alapján.

146.

**STÄDTISCHE BIBLIOTHEKEN MÜNCHEN,
ZENTRALBIBLIOTHEK**

D-8000 München 22

Infanteriestrasse 7/a

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1843

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 2.000.000 kötet.

Az adatok közlése publikált források alapján.

147.

SÜDOST-INSTITUT, BIBLIOTHEK

D-8000 München 2

Güllstrasse 7

Telefon: 89/77 30 07

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Gerhard Seewann, Leiter der Bibliothek

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1936

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézmény gazdag hungarika-gyűjteménnyel rendelkezik, melyet külön rendszerezett tárgyszókatálogos tár fel. Az egész állományról katalógus készül, mely várhatóan 1989 tavaszán jelenik meg: Druckschriften 1529–1945. Bibliothekskatalog. Bd. 1.

A hungarikumok összetételéről adott tájékoztatás: 1529–1945 között kiadott monográfiák száma: 1.853, ebből magyar nyelvű: 1.441. 174 a magyar periodikum. A monográfiák tartalmi megoszlása: 98 földrajz, 740 politika, történelem, 114 jog- és alkotmánytörténet, 147 gazdaság- és társadalomtörténet, 81 egyház- és vallási tárgyú. 673 kultúra és irodalom (a trianoni határok közt). Erdélyre és Szlovákiára vonatkozó művek száma további 1.534 cím (292 magyar nyelvű).

1987-ig számolva a hungarikumokat, kb. 9.500 magyar nyelvű, 12.000 magyar vonatkozású monográfia és 500 periodika van az állományában.

Hungarika szakértő a könyvtár vezetője és Dr. Kathrin Sitzler.

Szolgáltatások: Südosteuropa Bibliographie. Historische Bücherkunde Südosteuropa.

148.

UNGARISCHES INSTITUT MÜNCHEN, BIBLIOTHEK

D-8000 München 40

Clemensstrasse 2 Pf. 440 301

Telefon: 89/34 81 71

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Zsolt K. Lengyel

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1945

A gyűjtemény jellemzése:

Néhány ritkaság mellett a történelem- és társadalomtudományok területéről található irodalom. Fotó- és diatéka és nyilvántartások (A középkori Magyarország építésze; Hungarica in Exteris – külföldön található magyar eredetű emlékművek; Hungarológiai szakbibliográfia, stb.) segítik a kutatást. Az intézet kiemelkedő értéke az a magyar emigráns sajtógyűjtemény (Sammlung der ungarischen Exilpresse), melynek szakértője Lengyel K. Zsolt. A gyűjteménybe az egész nyugati világ magyar nyelvű hungarika sajtótermékei érkeznek, folyóiratok, újságok, évkönyvek, egyesületi lapok és egyéb periodikumok (kultúra, irodalom, egyház, sport, történelem, néprajz, cserkészet, napi politika). A gyűjtemény, külön feltárva, a kutatást szolgálja.

Kiadványok: Ungarn Jahrbuch; Studia Hungarica.

A gyűjteményt ismertető kiadványok:

Mildschütz, Koloman: Die Sammlung der ungarischen Exilpresse im Ungarischen Institut. München = Ungarn Jahrbuch 2(1970) pp. 210–211.

Mildschütz, Koloman: A magyar nyelvű emigrációs sajtó bibliográfiája. Összeáll. – -. München 1962. 24 p.

Bibliographie der ungarischen Exilpresse (1945–1975).

Ergänzt. u. zum Druck vorbereitet: Béla Grolshammer. München, 1977. 149 p. (Studia Hungarica 12.)

149.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

D-8000 München 22

Geschw.-Scholl-Platz 1

Telefon: 89/21 802 428

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1472

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Hermann Leskien, Direktor

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 1.924.000 kötet, 3.044 kézirat.

A Kelet- és Délkelet-Európára vonatkozó irodalmat 1900 óta gyűjti, ezek alapművek a történelem, az irodalom, az országismertet területéről.

Az adatok közlése publikált források alapján.

150.

**ZENTRALINSTITUT FÜR KUNSTGESCHICHTE
IN MÜNCHEN, BIBLIOTHEK**

D-8000 München 2

Meierstrasse 10

A gyűjtemény jellemzése:

Kelet-európai anyag intenzív gyűjtésének kezdete 1958. Gyűjti a kelet- és délkelet-európai országokra vonatkozó művészeti irodalmat a késő antik kortól napjainkig.

Az adatok közlése publikált források alapján.

151.

**NORDRHEIN-WESTFÄLISCHES STAATSARCHIV,
BIBLIOTHEK**

D-4400 Münster

Bohlweg 2

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Hans-Joachim Behr, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1829, mai nevén 1867 óta

A gyűjtemény jellemzése:

A gazdag levéltár a 9. századtól tartalmaz dokumentumokat; könyvtára 150.000 kötetes.

Kiadványa: Staatsarchiv Münster und seine Bestände.

Az adatok közlése publikált források alapján.

152.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK

D-4400 Münster

Krummer Timpen 3–5

Telefon: 251/83 40 21

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Robert Reichelt

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1773, újraalapítva: 1902

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya: 1.795.000 kötet, 453.480 tézis, 900 ősnymtatvány, 8.700 periodikum.

Az adatok közlése publikált források alapján.

153.

**WESTFÄLISCHE WILHELMS–UNIVERSITÄT,
EVANGELISCH–THEOLOGISCHE FAKULTÄT
OSTKIRCHEN INSTITUT, BIBLIOTHEK**

D-4400 Münster

Kreuzstrasse 2–4 III.

Telefon: 251/83-2570

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1957

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár külön gyűjti a magyar anyagot. U-jelzet alatt kb. 400 könyv- és folyóiratcím található az egyháztörténeti (magyarországi protestantizmus) gyűjteményben. Az intézet kiadványában – Jahrbuch Kirche im Osten – magyar egyháztörténeti tanulmányok is előfordulnak.

Szakértő: Prof. Dr. Peter Hauptmann.

NERESHEIM

154.

BIBLIOTHEK DER ABTEI NERESHEIM

D-7086 Neresheim

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

P. Albert Knebel, OSB

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-gyűjteménye nincs, de állományában egyes művek – részben német, részben magyar nyelven – találhatók mind a történeti, mind a mai Magyarországról.

NEUBURG a.d. DONAU

155.

STAATLICHE BIBLIOTHEK NEUBURG

D-8858 Neuburg a.d. Donau

Karlsplatz A 17

Telefon: 8431/7488

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Rüdiger May

A gyűjtemény jellemzése:

1801 előtről három hungarikumuk van.

NÜRNBERG

156.

BIBLIOTHEK DES LANDESKIRCHLICHEN ARCHIVS.

ARCHIV DER EVANGELISCH-LUTHERANISCHEN

KIRCHE IN BAYERN

D-8500 Nürnberg 20

Veilhofstrasse 28

Telefon: 911/550 269; 550 296

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Helmut Baier, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1930, ill. 1926

A gyűjtemény jellemzése:

Bajor egyházi, helytörténeti gyűjtemény. Gyűjti a teológiai, egyházjogi, ökumeniára vonatkozó irodalmat és a zoltároskönyveket. Állománya 160.000 kötet könyv, 652 folyóiratcím, énekeskönyvek, lemezek. Kb. 2.500 köteg kézirat, képek helységekről, személyekről. Szórványosan hungarikumok, főként német nyelven. Vonatkozó anyagának xerox másolata (50 cím) az OSZK HD Archívumában hozzáférhető.

Kiállításokat rendeznek, ezekről katalógusok jelennek meg. Egyéb kiadványaik a Fenitzer-könyvtárra és további könyvtáraikra vonatkoznak.

Irodalom: Ausstellungskataloge des Landeskirchlichen Archivs. Nr. 1–12 ff.

Simon, Matthias: Die Fenitzerbibliothek in Nürnberg. = Ztsch. f. bayerische Kirchengeschichte 29. 1960. pp. 167–185.

Simon, Matthias: Kleine Beiträge zur Geschichte der Fenitzerbibliothek. = Ztsch. f. bayerische Kirchengeschichte 30. 1961. pp. 101.

Baier, Helmut: Die Bibliotheken des Landeskirchlichen Archivs... = Bibliotheksforum Bayern. 12. 1984. pp. 153–160.

157.

GERMANISCHES NATIONALMUSEUM, BIBLIOTHEK, ARCHIV

D-8500 Nürnberg 11

Kartäusergasse 1 Pf. 9580

Telefon: 911/203 971

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Eduard Isphording,

Dr. Eberhard Slenczka, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1852

A gyűjtemény jellemzése:

A 45.000 kötetes könyvtár a kutatás céljait szolgálja. Gyűjtőköre: történelem, művészet- és kultúrtörténet a német nyelvterületről, beleértve Erdély és Bánát helytörténetét. A levéltár gyűjtőköre ezzel egyezik. 1801 előtről 8 hungarikumuk van.

Kiadványai: állományának kézirat- és ő nyomtatvány-katalógusát tette közzé.

Egyéb kiadványai is vannak: katalógusok, útmutatók.

158.

STADTBIBLIOTHEK

D-8500 Nürnberg

Egidienplatz 23 (Igazgatás)

Gewerbemuseumplatz 4 (Közp. Könyvtár)

Telefon: 911/2790/27 91 16-26-72

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Heinrich Hofmann

A gyűjtemény jellemzése:

Hungarika-gyűjteménye nincs, de 1801 előtről 7 hungarikuma van, továbbá kéziratgyűjteményében 6 magyar vonatkozású kódex található. Részletes leírásukat ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban.

OLDENBURG

159.

LANDESBIBLIOTHEK OLDENBURG

D-2900 Oldenburg

Pferdemarkt 15 Pf. 3480

Telefon: 799-2802

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. E. Koolman, Bibl. Oberrat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1792

A gyűjtemény jellemzése:

Regionális könyvtár, állományában 400.000 kötet nyomtatvány és 555 kézirat található. Nincs hungarika-gyűjteményük. 1801 előtről 2 hungarikum található a könyvtárban.

160.

**UNIVERSITÄT OLDENBURG, BIBLIOTHEKS-
UND INFORMATIONSSYSTEM**

D-2900 Oldenburg

Uhlhornsweg 49–55

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

U. Krömmelbein

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint hungarika-anyaguk nincs.

PASSAU

161.

BISCHÖFLICHE BIBLIOTHEK

D-8390 Passau

Michaeligasse 11

A gyűjtemény jellemzése:

Adatot nem tud közölni, anyaga nincs katalogizálva, 1801 előtről három hungarikumuk van.

162.

STAATLICHE BIBLIOTHEK

D-8390 Passau

Michaeligasse 11

Telefon: 851/2712

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Jörg Kastner, Leiter der Bibliothek

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1692

A gyűjtemény jellemzése:

Eredetileg jezsuita könyvtár volt, 1803-ban vált világi gyűjteménnyé. Külön gyűjteményei: filozófia, teológia, regionális irodalom.

A 207.298 kötetes könyvtárban több hungarikum van, részben 16–18. századi nyomtatvány. A könyvtár gyűjti az Osztrák–Magyar Monarchiára vonatkozó német nyelvű irodalmat.

163.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK PASSAU

D-8390 Passau

Innstrasse 40 Pf. 2540

Telefon: 851/509 570

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Heinrich Wimmer

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1976

A gyűjtemény jellemzése:

Állományuk 850.000 kötet. A központi könyvtár és az intézeti könyvtárak vásárolnak magyar vonatkozású irodalmat (pl. történelem, néprajz, stb.), de ez az anyag nem képez külön gyűjteményt.

POMMERSFELDEN

164.

GRAF VON SCHÖNBORN SCHLOSSBIBLIOTHEK

D-8602 Pommersfelden

Schloss Weissenstein

Telefon: 9541/1868

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Katharina Bott, M. A.

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: 18. század

A gyűjtemény jellemzése:

Gyűjtőköre: történelem, atlaszok, útleírások. A kutatást szolgáló könyvtárban néhány magyar nyelvű könyv és német nyelvű hungarikum található, az 1801 előtti hungarikumok száma: 4.

REGENSBURG

165.

BISCHÖFLICHE ZENTRALBIBLIOTHEK

D-8400 Regensburg 11

St Petersweg 13

Telefon: 941/58 813

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Msgr. Dr. Paul Mai, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1972

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 213.000 kötet. Magába foglalja a St. Jacob írókolostor és a Proske zenei könyvtár anyagát is.

A kutatást szolgáló gyűjtemény a történelem és a kultúrtörténet anyagát gyűjti. Külön hungarika-gyűjteménye nincs, de a tárgyszókatalógus feltárja a mintegy 200 magyar és 50 erdélyi vonatkozású kiadványt. Bár a többség 20. századi, közöttük 16–19. századi művek is találhatók.

166.

FÜRSTLICHE THURN- UND TAXIS'SCHE HOFBIBLIOTHEK

D-8400 Regensburg 11

Emmeramsplatz 5 Pf. 110246

Telefon: 941/5048-132; 5048-0 Telex: 65 171 tut d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Martin Dallmeier, Archivar, Oberrat

A gyűjtemény jellemzése:

Hungarika-gyűjteményük nincs, de a hercegi ház magyarországi ága révén néhány művel rendelkeznek. Az 1801 előtti hungarikumok száma: 13. Nyilvántartásuk másolata rendelkezésre áll az OSZK HD Archívumában.

167.

OSTEUROPA-INSTITUT REGENSBURG/PASSAU, BIBLIOTHEK

D-8400 Regensburg

Telefon: 941/5 4501

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1968

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet munkatársai a passauai és regensburgi egyetem kutatói. Célkitűzésük a kölcsönös történeti, kulturális, etnikai, jogi és politikai kapcsolatok vizsgálata, és együttműködés a kelet-, délkelet-európai országokkal. Ennek keretében – többek között – a szegedi egyetemmel is kiépítették kapcsolatukat. A kurrens irodalmat folyamatosan beszerezik.

Kiadói tevékenységet is folytatnak. Adataink forrása:

Wedel, Erwin: Das Osteuropa-Institut Regensburg/Passau = Südosteuropa Mitteilungen 1985. 25. 1–2. pp. 75–77.

168.

STAATLICHE BIBLIOTHEK

D-8400 Regensburg

Gesandtenstrasse 13

Telefon: 941/54501

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Gisela Urbanek, Bibl. Oberrat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1816

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 201.000 kötet. Elsősorban saját régiójának történelmi anyagát gyűjti. Az 1801 előtti hungarikumok száma: 33. Régi, kézírásos szakkatalógusa van.

169.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK REGENSBURG

D-8400 Regensburg 1

Universitätsstrasse 31–33

Telefon: 941/9431 Telex: 65658 unire d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. M. Drucker

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1964

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 2.100.000 kötet. A regensburgi egyetemen a központi és az egyes részkönyvtárakban szakok szerint elosztva, számos magyar vonatkozású mű található, de hungarika-gyűjtemény nincs.

Az egyetem teljes állományát mikrokártya-katalógus tárja fel. A központi könyvtár és a 12 részkönyvtár egységes rendszert képez. A részkönyvtárakat és a fakultások könyvtárait a központ irányítja. Az egyetemet 1964-ben alapították, így régi állománya nem jelentős. Gyűjtőköre a természettudományoktól a társadalomtudományokig terjed. A könyvtárhálózatról részletes ismertetés készült, amely az OSZK HD Archívumában hozzáférhető.

ROTENBURG/WÜMME

170.

INSTITUT FÜR HEIMATFORSCHUNG, BIBLIOTHEK

D-2720 Rotenburg/Wümme

Gerberstrasse 12

Telefon: 4261/3137

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Günter Petschel

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1950

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet személyi kapcsolatban áll a Seminar für Volkskunde der Universität, Göttingennel. Alfred Cammann 1972 óta intenzíven foglalkozik a magyarországi németek kérdésével. Népmeséket, dalokat, szokásokat gyűjtött Magyarországon is.

Az intézet állományában monográfiák, folyóiratok mellett számtotevő fénykép, dia, hangszalag, levelezés, kéziratok gyűjteménye található. A gyűjtés a kultúrtörténetre koncentrálódik, ennek egy része a magyarországi német kisebbségre irányul. Ez a rész-aspektus az utóbbi években méretekben és jelentőségében egyre nő.

A Forschungsstelle für Volkskunde in Bremen und Niedersachsen mint Cammann Archiv (ld.: 46. tétel.), beleolvadt a fenti intézménybe.

Az intézet előadásokat tart a göttingeni és a brémai egyetemen, ahol egyes kutatók a tárgykörben külön segítséget tudnak nyújtani: Prof. Dr. Rolf W. Brednich, Seminar für Volkskunde, Göttingen és Prof. Dr. Dieter Richter, Populärliteratur, Univ. Bremen.

Az intézményt és állományát ismertető kiadványok:

Petschel, Günter: Das Cammann-Archiv in Rotenburg. = Jahrbuch für ostdeutsche Volkskunde 29. 1986. pp. 390–398.

Cammann, Alfred – Karasek, Alfred: Donauschwaben erzählen. Teil 1–4. = Schriftenreihe der Kommission für Ostdeutsche Volkskunde. 15., 16., 19., 20. Marburg 1976., 1977., 1978., 1979.

Cammann, Alfred – Karasek, Alfred: Ungarndeutsche Volkserzählung. Teil 1–2. = Schriftenreihe der Kommission für Ostdeutsche Volkskunde. 26., 27. Marburg 1982.

Alfred Cammann kiadványainak jegyzéke az OSZK HD Archivumában rendelkezésre áll. (Vö. 67. tétel.)

ROTHENBURG o.d. TAUER

Országos Széchényi Könyvtár

171.

STADTARCHIV,

RAT- UND KONSISTORIALBIBLIOTHEK

D-8803 Rothenburg o.d. Tauer

Milchmarkt 2

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. L. Schnurrer, Archivar

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint a könyvtárnak hungarika-anyaga nincs.

Nyomtatott katalógusa van.

ROTTENBURG/NECKAR

172.

DIÖZESENBIBLIOTHEK

D-7407 Rottenburg/N.

Telefon: 7472/169-365

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Ingeborg Holz

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint a könyvtárnak hungarika-anyaga nincs.

Nyomtatott katalógusa van.

SAARBRÜCKEN

173.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK SAARBRÜCKEN

D-6600 Saarbrücken 11

St. Johanner Stadtwald

Telefon: 681/302-2070 Telex: 4 428 851

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. U. Preisberg, Direktor

Dr. Dr. Klaus H. Löffler, stellv. Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1950

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 1.020.000 kötet. Az egyetemi könyvtár természetesen gyűjt magyar vonatkozású irodalmat, de minden súlypont nélkül, és magyar nyelvű kiadványokat csak kivételesen szerez be. Szótárakat, nyelvkönyveket és Magyarországra vonatkozó alapvető műveket vásárolnak német, angol, francia nyelven. Több magyar könyvtárral állnak csereviszonyban, így magyar anyaguk is van. Az egyetemen jelenleg nincs sem finnugor tanszék, sem nyelv-tanfolyam. Néhány éve létesült egy tanszék a kelet-európai történelem oktatására.

SIGMARINGEN

174.

FÜRSTLICHE HOHENZOLLERNSCHE HOFBIBLIOTHEK

D-7480 Sigmaringen

Schloss

Telefon: 7571/40 14

A gyűjtemény jellemzése:

Három 1801 előtti hungarikuma mellett egyéb hungarika-anyaga nincs.

175.

STAATSARCHIV SIGMARINGEN, BIBLIOTHEK

D-7480 Sigmaringen 1

Karlstrasse 3

Telefon: 7571/43 86

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1865

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya: 42.000 kötet. Tübingenre vonatkozó dokumentumai a 11. századtól vannak. A Hohenzollernek és a Stauffenbergegek családi levéltárát is tartalmazza.

Kiadványa: Arbeiten zur Landeskunde Hohenzollerns.

Az adatok közlése publikált források alapján.

SINDELFINGEN

176.

HAUS DER DONAUSCHWABEN, BIBLIOTHEK

D-7032 Sindelfingen

Goldmühlestrasse 30 Pf. 180

Telefon: 7031/664; 695

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Henriette Mojem

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1960

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 12.000 kötet. Tudományos és szépirodalmi művek a dunai sváb szerzőktől a jelenlegi és korábbi településekről, elsősorban német nyelven. Regionálisan Bácska, Bánát, Nyugat-Magyarország, Schwäbische Türkei, stb. területek irodalma. Szerzői és hagyatékokról készült katalógusa van.

Ismertetés: Stanke, Walter: Das Haus der Donauschwaben in Sindelfingen. 1970. 6 p.

SPEYER

177.

PFÄLZISCHE LANDESBIBLIOTHEK

D-6720 Speyer

Johannesstrasse 22/a Pf. 1709

Telefon: 6232/75211; 75540

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Vorderstemann, Bibliotheksdirektor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1921

A gyűjtemény jellemzése:

Az 580.000 kötetes könyvtár állományába olvasztotta a "Historisches Museum der Pfalz" anyagát. Az idegen nyelvű könyvek közt magyar is található.

STRAUBING

178.

**ARBEITSKREIS FÜR DONAUSCHWÄBISCHE HEIMAT-
UND VOLKSFORSCHUNG**

D-8444 Straubing

Dr. Heiss-Strasse 38

Telefon: 9421/62 468

A gyűjtemény jellemzése:

Szoros együttműködésben áll a Donauschwäbische Heimat- und Volksforschung, München intézettel. (Ld még: 134. tétel.)

STUTT GART

179.

BIBLIOTHEK DES INSTITUTS FÜR AUSLANDSBEZIEHUNGEN

D-7000 Stuttgart 1

Charlottenplatz 17

Telefon: 711/2225-147 Telex: 07 23772

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Gertrud Kuhn, Leiter der Bibliothek

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1917

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást, az oktatást, a képzést szolgáló, kb. 330.000 kötetes könyvtár gyűjtőköre a külföld, a külföldi kulturális kapcsolatok, a kultúra elmélete, a németiség kivándorlása, a kisebbségi kérdés irodalmára, a külföldi német sajtóra terjed ki. Az állományához 11.000 térkép, 4.500 kurrens folyóirat, 5.200 mikrofilm is tartozik. Az 1917 óta folyó gyűjtés eredménye mintegy 2.000 hungarikum, melynek kb. 20%-a magyar nyelvű. Az 1801 előtti hungarikumok száma 3. A hungarikumokat nem kezelik elkülönítve.

Kiadványuk: a "Dokumentation" c. sorozat (új szerzemények).

180.

BIBLIOTHEK FÜR ZEITGESCHICHTE – WELTKRIEGSBÜCHEREI

D-7000 Stuttgart 1

Konrad-Adenauer-Strasse 8

Telefon: 711/24 41 17

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. Jürgen Rohwer, Direktor

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1915

A gyűjtemény jellemzése:

A könyvtár a kutatás és képzés céljait szolgálja. Állománya mintegy 220.000 kötet, 800 kurrens folyóiratcím. Gyűjtőköre – nevéből adódóan – történelem, politika és hadtudományok, az első és második világháború és más 20. századi konfliktusok. Külön-

gyűjteménye: térképek, fényképek, aprónyomtatványok. Az állományban kb. 3.000 kötetnyi a hungarikum, ebből magyar nyelvű: 700, német: 1.800, angol: 300, francia: 200. Az anyagot a könyvtár cédulakatalógusa az egyéb állománnyal együtt tárja fel.

Magyar szakértő: Éva Lappich (Ligay Éva).

181.

HAUPTSTAATSARCHIV STUTTGART, BIBLIOTHEK

D-7000 Stuttgart 1

Konrad-Adenauer-Strasse 4

Telefon: 711/212-5335

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Prof. Dr. Hans-Martin Maurer

A gyűjtemény jellemzése:

A levéltári anyag a 9. századtól elsősorban Württembergre és Baden-Württembergre vonatkozik. Könyvtári állománya: kb. 110.000 dokumentum, 6.500 térkép és tervek, 100.000 fotó és kép.

Az adatok közlése publikált források alapján.

182.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK STUTTGART

D-7000 Stuttgart 1

Holzgartenstrasse 16 Pf. 506

Telefon: 711/2073-2222; 2073-2273 Telex: 0722450 ubs d

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Helmut Oehling, Leiter der Beschaffungsabteilung

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1829

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya: 715.000 könyv. Műszaki-természettudományi könyvtár. Közlésük szerint hungarika-anyaga nincs.

183.

WÜRTTEMBERGISCHE LANDESBIBLIOTHEK

D-7000 Stuttgart 10

Konrad-Adenauer-Strasse 8 Pf. 105441

Telefon: 711/212-5424

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Robert Schweitzer, Fachreferent für Geschichte

Horst Hilger, Bibliotheksrat

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1765

A gyűjtemény jellemzése:

A kutatást szolgáló 2 milliós állományú könyvtárban a hungarika-gyűjtemény a korábbi német-magyarokról szóló irodalmat, helytörténetet, folyóiratokat jelent, gyakorlatilag kizárólag német nyelven. 1801 előttről az RMNy szerkesztősége felmérése szerint 152 hungarikum található. A német-magyarok szervezeteinek zöme Baden-Württembergben található, és így kiadványaikat a könyvtár kötelespéldányként kapja. A gyűjtemény kb. 1.500 kötet, külön nem tárták fel.

A könyvtár állományába tartozik még 6.800 ősnymtatvány, több mint 12.500 kézirat, gazdag régi Biblia-gyűjtemény, Hölderlin és Stefan George archívum. Magyar vonatkozású kódexeiről és corvinájáról részletes leírás az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban (7 db).

Országos **TRIER** Könyvtár

184.

STADTBIBLIOTHEK TRIER

D-5500 Trier

Weberbach 25

Telefon: 651/718-2430

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Paul Bissels

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: a 16. század, ill. 1804

A gyűjtemény jellemzése:

A korábbi jezsuita és egyetemi könyvtárból jött létre. 320.000 könyv, 4.000 kézirat és kb. 2.500 ősnymtatványa van. A kutatás céljait szolgáló könyvtár történeti és kultúrtörténeti műveket gyűjt. Mintegy 200 hungarikum van állományában. 7 kódex leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban.

185.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK TRIER

D-5500 Trier

Kohlenstrasse 68 Pf. 3825

Telefon: 651/201-2496

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Hans-Peter Wessel, Fachreferent für Slavistik

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1970

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya 890.000 kötet, de említésre méltó hungarika-anyaga nincs. Képzéssel és kutatással foglalkozó magyar szak nincs az egyetemen.

TÜBINGEN

186.

BIBLIOTHEK DES EVANGELISCHEN STIFTS

D-7400 Tübingen

Klosterberg 2

A gyűjtemény jellemzése:

Az állományukban lévő 1801 előtti hungarikumok száma: 5.

Régi kötetkatalógusa és modern cédulakatalógusa van.

187.

BIBLIOTHEK DES WILHELMSTIFTS

D-7400 Tübingen

Collegiumstrasse 3

A gyűjtemény jellemzése:

Az 1801 előtti hungarikumok száma: 3.

Kötetkatalógusa van.

188.

**UNIVERSITÄT TÜBINGEN,
INSTITUT FÜR OSTEUROPÄISCHE GESCHICHTE
UND LANDESKUNDE, BIBLIOTHEK**

D-7400 Tübingen

Wilhelmstrasse 36

Telefon: 7071/29 23 88

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Nora Koestler

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1954

A gyűjtemény jellemzése:

A 70.000 kötetes könyvtár gyűjtőköri súlypontja Oroszország, Szovjetunió és Lengyelország. Állományában mintegy 500 magyar cím található a történelem, a társadalomtörténet, a gazdaságtörténet és a kultúrtörténet köréből. Kb. 2/3 része német nyelvű. Mivel az intézetben magyar történelmi kutatás nem folyik, a gyűjteményt nem fejlesztik.

189.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK TÜBINGEN

D-7400 Tübingen

Wilhelmstrasse 32 Pf. 2620

Telefon: 7071/29 25 77

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Phil. Karl Heinz Grüssner, wiss. Angestellter

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: a 15. század utolsó negyede

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya: 2.200.000 könyv, a karokon további 2.000.000, 5.507 kézirat, 1.654 ő nyomtatvány. Hungarika-anyaga kb. 150–220 kötet könyv. (Leírásának másolata az OSZK HD Archívumában hozzáférhető.) Zömmel 19. és 20. század elejéről származó művek, elvéve az 1950-es évekből is akad egy-egy szótár, nyelvkönyv, továbbá 58 1801 előtti hungarikuma van. Az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban egy magyar vonatkozású kézirat leírása található.

Szakkatalógusa kötetes.

ULM

190.

STADTBIBLIOTHEK ULM

D-7900 Ulm

Weinhof 12 Pf. 3940

Telefon: 731/161 3330

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Bernd Breitenbruch

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1516

A gyűjtemény jellemzése:

Állománya 198.000 kötet.

A kutatást, oktatást és művelődést szolgáló könyvtár gazdag régi hungarikumokban. Magyar történelemre kb. 100 16–18. századi nyomtatvány vonatkozik; a török háborúkra ugyancsak a 16–18. századból 300, a magyarországi németiségre – főként 1945 utáni helytörténeti művek – 600 nyomtatvány található az állományban. Külön feltárássra nem került. Nyelvi megoszlása: kb. 850 német nyelvű és 150 latin nyelvű kiadvány.

Országos Széchényi Könyvtár

VLOTHO/WESER

191.

DOKUMENTENKABINET. STUDIEN-SAMMLUNG FÜR EUROPÄISCHE GESCHICHTE UND ZUKUNFTSPLANUNG

D-4973 Vlotho/Weser

Burgstrasse 3

Telefon: 5733/5257; 2688

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Alexander Dolezalek

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1954

A gyűjtemény jellemzése:

A gyűjtemény jelenleg 70.000 történeti dokumentumot tartalmaz. Ezek főként forrás értékű, eredeti dokumentumok (kéziratok, törvények, rendeletek, felhívások, tervek, fontos folyóiratok és napilapok, az adott kor politikai irodalma, politikai plakátok, hangzó dokumentumok, érmék válogatva, plakettek, politikai tartalmú bélyegek, karikatúrák, néhány dokumentumfilm, térképek minden korból, jövőmodellek, prognózisok, tervek), időben a kora középkortól napjainkig, hangsúlyozottan a 19–20. század. A másodlagos forrásokat csak ésszerű arányban gyűjti.

A gyűjtemény hungarika-anyaga még jelentéktelen. Törekednek az állomány ezen részének erősítésére. Az utóbbi 33 évben elsősorban a francia, a lengyel, a cseh és természetesen a német történelemre koncentráltak.

A jelenleg magángyűjtemény a tervek szerint állami kezelésbe kerül, és gyűjtőköre remélhetőleg a nevében foglaltaknak jobban meg fog felelni, ez kihat majd a hungarika-gyűjtésre is.

A gyűjtemény célja az ifjúsági- és felnőttképzés, főiskolák, szemináriumok kiegészítése. Számos külső kiállítással a közművelődést szolgálja.

Az állomány rendszere alapvetően kronologikus – de a területileg, tartalmilag és időben összetartozó anyag értelemszerűen együtt marad.

Rendszeres nyilvántartás dupla lyukkártyán a címlap és tartalomjegyzék kicsinyített másolatával.

Keresztkatalógus országok és azon belül a tárgykörnek megfelelő kritériumok szerint.

192.

**GESAMTEUROPÄISCHES STUDIENWERK E.V.
OST-WEST-INSTITUT FÜR POLITISCHE BILDUNG,
BIBLIOTHEK**

D-4973 Vlotho/Weser

Südfeldstrasse 2–4

Telefon: 5733/2258

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Klaus Scholle, Dipl.-Bibl.

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1954, ill. 1955

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet vezérgondolata Európa történeti-kulturális egysége a jelenlegi társadalmi-ideológiai Kelet–Nyugat konfliktus körülményei között. Célja: tájékoztatást adni Kelet-Európa szocialista országainak fejlődéséről. Utazások, nemzetközi találkozók rendezése kölcsönös kapcsolatok és a népek megértése jegyében. A könyvtár 57.000 kötetből és 260 folyóiratból áll. Gyűjti az 1945 után Kelet- és Kelet-Közép-Európában megjelent irodalmat az alábbi gyűjtőkörben: politikai országismeret, történelem, gazdaság, külpolitika, egyházpolitika – dialógus keresztények és marxisták között –, pedagógia, kultúra, útikönyvek. A magyar vonatkozású anyagot 5%-ra becsülik, külön nincs feltárva. Információs szolgálatuk van, kívánságra bibliográfiákat állítanak össze.

Kiadványa: Évente kétszer "Aktuelle Ostinformationen", Reise-Informationen sorozat a keleti szomszéd országokról, így hazánkról is.

Aktuelle Politik.

Ismertető: Gesamteuropäische Studienwerk. (Az OSZK HD Archívumában hozzáférhető.)

WIESBADEN

193.

HESSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

D-6200 Wiesbaden

Rheinstrasse 55/57

Telefon: 611/3680; 3681

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Bibliotheksberrat Laspe

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1813

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: mintegy 600.000 kötet, kézirat és ősnymtatvány.

A könyvtárban néhány száz, Magyarországra vonatkozó német nyelvű könyv található elszórtan.

WOLFENBÜTTTEL

194.

HERZOG AUGUST BIBLIOTHEK

D-3340 Wolfenbüttel

Lessingplatz 1 Pf. 1364

Telefon: 5331/808-163 80-80

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Werner Arnold

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: a 16. sz. közepe

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya kb. 800.000 kötet könyv és folyóirat, 4.000 ősnymtatvány, 40.000 mikrolap, 12.129 kézirat, röplapok, portrégyűjtemény, térképek. Gyűjtőköre igen széles körű, elsősorban történelmi jellegű a természettudományok területén, a humán tudományok minden ágára kiterjed. Kiemelendő kultúrtörténeti gyűjtése a középkortól a felvilágosodásig. A kutatás, oktatás, képzés szolgálatában áll. Külön hungarika-gyűjteményük nincs, de az állományban értékes magyar kiadványok találhatók 1550-től. A nyomdahelyek katalógusa alapján a 18. századtól követhetők nyomon a magyarországi kiadványok (241 mű), de ezek feltárása a katalógusokban külön kutatást igényel. Van nyelvi és szakkatalógusa. A középkori kéziratokról nyomtatott katalógus áll rendelkezésre. Ugyancsak gazdag magyar vonatkozású kéziratanyaga, leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban. (Vö. 4. tétel.)

Kiadványai is elősegítik a kutatást. A kutatók rendelkezésére áll: Dr. Sabine Solf.

195.

NIEDERSÄCHSISCHES STAATSARCHIV, BIBLIOTHEK

D-3340 Wolfenbüttel

Forstweg 2

Telefon: 5331/760 38

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Weitkamp

Alapításának ideje/a gyűjtés kezdete: 16. század

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint az 54.000 kötetes könyvtárnak hungarika-anyaga nincs.

WORMS

196.

STADTBIBLIOTHEK UND ÖFFENTLICHE BÜCHEREIEN

D-6520 Worms

Marktplatz 10 Pf. 440

Telefon: 6241/853-504

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Detlev Johannes

A gyűjtemény jellemzése:

Közlésük szerint állományában hungarikumok nincsenek.

WUPPERTAL

197.

STADTBIBLIOTHEK WUPPERTAL

D-5600 Wuppertal 1

Kolpingstrasse 8

Telefon: 202/563 6001 Telex: 859 2509 bibwd

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. Klaus Weyand

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1852

A gyűjtemény jellemzése:

767.112 kötetes könyvtár, állományában a magyar klasszikus költők és írók művei megtalálhatók.

WÜRZBURG

198.

**UNIVERSITÄT WÜRZBURG, LEHRSTUHL
FÜR ÖFFENTLICHES RECHT UND OSTRECHT,
BIBLIOTHEK**

D-8700 Würzburg

Domerschulstrasse 16

Telefon: 931/31 331

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Oesten Baller

A gyűjtemény jellemzése:

Az intézet korábbi kutatási profilja megváltozott. Jelenleg csak a Szovjetunió és az NDK kérdéseivel foglalkoznak. Az intézet korábbi vezetője erősen érdeklődött a magyar politika iránt, ezért jelentős magyar vonatkozású anyaguk van. Az általános politika szakból meglévő magyar anyaguk leírásának másolatait megküldték, ez kb. 25 folyóirat és 100 könyv, az OSZK HD Archívumban hozzáférhetők. A 60–70-es évekből német és angol nyelvű, valamint Magyarországon kiadott művek találhatók állományában.

Országos Széchényi Könyvtár

199.

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK WÜRZBURG

D-8700 Würzburg, Am Hubland

Telefon: 931/888-5943

Vezetőjének/adatszolgáltatójának neve:

Dr. S. von der Gönna, Leiter der Leserabteilung

Alapításának éve/a gyűjtés kezdete: 1619

A gyűjtemény jellemzése:

Allománya: 1.075.000 kötet, 296.410 tézis, 2.949 ősnymtatvány, 2.073 kézirát, 73 papirusz. Az 1801 előtti hungarikumok száma: 26. Sem a központi könyvtár, sem az intézetek nem gyűjtenek magyar anyagot. Hungarológiai tanszék nincs. Kézirátállományában egy corvina és négy magyar vonatkozású kódex található. Részletes leírását ld. az MTA Könyvtára (Budapest), Kézirattár, Csapodi-iratokban.

MUTATÓK – INDEXE

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

NÉVMUTATÓ
Az intézménynevek és névvariánsok
betűrendes mutatója

VERZEICHNIS DER INSTITUTIONEN
Alphabetisches Verzeichnis der Institutionsnamen
und Namenvarianten

Abgeordnetenhaus, Bibliothek, Berlin	15
Abtei Neresheim, Bibliothek, Neresheim	154
Abteilung Balkanologie, Bibliothek, Osteuropa Institut, Freie Universität Berlin, Berlin	20
Abteilung für Geschichtswissenschaft, Fächergruppe Allgemeine Geschichte, Historische Bibliothek, Ruhr-Universität Bochum, Bochum-Querenburg	31
Abteilung für Ostrechtsforschung im Seminar für Deutsche und Nordische Rechtsgeschichte, Bibliothek, Universität Hamburg, Hamburg	84
Abteilung Soziologie und Philosophie, Bibliothek, Osteuropa Institut, Freie Universität Berlin, Berlin	21
Abteilung Südosteuropäische Geschichte, Bibliothek, Osteuropa Institut, Freie Universität Berlin, Berlin	22
Abteilung Universalgeschichte, Bibliothek, Institut für Europäische Geschichte, Johannes-Gutenberg-Universität, Mainz	118
Abteilung Verfassungs-Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, Bibliothek, Historisches Seminar, Rheinische-Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Bonn	40
Akademie der Künste, Archiv und Bibliothek, Berlin	14
Akademie der Wissenschaften in Göttingen, Bibliothek, Göttingen	74
Arbeitskreis für Donauschwäbische Heimat- und Volksforschung, Straubing	178
Archiv – Bücherei – Heimatmuseum des Donau deutschen Kulturwerks, Forschungsstelle für Südostdeutsche Geschichte, Volks- und Sippenkunde, Homburg	92
Archiv und Bibliothek der Akademie der Künste, Berlin	14
Badische Landesbibliothek, Karlsruhe	93
Bayerische Akademie der Wissenschaften, Bibliothek, München	128
Bayerische Staatsbibliothek, Orientsammlung	129
Bayerisches Nationalmuseum, Bibliothek, München	130
Bibliothek, Archiv des Germanischen Museums, Nürnberg	157
Bibliothek der Abtei Neresheim, Neresheim	154

Bibliothek der Abteilung Balkanologie, Osteuropa Institut, Freie Universität Berlin, Berlin	20
Bibliothek der Abteilung für Ostrechtsforschung im Seminar für Deutsche und Nordische Rechtsgeschichte, Universität Hamburg, Hamburg	84
Bibliothek der Abteilung Soziologie und Philosophie, Osteuropa Institut, Freie Universität Berlin, Berlin	21
Bibliothek der Abteilung Südosteuropäische Geschichte, Osteuropa Institut, Freie Universität Berlin, Berlin	22
Bibliothek der Abteilung Universalgeschichte, Institut für Europäische Geschichte, Johannes-Gutenberg-Universität, Mainz	118
Bibliothek der Abteilung Verfassungs-Sozial- und Wirtschafts- geschichte, Historisches Seminar. Rheinische-Friedrich- Wilhelms-Universität Bonn, Bonn	40
Bibliothek der Akademie der Künste, Berlin	14
Bibliothek der Akademie der Wissenschaften in Göttingen, Göttingen	74
Bibliothek der Bayerischen Akademie, München	128
Bibliothek der Bundesforschungsanstalt für Landeskunde und Raumordnung, Bonn-Bad Godesburg	35
Bibliothek der Donaueschinger Heimat- und Volksforschung, München	134
Bibliothek der Fakultät für Linguistik und Literaturwissenschaft, Universität Bielefeld, Bielefeld	28
Bibliothek der Forschungsstelle Ostmitteleuropa, Universität Dortmund, Dortmund	56
Bibliothek der Geschichtswissenschaft, Institut für Osteuro- päische Geschichte, Johannes-Gutenberg-Universität, FB-16, Mainz	117
Bibliothek der Gesellschaft für Wirtschafts- und Sozial-Wissen- schaften, Verein für Sozialpolitik, Köln	106
Bibliothek der Hansestadt Lübeck, Lübeck	112
Bibliothek der Sozialen Demokratie, Bonn	34
Bibliothek der Stiftung Deutschlandhaus, Berlin	27
Bibliothek der Universität Konstanz, Konstanz	102

Bibliothek des Abgeordnetenhauses, Berlin	15
Bibliothek des Bayerischen Nationalmuseums, München	130
Bibliothek des Bischöflichen Priesterseminars, Mainz	115
Bibliothek des Bundesarchivs Koblenz-Karlsruhe	101
Bibliothek des Bundesinstituts für Ostwissenschaftliche und Internationale Studien, Köln	103
Bibliothek des Deutschen Bundestages, Bonn	37
Bibliothek des Deutschen Instituts für Wirtschaftsforschung, Berlin	17
Bibliothek des Deutschordensmuseums, Bad Mergentheim	8
Bibliothek des Erzbischöflichen Priesterseminars, Bamberg	9
Bibliothek des Evangelischen Stifts, Tübingen	186
Bibliothek des Fachbereichs Politische Wissenschaft, Freie Universität Berlin, Berlin	18
Bibliothek des Fachgebietes Osteuropäische Geschichte des Historischen Seminars, Johann-Wolfgang-Goethe-Universität, Frankfurt/M.	63
Bibliothek des Finnisch-Ugrischen Seminars, Georg-August- Universität Göttingen, Göttingen	77
Bibliothek des Finnisch-Ugrischen Seminars (Zentrum für Hungarologie), Universität Hamburg, Hamburg	85
Bibliothek des Finnougristik Instituts, Ludwig-Maximilians- Universität München, München	140
Bibliothek des Geschwister-Scholl-Instituts für Politische Wissen- schaft, Ludwig-Maximilians-Universität München, München	139
Bibliothek des Gutenberg-Museums, Mainz	116
Bibliothek des Hauptstaatsarchivs Stuttgart, Stuttgart	181
Bibliothek des Hauses der Donauschwaben, Sindelfingen	176
Bibliothek des Historischen Seminars, Abteilung Verfassungs- Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, Rheinische-Friedrich- Wilhelm-Universität Bonn, Bonn	40
Bibliothek des Historischen Seminars, Universität Hamburg, Hamburg	86
Bibliothek des HWWA-Instituts für Wirtschaftsforschung Hamburg, Hamburg	82
Bibliothek des IFO Instituts für Wirtschaftsforschung, München	136

Bibliothek des Instituts für Auslandsbeziehungen, Stuttgart	179
Bibliothek des Instituts für Europäische Geschichte, Abteilung Universalgeschichte, Johannes-Gutenberg-Universität, Mainz	118
Bibliothek des Instituts für Finnougristik, Ludwig-Maximilians- Universität München, München	140
Bibliothek des Instituts für Geschichte und Kultur des Nahen Orient sowie für Turkologie, Ludwig-Maximilians-Universität München, München	141
Bibliothek des Instituts für Heimatforschung, Rotenburg/Wümme	170
Bibliothek des Instituts für Ostdeutsche Volkskunde, Freiburg i. Br.	66
Bibliothek des Instituts für Osteuropäische Geschichte. Johannes- Gutenberg-Universität, FB 16-Geschichtswissenschaften, Mainz	117
Bibliothek des Instituts für Osteuropäische Geschichte und Landeskunde, Universität Tübingen, Tübingen	188
Bibliothek des Instituts für Ostrecht München, München	137
Bibliothek des Instituts für Ostrecht, Universität zu Köln, Köln	107
Bibliothek des Instituts für Wirtschaft und Gesellschaft Ost- und Südosteuropas, Ludwig-Maximilians Universität München, München	142
Bibliothek des Instituts für Zeitgeschichte München, München	138
Bibliothek des Johann-Gottfried-Herder-Instituts, Marburg a. d. Lahn	124
Bibliothek des Künzig-Instituts, Freiburg i. Br.	67
Bibliothek des Landeskirchlichen Archivs, Archiv der Evan- gelisch-Lutheranischen Kirche in Bayern, Nürnberg	156
Bibliothek des Lehrstuhls für Öffentliches Recht und Ostrecht, Universität Würzburg, Würzburg	198
Bibliothek des Max-Planck-Instituts für Geschichte, Göttingen	78
Bibliothek des Metropolitankapitels der Erzdiözese München und Freising, München	131
Bibliothek des Museum für Vor- und Frühgeschichte, Berlin	24
Bibliothek des Niedersächsischen Staatsarchivs, Wolfenbüttel	195

Bibliothek des Nordrhein-Westfälischen Staatsarchivs, Münster	151
Bibliothek des Orientalischen Seminars, Universitätsbibliothek Freiburg im Breisgau, Freiburg i. Br.	70
Bibliothek des Ost-West-Instituts für Politische Bildung, Gesamteuropäisches Studienwerk e. V., Vlotho/Weser	192
Bibliothek des Osteuropa Instituts, Freie Universität Berlin, Berlin	19, 20, 21, 22
Bibliothek des Osteuropa-Instituts, München	144
Bibliothek des Osteuropa-Instituts Regensburg/Passau, Regens- burg	167
Bibliothek des Ostkirchen Instituts, Evangelisch–Theologische Fakultät, Westfälisch-Wilhelms-Universität, Münster	153
Bibliothek des Seminars für Deutsche und Nordische Rechts- geschichte, Abteilung für Ostrechtsforschung, Universität Hamburg, Hamburg	84
Bibliothek des Seminars für Osteuropäische Geschichte, Fachbereich Geschichtswissenschaften, Philipps-Universität Marburg, Marburg a.d. Lahn	126
Bibliothek des Seminars für Osteuropäische Geschichte, / Rheinische-Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Bonn	41
Bibliothek des Seminars für Osteuropäische Geschichte, Universität Heidelberg, Heidelberg	89
Bibliothek des Seminars für Osteuropäische Geschichte, Universität Kiel, Kiel	99
Bibliothek des Seminars für Osteuropäische Geschichte, Universität zu Köln, Köln	108
Bibliothek des Staatsarchivs, Bamberg	10
Bibliothek des Staatsarchivs Sigmaringen, Sigmaringen	175
Bibliothek des Städtischen Reiss-Museums, Mainz	121
Bibliothek des Südost-Instituts, München	147
Bibliothek des Ungarischen Instituts, München, München	148
Bibliothek des Wilhelmstifts, Tübingen	187
Bibliothek des Zentralinstituts für Kunstgeschichte München, München	150
Bibliothek für Zeitgeschichte – Weltkriegsbücherei, Stuttgart	180
Bibliothek "Monumenta Germaniae Historica", München	143

Bibliothek und Bildarchiv des Ostdeutschen Kulturrats Stiftung für kulturelle Zusammenarbeit, Bonn	38
Bibliotheks- und Informationssystem der Universität Oldenburg, Oldenburg	160
Bildarchiv Foto Marburg, Philipps-Universität Marburg, Marburg a.d. Lahn	125
Bischöfliche Bibliothek, Passau	161
Bischöfliche Zentralbibliothek, Regensburg	165
Bischöfliches Priesterseminar, Bibliothek, Mainz	115
Bundesarchiv, Bibliothek, Koblenz-Karthause	101
Bundesforschungsanstalt für Landeskunde und Raumordnung, Bibliothek, Bonn-Bad Godesberg	35
Bundesinstitut für Ostwissenschaftliche und Internationale Studien, Bibliothek, Köln	103
Bundesstelle für Aussenhandelsinformation, Referat Ostwirtschaft, Köln	104
Bücherei des deutschen Ostens (Stadtbücherei Herne), Herne	91
Deutsch-Ungarische Gesellschaft, Ungarische Bibliothek, Dortmund	54
Deutsche Bibliothek, Frankfurt/M.	62
Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik, Dokumentations- stelle, Bonn	36
Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde, Berlin	16
Deutsche Gesellschaft für Volkskunde, München	132
Deutscher Osten, Bücherei (Stadtbücherei Herne), Herne	91
Deutscher Bundestag, Bibliothek, Bonn	37
Deutsches Adelsarchiv, Marburg a.d. Lahn	123
Deutsches Bucharchiv, Institut für Buchwissenschaften, München	133
Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung, Bibliothek, Berlin	17
Deutsches Volksliederarchiv, Freiburg i. Br.	65
Deutschordensmuseum, Bibliothek, Bad Mergentheim	8
Diözesenbibliothek, Rottenburg/N	172
Dokumentationsstelle der Deutschen Gesellschaft für Aus- wärtige Politik, Bonn	36

Dokumentenkabinet. Studien-Sammlung für Europäische Geschichte und Zukunftsplanung, Vlotho/Weser	191
Dombibliothek, Freising	71
Donaudeutsches Kulturwerk, Forschungsstelle für Südost- deutsche Geschichte, Volks- und Sippenkunde, Archiv, Bücherei, Heimatmuseum, Homburg	92
Donauschwäbische Heimat- und Volksforschung, Bibliothek, München	134
Erzbischöfliche Diözesan- und Dombibliothek, Köln	105
Erzbischöfliches Priesterseminar, Bibliothek, Bamberg	9
Eutiner Landesbibliothek, Eutin	61.a
Evangelisch-Theologische Fakultät, Ostkirchen Institut, Bibliothek, Westfälische-Wilhelms-Universität, Münster	153
Evangelisches Stift, Bibliothek, Tübingen	186
Fachbereich Geschichtswissenschaften, Seminar für Osteuro- päische Geschichte, Bibliothek, Philipps-Universität Marburg, Marburg a.d. Lahn	126
Fachbereich Politische Wissenschaft (Otto-Suhr-Institut), Bibliothek, Freie Universität Berlin, Berlin	18
Fachgebiet Osteuropäische Geschichte des Historischen Seminars, Bibliothek, Johann-Wolfgang-Goethe-Universität, Frankfurt/M.	63
Fakultät für Geschichte und Philologie, Georg-August- Universität Göttingen, Göttingen	75
Fakultät für Linguistik und Literaturwissenschaft, Bibliothek, Universität Bielefeld, Bielefeld	28
Fakultät für Sozialwissenschaften, Georg-August-Universität Göttingen, Göttingen	76
Finnisch-Ugrisches Seminar, Bibliothek, Georg-August- Universität Göttingen, Göttingen	77
Finnisch-Ugrisches Seminar, (Zentrum für Hungarologie), Bibliothek, Universität Hamburg, Hamburg	85

Forschungsstelle für Südostdeutsche Geschichte, Volks- und Sippenkunde, Archiv, Bücherei, Heimatmuseum, Donaudeutsches Kulturwerk, Homburg	92
Forschungsstelle für Volkskunde in Bremen und Niedersachsen, Alfred Cammann Oberstudienrat J. R., Bremen	46
Forschungsstelle Karasek für Ostdeutsche Volkskunde, Bischofswiesen	30
Forschungsstelle Ostmitteleuropa, Bibliothek, Universität Dortmund, Dortmund	56
Freie Universität Berlin, Bibliothek des Fachbereichs Politische Wissenschaft (Otto-Suhr-Institut), Berlin	18
Freie Universität Berlin, Osteuropa Institut, Abteilung Balkanologie, Bibliothek, Berlin	20
Freie Universität Berlin, Osteuropa Institut, Abteilung Soziologie und Philosophie, Bibliothek, Berlin	21
Freie Universität Berlin, Osteuropa Institut, Abteilung Südosteuropäische Geschichte, Bibliothek, Berlin	22
Freie Universität Berlin, Osteuropa Institut, Bibliothek, Berlin	19
Freie Universität Berlin, Universitätsbibliothek, Berlin	23
Fürstenbergische Hofbibliothek, Fürstliche, Donaueschingen	53
Fürstliche Fürstenbergische Hofbibliothek, Donaueschingen	53
Fürstliche Hohenzollernische Hofbibliothek, Sigmaringen	174
Fürstliche Thurn- und Taxis'sche Hofbibliothek, Regensburg	166
Fürstliche Waldburg-Zeil'sche Bibliothek, Leutkirch	111
Georg-August-Universität Göttingen, Fakultät für Geschichte und Philologie, Göttingen	75
Georg-August-Universität Göttingen, Fakultät für Sozialwissen- schaften, Göttingen	76
Georg-August-Universität Göttingen, Finnisch-Ugrisches Seminar, Bibliothek, Göttingen	77
Germanisches Nationalmuseum, Bibliothek, Archiv, Nürnberg	157
Gesamteuropäische Studienwerk e.V., Ost-West-Institut für Politische Bildung, Bibliothek, Vlotho/Weser	192
Gesamthochschulbibliothek Kassel, Landesbibliothek und Murhardsche Bibliothek der Stadt Kassel, Kassel	95

Geschwister-Scholl-Institut für Politische Wissenschaft, Bibliothek, Ludwig-Maximilians-Universität München, München	139
Gesellschaft für Wirtschafts- und Sozial-Wissenschaften, Verein für Sozialpolitik, Bibliothek, Köln	106
Graf von Schönborn Schlossbibliothek, Pommersfelden	164
Gräfliche Solms-Laubach'sche Bibliothek, Laubach	110
Gutenberg-Museum, Bibliothek, Mainz	116
Hauptstaatsarchiv Stuttgart, Bibliothek, Stuttgart	181
Haus der Donauschwaben, Bibliothek, Sindelfingen	176
Haus des Deutschen Ostens, Wissenschaftliche Studienbibliothek, München	135
Herder-Institut, Bibliothek, Marburg a.d. Lahn	124
Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel	194
Hessische Landes- und Hochschulbibliothek, Darmstadt	49
Hessische Landesbibliothek Fulda, Fulda	72
Hessische Landesbibliothek, Wiesbaden	193
Historische Bibliothek der Abteilung für Geschichtswissenschaft, Fächergruppe Allgemeine Geschichte, Ruhr-Universität Bochum, Bochum-Querenburg	31
Historisches Seminar, Abteilung Verfassungs-Sozial und Wirtschaftsgeschichte, Bibliothek, Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Bonn	40
Historisches Seminar, Bibliothek, Universität Hamburg, Hamburg	86
Historisches Seminar des Fachgebietes Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Johann-Wolfgang-Goethe-Universität, Frankfurt/M.	63
Hof- und Stiftsbibliothek, Aschaffenburg	5
Hohenzollernsche Hofbibliothek, Fürstliche, Sigmaringen	174
HWWA-Institut für Wirtschaftsforschung Hamburg, Bibliothek, Hamburg	82
IFO Institut für Wirtschaftsforschung, Bibliothek München	136
IFZ München, Bibliothek	138
Institut für Auslandsbeziehungen, Bibliothek, Stuttgart	179

Institut für Buchwissenschaften, Deutsches Bucharchiv, München	133
Institut für Europäische Geschichte, Abteilung Universal- geschichte, Bibliothek, Johannes-Gutenberg-Universität, Mainz	118
Institut für Finnougristik, Bibliothek, Ludwig-Maximilians- Universität München, München	140
Institut für Geschichte und Kultur des Nahen Orient sowie für Turkologie, Bibliothek, Ludwig-Maximilians-Universität München, München	141
Institut für Heimatforschung, Bibliothek, Rotenburg/Wümme	170
Institut für Ostdeutsche Volkskunde, Bibliothek, Freiburg i. Br.	66
Institut für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Johannes- Gutenberg-Universität, FB 16-Geschichtswissenschaft, Mainz	117
Institut für Osteuropäische Geschichte und Landeskunde, Bibliothek, Universität Tübingen, Tübingen	188
Institut für Ostrecht, Bibliothek, Universität zu Köln, Köln	107
Institut für Ostrecht München, Bibliothek, München	137
Institut für Weltwirtschaft, Wirtschaftsarchiv, Universität Kiel, Kiel	97
Institut für Weltwirtschaft, Zentralbibliothek der Wirtschafts- wissenschaften in der BRD, Universität Kiel, Kiel	98
Institut für Wirtschaft und Gesellschaft Ost- und Südosteuropas, Bibliothek, Ludwig-Maximilians-Universität München, Mün- chen	142
Institut für Wirtschaftsforschung IFO, Bibliothek, München	136
Institut für Zeitgeschichte (IfZ) München, Bibliothek, München	138
Institut Nordostdeutsches Kulturwerk e.V., Nordost Bibliothek, Lüneburg	113
Internationales Zeitungsmuseum der Stadt Aachen, Aachen	1
Johann-Gottfried-Herder-Institut, Bibliothek, Marburg a.d. Lahn	124
Johann-Wolfgang-Goethe Universität, Fachgebiet Osteuropäische Geschichte des Historischen Seminars, Bibliothek, Frankfurt/M.	63

Johannes-Gutenberg-Universität, FB-16-Geschichtswissenschaft, Institut für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Mainz	117
Johannes-Gutenberg-Universität, Institut für Europäische Geschichte, Abteilung Universalgeschichte, Bibliothek, Mainz	118
Katholische Universität Eichstätt, Universitätsbibliothek, Eichstätt	60
Künzig Institut, Bibliothek, Freiburg i. Br.	67
Landesbibliothek Coburg, Coburg	48
Landesbibliothek Oldenburg, Oldenburg	159
Landesbibliothek und Murhardsche Bibliothek der Stadt Kassel, Kassel	95
Landeskirchliches Archiv der Evangelisch-Lutheranischen Kirche in Bayern, Bibliothek, Nürnberg	156
Lehrstuhl für Öffentliches Recht und Ostrecht, Bibliothek, Universität Würzburg, Würzburg	198
Library Section, Radio Free Europe, München	145
Lippische Landesbibliothek Detmold, Detmold	50
Lippische Landeskirche, Theologische Bibliothek, Detmold	51
Ludwig-Maximilians-Universität München, Geschwister-Scholl- Institut für Politische Wissenschaft, Bibliothek, München	139
Ludwig-Maximilians-Universität München, Institut für Finno- ugristik, Bibliothek, München	140
Ludwig-Maximilians-Universität München, Institut für Geschichte und Kultur des Nahen Orient sowie für Turkologie, Biblio- thek, München	141
Ludwig-Maximilians-Universität München, Institut für Wirtschaft und Gesellschaft Ost- und Südosteuropas, Bibliothek, München	142
Magyar Intézet München, Könyvtár, München	148
Max-Planck-Institut für Geschichte, Bibliothek, Göttingen	78
Metropolitankapitel der Erzdiözese München und Freising, Bibliothek, München	131
	135

Monumenta Germaniae Historica, Bibliothek, München	143
Murhardsche Bibliothek der Stadt Kassel, Kassel	95
Museum für Vor- und Frühgeschichte, Staatliche Museen Preussischer Kulturbesitz, Bibliothek, Berlin	24
Niedersächsische Landesbibliothek Hannover, Hannover	87
Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek, Göttingen	79
Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek, Referat für Uralistik und Osteuropäische Geschichte, Göttingen	80
Niedersächsisches Staatsarchiv, Bibliothek, Wolfenbüttel	195
Nordost Bibliothek, Institut Nordostdeutsches Kulturwerk e.V., Lüneburg	113
Nordrhein-Westfälisches Staatsarchiv, Bibliothek, Münster	151
Orientalisches Seminar, Bibliothek, Universitätsbibliothek Freiburg im Breisgau, Freiburg i. Br.	70
Orientsammlung der Bayerischen Staatsbibliothek, München	129
Ost-West-Institut für Politische Bildung, Bibliothek, Gesamt- europäisches Studienwerk e.V., Vlotho/Weser	192
Ostdeutscher Kulturrat, Stiftung für Kulturelle Zusammenarbeit, Bibliothek und Bildarchiv, Bonn	38
Osteuropa Abteilung, Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz, Berlin	26
Osteuropa Institut, Berlin, Abteilung Balkanologie, Bibliothek, Freie Universität Berlin	20
Osteuropa Institut, Berlin, Abteilung Soziologie, Philosophie, Bibliothek, Freie Universität Berlin	21
Osteuropa Institut, Berlin, Abteilung Südosteuropäische Geschichte, Bibliothek, Freie Universität Berlin	22
Osteuropa Institut, Berlin, Bibliothek, Freie Universität Berlin	19
Osteuropa-Institut, München, Bibliothek	144
Osteuropa-Institut Regensburg/Passau, Bibliothek, Regensburg	167
Ostkirchen Institut, Bibliothek, Evangelisch-Theologische Fakul- tät, Westfälische Wilhelms-Universität, Münster	153

Otto-Suhr-Institut, Bibliothek des Fachbereichs Politische Wissenschaft, Freie Universität Berlin, Berlin	18
Öffentliche Bibliothek Aachen, Aachen	2
Parlamentsbibliothek, Bonn	37
Pfälzische Landesbibliothek, Speyer	177
Philipps-Universität Marburg, Bildarchiv Foto Marburg, Marburg a.d. Lahn	125
Philipps-Universität Marburg, Fachbereich Geschichtswissen- schaften, Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Marburg a.d. Lahn	126
Presse und Informationsamt der Bundesregierung, Bonn	39
Radio Free Europe Library Section, München	145
Ratsbücherei, Lüneburg	114
Referat für Uralistik und Osteuropäische Geschichte, Nieder- sächsische Staats- und Universitätsbibliothek, Göttingen	80
Referat Ostwirtschaft der Bundesstelle für Aussenhandels information, Köln	104
Reiss-Museum, Bibliothek, Mannheim	121
Rheinische-Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Historisches Seminar, Abteilung Verfassungs-Sozial- und Wirtschafts- geschichte, Bibliothek, Bonn	40
Rheinische-Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Bonn	41
Ruhr-Universität Bochum, Abteilung für Geschichtswissenschaft, Fächergruppe Allgemeine Geschichte, Historische Bibliothek, Bochum-Querenburg	31
Rumänische Bibliothek, Rumänisches Forschungsinstitut, Freiburg i. Br.	68
Rumänisches Forschungsinstitut, Rumänische Bibliothek, Freiburg i. Br.	68
SBPK, Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz, Osteuropa Abteilung, Berlin	26

Schlossbibliothek, Graf von Schönborn, Pommersfelden	164
Schlossbibliothek, Staatliche Bibliothek, Ansbach	4
Schönborn Schlossbibliothek, Graf von, Pommersfelden	164
Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Fachbereich Geschichtswissenschaften, Philipps-Universität Marburg, Marburg a.d. Lahn	126
Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Rheinische-Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Bonn	41
Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Universität Heidelberg, Heidelberg	89
Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Universität Kiel, Kiel	99
Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Universität zu Köln, Köln	108
Senckenbergische Bibliothek, Frankfurt/M.	64
Siebenbürgische Bibliothek – Siebenbürgisches Dokumentationszentrum, Gundelsheim (Neckar)	81
Solms-Laubach'sche Bibliothek, Gräfliche, Laubach	110
Soziale Demokratie, Bibliothek, Bonn	34
Staatliche Bibliothek, Ansbach, Schlossbibliothek	4
Staatliche Bibliothek Neuburg, Neuburg a.d. Donau	155
Staatliche Bibliothek, Passau	162
Staatliche Bibliothek, Regensburg	168
Staatliche Provinzialbibliothek, Arnberg	3
Staats- und Stadtbibliothek, Augsburg	6
Staats- und Universitätsbibliothek Bremen, Bremen	47
Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg, Hamburg	83
Staatsarchiv Bamberg, Bibliothek, Bamberg	10
Staatsarchiv Sigmaringen, Bibliothek, Sigmaringen	175
Staatsbibliothek, Bamberg	11
Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz, Berlin	25
Staatsbibliothek Preussischer Kulturbesitz (SBPK), Osteuropa Abteilung, Berlin	26
Stadt- und Landesbibliothek Dortmund, Dortmund	55
Stadt- und Universitätsbibliothek – Senckenbergische Bibliothek, Frankfurt/M.	64

Stadtarchiv, Rat- und Konsistorialbibliothek, Rothenburg o.d. Tauber	171
Stadtarchiv und Wissenschaftliche Bibliothek, Bonn	42
Stadtbibliothek, Duisburg	58
Stadtbibliothek Kempten, Kempten/Allgäu	96
Stadtbibliothek Mainz, Mainz	119
Stadtbibliothek, Nürnberg	158
Stadtbibliothek Trier, Trier	184
Stadtbibliothek Ulm, Ulm	190
Stadtbibliothek und Öffentliche Bücherein, Worms	196
Stadtbibliothek Wuppertal, Wuppertal	197
Stadtbücherei Bochum, Bochum	32
Stadtbücherei Herne, Bücherei des Deutschen Ostens, Herne	91
Städtische Bibliotheken München, Zentralbibliothek, München	146
Städtische Bibliotheken, Öffentliche Bücherei, Braunschweig	44
Städtische Bibliotheken, Wissenschaftliche Stadtbibliothek, Braunschweig	45
Städtisches Reiss-Museum, Bibliothek, Mannheim	121
Stiftung Deutschlandhaus, Bibliothek, Berlin	27
Studienbibliothek, Dillingen a.d. Donau	52
Studien-Sammlung für Europäische Geschichte und Zukunfts- planung, Dokumentenkabinet, Vlotho/Weser	191
Südost-Institut, Bibliothek, München	147
Südosteuropa-Seminar der Universität München, München	142
Theologische Bibliothek der Lippischen Landeskirche, Detmold	51
Thurn- und Taxis'sche Hofbibliothek, Fürstliche, Regensburg	166
TIB = Technische Informationsbibliothek, Hannover	88
Ungarische Bibliothek der Deutsch-Ungarischen Gesellschaft, Dortmund	54
Ungarisches Institut München, Bibliothek, München	148
Universität Bielefeld, Fakultät für Linguistik und Literatur- wissenschaft, Bibliothek, Bielefeld	28
Universität des Saarlandes, Universitätsbibliothek, Saarbrücken	173

Universität Dortmund, Forschungsstelle Ostmitteleuropa, Bibliothek, Dortmund	56
Universität Hamburg, Abteilung für Ostrechtsforschung im Seminar für Deutsche und Nordische Rechtsgeschichte, Bibliothek, Hamburg	84
Universität Hamburg, Finnisch-Ugrisches Seminar (Zentrum für Hungarologie), Bibliothek, Hamburg	85
Universität Hamburg, Historisches Seminar, Bibliothek, Hamburg	86
Universität Heidelberg, Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Heidelberg	89
Universität Kiel, Institut für Weltwirtschaft, Wirtschaftsarchiv, Kiel	97
Universität Kiel, Institut für Weltwirtschaft, Zentralbibliothek der Wirtschaftswissenschaften in der BRD, Kiel	98
Universität Kiel, Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Kiel	99
Universität Konstanz, Bibliothek, Konstanz	102
Universität Oldenburg, Bibliothek- und Informationssystem, Oldenburg	160
Universität Tübingen, Institut für Osteuropäische Geschichte und Landeskunde, Bibliothek, Tübingen	188
Universität Würzburg, Lehrstuhl für Öffentliches Recht und Ostrecht, Bibliothek, Würzburg	198
Universität zu Köln, Institut für Ostrecht, Bibliothek, Köln	107
Universität zu Köln, Seminar für Osteuropäische Geschichte, Bibliothek, Köln	108
Universitäts- und Stadtbibliothek, Köln	109
Universitätsbibliothek, Augsburg	7
Universitätsbibliothek Bamberg, Bamberg	12
Universitätsbibliothek Bayreuth, Bayreuth	13
Universitätsbibliothek Bielefeld, Bielefeld	29
Universitätsbibliothek Bochum, Bochum	33
Universitätsbibliothek Bonn, Bonn	43
Universitätsbibliothek Dortmund, Dortmund	57
Universitätsbibliothek Düsseldorf, Düsseldorf	59

Universitätsbibliothek, Eichstätt, Katholische Universität Eichstätt	60
Universitätsbibliothek Erlangen-Nürnberg, Erlangen	61
Universitätsbibliothek Freiburg im Breisgau, Freiburg i. Br.	69
Universitätsbibliothek Freiburg im Breisgau, Orientalisches Seminar, Bibliothek, Freiburg i. Br.	70
Universitätsbibliothek, Freie Universität Berlin, Berlin	23
Universitätsbibliothek Giessen, Giessen	73
Universitätsbibliothek Hannover und Technische Informations- bibliothek, Hannover	88
Universitätsbibliothek Heidelberg, Heidelberg	90
Universitätsbibliothek Karlsruhe, Karlsruhe	94
Universitätsbibliothek, Kiel	100
Universitätsbibliothek Mainz, Zentralbibliothek, Mainz	120
Universitätsbibliothek Mannheim, Mannheim	122
Universitätsbibliothek Marburg (Philipps Universität), Marburg a.d. Lahn	127
Universitätsbibliothek, München	149
Universitätsbibliothek, Münster	152
Universitätsbibliothek Passau, Passau	163
Universitätsbibliothek Regensburg, Regensburg	169
Universitätsbibliothek Saarbrücken, Saarbrücken	173
Universitätsbibliothek Stuttgart, Stuttgart	182
Universitätsbibliothek Trier, Trier	185
Universitätsbibliothek Tübingen, Tübingen	189
Universitätsbibliothek Würzburg, Würzburg	199
Waldburg-Zeil'sche Bibliothek, Fürstliche, Leutkirch	111
Weltkriegsbücherei – Bibliothek für Zeitgeschichte, Stuttgart	180
Westfälische-Wilhelms-Universität, Evangelisch-Theologische Fakultät, Ostkirchen Institut, Bibliothek, Münster	153
Wilhelmstift, Bibliothek, Tübingen	187
Wirtschaftsarchiv des Instituts für Weltwirtschaft, Universität Kiel, Kiel	97
Wissenschaftliche Studienbibliothek des Hauses des Deutschen Ostens, München	135
Württembergische Landesbibliothek, Stuttgart	183
	141

Zentralbibliothek der Wirtschaftswissenschaften in der BRD, Kiel	98
Zentralinstitut für Kunstgeschichte im München, Bibliothek, München	150
Zentrum für Hungarologie, Finnisch-Ugrisches Seminar, Universität Hamburg, Hamburg	85

INTÉZMÉNYTÍPUS-MUTATÓ

VERZEICHNIS DER INSTITUTIONSTYPEN

Akadémiai intézetek könyvtárai

14, 74, 128

Egyetemek központi és intézeti (kari/szemináriumi) könyvtárai

7, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 28, 29, 31, 33, 40, 41, 43, 47,
56, 57, 59, 60, 61, 63, 64, 69, 70, 73, 75, 76, 77, 79, 80, 83,
84, 85, 86, 88, 89, 90, 94, 97, 98, 99, 100, 102, 107, 108, 109,
117, 118, 120, 122, 125, 126, 127, 139, 140, 141, 142, 149,
152, 153, 160, 163, 169, 173, 182, 185, 188, 189, 198, 199

Egyházi könyvtárak

9, 51, 71, 105, 115, 131, 154, 156, 161, 165, 172, 186

Főiskolai könyvtárak

49, 95

Főúri és alapítványi könyvtárak

5, 27, 38, 53, 110, 111, 164, 166, 174, 187, 194

Képviselőház könyvtára → Parlamenti könyvtár

15, 37

Közkönyvtárak

(Állami, tartományi, regionális, városi, általános tudományos
könyvtárak)

2, 3, 4, 6, 11, 25, 26, 32, 42, 44, 45, 47, 48, 49, 50, 52, 55, 58,
61.a, 64, 72, 79, 80, 83, 87, 91, 93, 95, 96, 109, 112, 114, 119,
129, 146, 155, 158, 159, 162, 168, 171, 177, 183, 184, 190,
193, 196, 197

Levéltárak könyvtárai

10, 42, 92, 101, 123, 151, 171, 175, 181, 195

Múzeumi könyvtárak

1, 8, 24, 92, 116, 121, 130, 157

Nemzeti könyvtár

62

Tudományos intézetek, egyesületek, pártok, hivatalok könyvtárai

16, 17, 30, 34, 35, 36, 38, 39, 46, 54, 65, 66, 67, 68, 78, 81,
82, 92, 103, 104, 106, 113, 124, 132, 133, 134, 135, 136, 137,
138, 143, 144, 145, 147, 148, 150, 167, 170, 176, 178, 179,
180, 191, 192

TÁRGYMUTATÓ
SACHVERZEICHNIS

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Aachen

2

Állam- és politikatudomány

9, 18, 21, 31, 47, 64, 73, 77, 80, 85, 86, 98, 103, 119, 137,
147, 167, 180, 191, 198

Bácska

65, 66, 134, 176

Bánát

68, 102, 134, 157, 176

Baranya

65, 66

Bélyegek, politikai tartalmú

191

Biblia-gyűjtemény, régi

183

Bonn

42

Burgenland

8

Cammann archívum

170

Corvina

4, 61, 79, 129, 183, 194, 199

Családkutatás

92

Délkelet-Európa

19, 31, 48, 66, 91, 92, 102, 141, 144, 147, 149, 150, 167

Deutschorden

8

* Mutatónkban a földrajzi megjelölés a témánk szempontjaiból fontos hely-
ismereti, regionális gyűjteményeket jelent

Disszertációk

33, 60, 61, 69, 73, 127

Egyházpolitika, dialógus marxisták és keresztények között
192

Egyháztörténet

9, 51, 71, 108, 118, 119, 127, 147, 153, 156

Emigráns irodalom, sajtó, magyar
148

Emigráns irodalom, német 1933–1945
62

Emlékművek, magyar, külföldön
148

Erdély

8, 68, 81, 86, 102, 113, 126, 127, 147, 157

Érmék, plakettek
191

Etnológia → Néprajz

Filológia

12, 77, 90, 140

Filozófia

18, 21, 162

Finnugor nyelvészet

77, 85, 140

Fotógyűjtemény

125, 148, 170, 180, 181

Földrajz

12, 77, 119, 120, 124, 127, 147

Gazdaságtudomány. Közgazdaság

16, 18, 73, 82, 97, 98, 102, 103, 104, 119, 142, 144, 147, 188,
192

Genealógia

123

Geológia

77

George, Stefan archívum

183

Germanica

62

Hadtudományok

180

Hangzódokumentumok → Zenei anyag

Helynevek, történeti, magyar

140

Helytörténet, magyarországi németiség

183, 190

Hohenzollern családi levéltár

175

Hölderlin archívum

183

Hungarológiai szakbibliográfia

148

Íráni nyelvtudomány

141

Irodalomtörténet. Irodalomtudomány

19, 28, 47, 64, 65, 77, 80, 90, 93, 108, 109, 119, 124, 129, 144,
147, 149

Jog

16, 18, 21, 25, 37, 107, 119, 133, 137, 147, 167

Jövőmodellek. Prognózisok

191

Judaica

64

Karikatúrák, politikai tartalmú

191

Kelet-Európa

16, 20, 33, 41, 61.a, 63, 66, 86, 91, 102, 107, 126, 129, 135,
144, 145, 149, 150, 167, 192

Keleti német területek → Német-magyarok

Képarhívum

125, 156, 181, 194

Kéziratok

4, 5, 11, 45, 49, 55, 60, 61, 69, 72, 73, 79, 83, 87, 90, 93, 120,
127, 129, 141, 156, 157, 158, 159, 183, 184, 189, 191, 193,
194, 199

Kiadói katalógusok, prospektusok

133

Kiváogatgyűjtemény → Sajtókiváogat-gyűjtemény

Kivándorlás

135, 179

Kódexek → Kéziratok

Könyvismeret. Könyvművészet

116, 133

Közgazdaság → Gazdaságtudomány

Kultúra. Kultúrtörténet. Kultúrpolitika

18, 20, 21, 22, 27, 31, 56, 77, 80, 85, 92, 99, 102, 119, 120,
124, 133, 134, 135, 144, 147, 148, 157, 165, 170, 179, 184,
188, 192, 194

Külkereskedelem

104

Külpolitika

145, 179, 192

Lapp nyelvészet

140

Lukinich-hagyaték

26

Magyar uralkodók képei, színezett tollrajz

53

Magyarországi németiség → Német-magyarok

- Mainz
119
- Marxizmus és teológia
192
- Menekültügy
134
- Metszet, tollrajz
53, 87
- Moguntina
119
- Munkásmozgalom
34
- Műszaki tudományok
88, 94, 182
- Művészetek. Művészettörténet
33, 64, 73, 119, 125, 129, 150
- Német-magyarok
27, 41, 50, 65, 66, 87, 91, 92, 102, 113, 124, 134, 135, 170,
176, 183, 190
- Németek hazánk területén → Német-magyarok
- Nemzetiségek. Kisebbségek
99, 179
- Nemzetközi kapcsolatok
36
- Népdalkutatás
65, 135, 170
- Néprajz. Etnológia
20, 33, 64, 65, 77, 80, 85, 129, 163, 170
- Népzene → Népdalkutatás
- Nyelvtudományok
20, 28, 33, 47, 64, 77, 80, 85, 90, 102, 108, 109, 119, 120, 127,
129, 140
- Nyomdászat
116

Országismeret

26, 27, 50, 73, 124, 149, 192

Osztyák, vogul nyelvészet

140

Osztrák–Magyar Monarchia

26, 48, 65, 99, 126, 134, 162

Ozmán-török uralom

69, 141, 190

Ősnyomtatványok

6, 11, 45, 49, 60, 61, 72, 73, 79, 87, 90, 93, 129, 152, 157,
183, 184, 189, 193, 194, 199

Papiruszok

61, 199

Parlamenti iratok

37

Pártok

21, 34, 145

Pedagógia

73, 192

Perzsa irodalom

141

Plakátok, politikai

191

Polonica

113

Portrégyűjtemény → Képarchívum; Magyar uralkodók képei

Proske zenei könyvtár

165

Rade, Paul Martin-hagyaték

127

Rajnavidéék (Rheinland)

42

Reformáció

118, 127, 153

Regensburg és környéke

168

Román állam

68

Sajtókivágot-gyűjtemény

36, 82, 97, 133, 142

St. Jacob ír kolostor

165

Statisztika

104

Stauffenberg családi levéltár

175

Szakszervezetek. Tömegszervezetek

21, 34

Szépirodalom

77, 80, 83, 176, 197

Színháztudomány

64

Szlovákia

65, 86, 124, 147

Szociálpolitika

18

Szociálpszichológia

21

Szociológia → Társadalomismeret. Társadalomtudományok

Társadalomismeret. Társadalomtörténet. Társadalomtudományok

19, 20, 21, 56, 73, 80, 82, 85, 98, 99, 102, 120, 142, 145, 148,
169, 188

Településtörténet

92

Teológia és marxizmus

192

Térképek. Atlaszok

45, 62, 87, 127, 141, 144, 164, 179, 180, 181, 191, 194

Természettudományok. Orvostudományok

29, 64, 94, 120, 169, 182, 194

Tézisek

100, 127, 152, 199

Török birodalom → Ozmán-török uralom

Török irodalom

141

Törökország

141

Történelem

2, 3, 9, 12, 18, 20, 22, 24, 29, 31, 33, 41, 47, 48, 50, 56, 64,
73, 77, 80, 83, 85, 89, 90, 93, 99, 101, 102, 108, 109, 118, 119,
120, 124, 126, 127, 129, 134, 143, 144, 147, 148, 149, 157,
163, 164, 165, 167, 180, 184, 188, 190, 191, 192

Turkológia

141

Újságmúzeum

1

Ungardeutsche → Német-magyarok

Útleírások. Útikönyvek

164, 192

Vallás. Vallástörténet. Teológia

18, 25, 73, 119, 147, 156, 162

Világháborúk

180

Vogul → Osztják, vogul nyelvészet

Westphalia

55

Zenei anyag

49, 54, 55, 60, 62, 65, 129, 135, 156, 170, 191

Zsoltáros könyvek

156

Hungarika-anyagot őrző külföldi könyvtárak címjegyzéke = Liste der ausländischen Bibliotheken, in denen sich Hungarica-Material befindet / [közread. az] Országos Széchényi Könyvtár ; szerk. Kovács Ilona, Faragó Lászlóné. – 1- . – Bp. : OSZK, 1990- . – 24 cm
ISBN 963 200 262 8

3. Német Szövetségi Köztársaság = Bundesrepublik Deutschland. – 1990. – 158 p.

ISBN 963 200 265 2

Készült az OSZK Nyomdaüzemében, Budapest
10,00 A/5 ív terjedelemben, 700 példányban
Felelős vezető: Burány Tamás
Munkaszám: 90.105

ÁRA: 150,- Ft

**HUNGARIKA-ANYAGOT ŐRZŐ KÜLFÖLDI
KÖNYVTÁRAK CÍMJEGYZÉKE
LISTE DER AUSLÄNDISCHEN BIBLIOTHEKEN
IN DENEN SICH HUNGARICA-MATERIAL
BEFINDET**

1. Ausztria	–	Österreich
2. NDK	–	DDR
3. NSZK	–	BRD

**TOVÁBBI, TERVBE VETT FÜZETEK – WEITERE GEPLANTE
HEFTE:**

4. Svájc	Schweiz	Suisse
	Liechtenstein	
5. Skandináv államok	–	Skandinavien
6. Benelux államok	–	Benelux Länder
7. Franciaország	–	Frankreich
	Monaco	
8. Nagy-Britannia és
Észak-Írország	–	Gross-Britannien und
Nord-Irland